CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

31 81/27

Rāga Lakṣaṇamu of Śāha Mahārāja

आम्नाय-ग्रन्थालय,
भरतनिधि, करौंदी
वाराणसी-5

ालय
राणसी-५
7

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

With respectful regards
and compliments
from

K. S. Subramanian
(K. S. SUBRAMANIAN)

To

Prof. Premalatha Sarma

8th Feb. 1993.

आम्नाय-ग्रन्थालय,
भरतनिधि, करौंदी
वाराणसी-5

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

రాగలక్షణము శాహమహారాజ

Rāga Lakṣaṇamu of Śāha Mahārāja

अ : 1/27
आम्नाय-ग्रन्थालय,
भरतनिधि, करौंदी
वाराणसी-5

Edited by :
Dr. S. SEETHA
Professor & Head, Department of Indian Music
University of Madras

Published by :
BṚHADDHVANI, MADRAS
1990

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

© Bṛhaddhvani, Madras-28, 1990

आम्नाय-ग्रन्थालय,
भरतनिधि, करौंदी
वाराणसी-5

Price : Rs.

Copies can be had from :-

BṚHADDHVANI
5, Second Trust Cross Street,
Mandavelipakkam,
Madras-600 028.

Printed at :
RATHNAM PRESS,
41, Badrian Street, Madras-1. Phone 582334

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

आम्नाय-ग्रन्थालय,
भरतनिधि, करौंदी
वाराणसी-5

CONTENTS

Page No.

1. Publisher's note ... 1

2. Preface ... 3–5

3. Introduction ... i–xv

   (i) Classification of rāgas on the basis of their emotive content into Ghana-Naya-Dēśi ... xv–xx

   (ii) Twenty mēlakartas and 115 janya rāgas, their characteristics as expounded by Śāhaji Mahārāja in his Raga Lakṣaṇa Text. ... 1–68

4. Raga Lakṣaṇamu—Original Text in Telugu and Transliteration into Sanskrit ... 1–133

5. Index ... 135–138

6. Errata ... 139

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

आम्नाय—ग्रन्थालय
भरतनिधि, करौंदी
वाराणसी-5

PUBLISHER'S NOTE

I consider this a special previledge to have had the chance of publishing this much needed work of Dr. S. Seetha, a critical edition of "Rāgalakshaṇamu" of Śahaji Maharaja of Tanjore as the first book release of this "Research and Training Centre for Musics of the world". I deem it a great blessing to Bṛhaddhvani when the author has spontaneously given all her rights over the book to the Centre. This gesture is most valuable because her memory is for ever enshrined in the 'heart' of Bṛhaddhvani.

Karaikudi S. Subramanian

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

वाङ्मय–ग्रन्थालय,
भरतनिधि, करौंदी
वाराणसी-5

PREFACE

In the historical development of music, lakshaṇagranthas of a standard nature in Sanskrit were written by the kings of Vijayanagar and Tanjavur during the period of last four hundred years. Of these, Sangita Sudhā of Raghunāthanāyak (1600–1634 A.D.), Caturdandi Prakāśika of Venkatamakhi (1600 A.D.) and Sangīta Sārāmṛta (1729–1735) of Tulaja Maharaja I were produced in Tanjāvur. The Music Academy, Madras rightly deserves the gratitude of music scholars all over the world for their publication of these three treatises in print with a detailed critical introduction particularly for the text of Sangīta Sārāmrta by Dr. V. Rāghavan in 1942. With the publication the present work, 'Rāga Lakshaṇamu' by Śāhaji Maharaja of Tanjavur in print, yet another important stage is indicated in the development of rāgas during the span of a century that lasted between Venkaṭamakhi and Tulaja I – a period till now known to have been theoritically less productive. Śāhaji's contribution to the lakshana of Karnataka music is to be considered specially unique as it has a fundamental bearing on the development of the theory and practice of music during the period of musical trinity.

While investigating the music manuscripts of the Sarasvatị Mahal Library, at Tanjavur in connection with my doctoral thesis, I was fortunate to study the works of Sāhaji including the Rāgalakshaṇa manuscript. This material has been discussed at length in the book "Tanjore as a seat of Music". The present edition on the "Rāgalakshanamu" text of Śaha Maharaja of Tanjavur was possible for two valuable reasons. Firstly the Music Academy gave me the coveted chance of the

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. V. Raghavan, Shashtiabdhapurti Endowment lecture in the year 1982 and secondly the great inspiration, I got from the name of Dr. V. Raghavan, the renowned Sanskritist, whose contribution to the subjects of music, dance and drama is inestimable. What is found in this edition are the revised and updated materials already published in the Journal of the Music Academy in 1983. (PP. 140-181).

The text of Rāgalakshaṇamu deals with 20 melakartas and its janya rāgas. Neither any reference to the geneology of its author or to his life and accomplishments is found in the work. However, the mention of the author's name at the commencement of the text and in the colophons serves to establish the authorship of Śāha Maharaja.

A comparison of the content of Rāgalakshaṇamu text with that of the rāga chapter of the Sangita Sarāmrta shows that the latter is found to be more or less a sanskrit version of that of Rāgalakshanamu. The raga material points a slight difference regarding the number of mēlas. Sāramṛta refers to 21 mēlas, Velavali is cited as a mēla where as the R.L. text describes it as a janya under Srirāgamēla. The janyas and their order, are identical, excepting a very slight difference in respect of the description of one or two examples cited for ragas. The only valuable detail which is omited in Sangita Sarāmrta is the reference to the description and classification of ragas with reference to their ghana, naya and deśi character.

While preparing this edition, the Sāramṛta text was found helpful in reconstructing the missing portion in the description of certain rāgas in the Raglakshana text (e.g.) P. 4 [ప ధ ని ప మ స ప] under *Sriraga*; P. 30 [సా సా ధా ధ ప] *ardradesi*. In some places, the Sārāmṛta provided the link between the broken lines and thus the material could be reconstructed. Such other additions

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

in the edition of the Rāgalakshana text are indicated within brackets. Similarly on P.71 of the Sāramṛta text, Sāranga and Todi are left out in the list of 21 mēlas. Even the line mentioning the mēlas Deśakshi and Chāyānāta, has been introduced by Dr. Rāghavan in the reconstructed text: The rāga chapter of Sārāmṛta being incomplete, the description of Sāranga and its janyas, and also the treatment of Todi and Kalyāṇi mēlas with their janyas are missing. It is now possible to restore the missing portion describing Todi and Kalyāṇi rāgas in the text of Sārāmṛta with the help of Śāhaji's Rāgalakshaṇa work, now offered in print. The "Ragalakshaṇamu" provides the description of all the 20 mēlakarta rāgas, though for Kalyāni and Todi, only a very brief treatment is available.

The original text of 'Rāgalakshanamu' is in Telugu. In the interest of scholars not familiar with the language, the Telugu text has been provided in Sanskrit script also in the edition. The critical introduction in English includes a table giving the list of 20 mēlakartas and their janyas with a brief description of their characteristics in comparison with the material available in Sārāmṛta, Caturdaṇḍi Prakasika and Sangita Sampradaya Pradarśini.

I am grateful to the University of Madras for having granted me permission to undertake this editorial work and to the U.G.C. for their financial assistance. The authorities of T.M.S.S.M. Library, Tanjavur were kind enough to place at my disposal the manuscript of Rāgalakshaṇamu and other material for my study during my visits to the library and I offer my sincere thanks to them. I sincerely thank Vidwan T. Sreedharamurthy avl, Retd. Telugu Pandit, G.O.M.L. for preparing the press copy of the text of Rāgalakshaṇamu in Telugu and Sanskrit. My special thanks and blessings are due to my student Mrs. Y. Bhagavathi, Ph.D. scholar (JRF) whose sincere and valuable assistance throughout was responsible for the successful completion of this work.

To Messers Rathnam Press, I owe my sincere thanks for their sense of dedication and the neat job of printing a work of this nature. I am happy that 'Bṛhaddhvani' has come forward to publish this book.

Madras
15—12—1990

S. SEETHA

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Ekoji 1676—1683 | Sahaji II 1684—1712 | Serfoji I 1712—1728

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

...ग्रन्थालय, भरतनिधि, करौंदी वाराणसी-5

INTRODUCTION

Śrīdhara Venkateśa, more affectionately known as Ayyāvāl, along with his contemporary, Śrī Bodhendra Sadguru Svāmi (a sanyasin) gave a remarkable fillip to the cult of nāma siddhānta in the Kāveri delta by writing works like *Akhyāshashti* and *Bhagavannāmabhūshaṇa*. The saintly author did not evidently consider it 'nara-sruti' when he wrote the beautiful Sanskrit Kavya on Śāhaji, "*Śāhedravilāsa*", which was edited in his own inimitable masterly manner with an elaborate and informative introduction, by Dr. Raghavan and published by T. M. S. S. M. Library (Series No: 54–1952). The fact that Ayyāvāl was the author of his work proves the greatness of the life and accomplishments of a ruler who was not merely the head of a state, but an ardent bhakta of Lord Tyāgeśa of Tiruvarur – the celebrated home of the Musical Trinity, and which was already sanctified by the divine outpourings of the Saivite nāyanmārs.

THE MANUSCRIPT AND ITS AUTHORSHIP

Śāhaji Maharaja's contribution to music and dance[1] is unique. Contemporary records preserved carefully in the archives of the Saraswati Mahāl Library testify to his accomplishments and achievements both in the literary and artistic spheres. Sāhaji had a number of credits to his account as a composer of padas, yaksha-

---

1. King Sāhaji's contribution to music and dance – Music Academy's Forty–Eighth Conference Souvenir, 1974–Dr. V. Raghavan.

   Also see the author's paper on the Contribution of Śāhaji Maharaja of Tanjore to Music and Dance – Journal of the Music Academy, 1975.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

gānas, kāvya and dramas, as a bhakta, and finally as a patron. The fact that he was also a discerning lakshaṇakāra in the pre-Trinity period is however not adequately known. As early as in 1945, Sri K. Vasudeva Śāstri of the T.M.S.S.M. Library in his article[2] on the survey of "*The music and dance manuscripts in the T.M.S.S.M. Library*" had given a brief account of the *Rāgalakshana Manuscripts.* That was perhaps the earliest notice of these manuscripts. The descriptive catalogue of Telugu Manuscripts, Vol. II, edited by Sri V. Sundara Śarma of the T.M.S.S.M. Library gives a description of this Rāga Lakshana Manuscript on p. 243 as follows :

> "Rāgalakshaṇamu — D. No. 931. B. 11620.d – substance–Palm leaf. Leaves 55 – lines 3 to 4 to a page. Script – Telugu. Number of Granthas – 650; Author Śahamaharaja, incomplete – not printed."

The authorship of this Rāgalakshaṇa manuscript can be easily ascertained with the help of the colophons. At the beginning itself the reference to Śāhaji is found, but the line breaks off in the middle. *Śri bhosalakulatilaka Śri Śāhamahārajendra.........tattad-meḷa samudbhūta rāgāh kramena likhyanṭe.*"

The colophons at the end of the treatment of the following mēlas viz., Śri Rāga, Bhairavi, Sāmavarāli, Vasantabhairavi, Bhinnashadja, Deśakshi and Chāyānāta, confirm the authorship of this Rāgalakshana work as that of Śāhamaharaja.

Śri rāga

ఇతి శ్రీ భోసలకులావతంస శ్రీ శాహమహారాజ శశాంక ప్రకా
శితః శ్రీ రాగమేళ వివేకః ప్రథమః

---

2. Published in the Journal of the Music Academy–1948. Vol. XIX, 1948, P. 168-182.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Bhairavi

ఇతి భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజ శశాంక ప్రకాశిత (భైరవి) రాగమేళ వివేకః అష్టమః

Sāmavarāli

ఇతి శ్రీ భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజ శశాంక ప్రకాశితః సామవరాళీ మేళ వివేకః త్రయోదశః

Vasantabhairavi

ఇతి శ్రీ భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజ శశాంక ప్రకాశితః వసంత భైరవీమేళ వివేకః చతుర్దశః

Bhinnaṣaḍja

ఇతి భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజ శశాంక ప్రకాశితః భిన్న షడ్జ మేళ వివేకః పంచదశః

Desākṣi

ఇతి శ్రీ భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజ శశాంక ప్రకాశితః దేశాక్షి మేళ వివేకః షోడశః

Chayānāṭa

ఇతి శ్రీ భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజ శశాంక ప్రకాశితః ఛాయానాట మేళ వివేకః సప్తదశః

The manuscript does not seem to be a part or a section of a larger work on music written by the author. It deals with the melakartas and their janya rāgas current during the author's time and as Śri Śāstri had stated Śāhaji's main objective must have been to record the different views on 'rāga' and their lakshana extant during his period and that accounts for the existence of about ten

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

manuscripts dealing with ragalakshana, each giving not only a different set of mēlas but with a different lakshana also. Śāhaji's own views about the mēlas and rāgas are probably expounded in this small work titled simply as *Rāgā Lakshanamu.*

In the introductory portion of the work, after an invocation, the twenty mēlas are enumerated in the following order.

శ్రీ భోసలకుల తిలక శ్రీ శాహమహారాజేంద్ర (ప్రకాశిత రాగ లక్షణే) తత్తద్రాగ మేళ సముద్భూత రాగాః క్రమేణ లిఖ్యంతే। మొదట మేళకర్తలకు వివరము. శ్రీ రాగము, నాట, మాళవగౌళ, వరాళి, (శుద్ధరామక్రియ, శంకరాభరణము, కాంభోజి), భైరవి, ముఖారి, వేగవాహిని, సింధు రామక్రియ, హెజ్జిజ్జి, దేశాక్షి, ఛా(యానాట), సా(మవరాళి, వసంతభైరవి, భిన్నషడ్జ, సారంగ, తోడి, కల్యాణి) ఈ 20 రాగాలున్న మేళకర్తలు. ఈ 20 లో ప్రథమోద్దిష్టమైన శ్రీ రాగము గ్రామ రాగమని చిరంతన మతము. రాగం (గరాగమని కొందరు) ......

Śāhaji at the outset has listed the twenty melakartas. viz., Śrī rāgam, Nāṭa, Mālavagaula, Varāli,............Bhairavi, Mukhāri, Vegavāhini, Sindhurāmakriya, Hejjujji, Sāmavarāli, Vasantabhairavi, Bhinnashadja, Deśākshi, Chāyanāṭa,.........The manuscript breaks off here and in the above list given at the beginning, though the author purports to enumerate twenty melas, only fourteen are found. Rāmakriya, Śankarābharana, Kāmbhoji, Sāranga, Todi and Kalyāṇi are found missing due to the damaged condition of the leaves. But in the portion giving the description of the melakartas, we are able to get the lakshana of all the twenty melakartas and a total of one hundred and fifteen janya ragas in all. (sampūrna – 87, ṣadava – 17, audava – 11)

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Textual tradition embodies contemporary records of rāgas as handled in various parts. Music being a practical art, changes occur from time to time and hence for preserving the art forms and their features, the evidence of textual tradition is highly valuable. The record of rāgas in vogue in the South is available in the works of Rāmāmātya, Govinda Dīkshita, Veṇkatamakhi, Śāhaji, Tulaja, Govindāchārya and Subbarama Dikshitar's Pradarśini. Their accounts must be considered as the authentic contemporary descriptions of rāgas. Though Venkatamakhi formulated the scheme of 72 melakartas, he accepts only 19 as *prasiddha* in his time. Govinda Dikshitar has reported the theory of 15 melas of Sri Vidyāranya. Amātya recognises 20 melas but identifying five of the melas with others, he comes down to 15. Somanātha recognises 23 melakartas. Śāhaji expounds 20 melakartas. Tulaja follows Śahaji's melas, but adds one more. The total number of the melas is seen to range between 10 to 21. It is seen that rāgas like Naṭa, Varāli, Śrī, Bhairavi, Hejjujji, Kāmbhoji Mukhāri, Gaula or Mālavagaula, Śankarābharaṇa, Ahiri, Vasanta-bhairavi, Suddha Rāmakriya, continued to be reckoned as melakartas and probably reflect a continuity in tradition. Todi, Kalyāṇī, Vasanta, Mallāri and others are found in the Rāga Vibodha.

Further, a careful analysis of the janya rāgas and their features as revealed in the illustrative sanchāras quoted in these works serves to emphasise the fact, that all the rāgas grouped under a particular melakarta are seen to have common or similar characteristics, not only because the same svaras are found in them, but because of the presence of a melodic affinity which permeates each one of the rāgas. At the same time each rāga has a distinctive individuality also. Janyas of Śrī rāga mela and of Mālavagaula mela have definite family characteristics and which cannot be defined in terms of svarasthānas, ārohana and avarōhana, graha and amsa svaras and so on. That is the reason that in all the earlier melakarta-janya classification, the so-called melakarta was essentially a *full fledged*

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

rāga having a greater aesthetic potential and popularity and not a mere scale, heading a group of rāgas. Again it is to be noted that in describing the janyas under the respective melakarta, the melakarta itself is identified as its first janya rāga and its lakshana is given. It may be relevant here to make a reference to Srinivāsa who, in his *Rāgatatva Vibodha*, defines the term mela as the grouping of svaras, capable of unfolding the form of a rāga, through proper adherence of svaras.

मेलः स्वरसमूहः स्यात् रागव्यञ्जनशक्तिमान् ।
श्लिष्टोच्चारणमेवात्र समुदायः प्रकीर्तितः ॥

And he has classified the melas into sampūrna, shādava and audava which is equally significant in this context. It was also quite logical and reasonable in the view of lakshanakāras like Venkatamakhi, Govinda Dikshitar and Śāhaji to describe the melakartas either as rāgānga, bhāshānga, upānga, and grāma rāga and also consider them sampūrna in spite of the audava, shādava nature either in āroha or avarōha. Only the total form was comprehended by them. According to these lakshanakāras, the chāyā of the rāgā is really of more value than the deletion or addition of a note in āroha or avarōha.

THE TREATMENT OF ITS CONTENTS

Sāhaji considers a rāga sampūrna if the seven svaras occur either in āroha krama or avarōha krama. It is sufficient if the saptasvaras constitute the structure of the rāga taken as a whole and not in its twin parts, i.e. āroha and avarōha. Ascent and descent of the svaras are not to be viewed as independent elements but as complementary and supplementary. The chāyā or characteristics of a rāga is a summation of many aesthetic factors constituting the rāga form. What is of real significance is not the actual number of the svaras present either in the āroha or avarōha but how the respective svaras behave in their characteristic

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

movements, (Chalna) gānakriya in the rāga involving āroha, avarōha and combination of both kramas. In this larger sense, the concept of ārohana and avarōhana is of very little significance. These indicate only the direction of the movement while the nature of the tonal movement or behaviour in the raga taken as a whole which is really the crucial factor. For instance, the ārohana and avarōhana of Bilahari is s r g p d ś – ś n d p m g r s.

It is definitely not to be misunderstood as a mixture of Mohana and Sankarābharana. After all, the form of a rāga cannot be understood either from the ārohana or avarohana, but only from the whole or entire progression of svaras in various melodic possibilities i.e. sanchāras. The use of the terms in the Rāga Lakshana text viz. shādava, audava, sampūrna, langhana, varja, alpa, kvachit is to be observed carefully, in the melodic context.

a) In the R.L. text, rāgas have been referred to as sampūrna with the one or two svaras varja either in āroha or avarohana.

b) Only when the same svara or some other svara is varja in both ascent as well as descent, it is termed shādava. Even in a shadava rāga, in certain prayogas, the varja note is seen sometimes.

c) When two notes are varja in āroha and avaroha krama of the svaragati, then it is an audava raga.

It is Subbarāma Dikshitar who has emphasised the concept of ārohana and avarōhana under the caption of murchana.

Kannada Gaula – For instance a janya under Sri rāga mela is cited as sampūrna, obviously taking into consideration the āroha and avaroha krama. The Sangita Sampradāya Pradarśini and later works give a shādava ārohana and avarohana for this rāga.

s r g m p n s }
s n d p m g S }

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

From the description of the 20 melas and janya rāgas under them the following ideas become clear:

Sāhaji refers to the following ragas:

1) Melakarta rāgas and their janya rāgas
2) Ghana, naya or rakti and desi rāgas
3) Rāgānga, kriyānga, upānga and bhāshānga rāgas
4) Sampūrna, shādava and audava rāgas

1. Sāhaji does not refer to the earlier lakshana granthas like 'Sangita Sudhā', 'Chaturdandi Prakāśika', and the works of Pundarika Vittala. Tulaja in S. Sar. refers to C.D.P. and the works of Pundarika Vittala (vittaliyam). The present work purports to record his views on melakartas and janya rāgas.

2. Sāhaji apparently does not know of the 72 melakarta scheme of Venkatamakhi as there is neither a causal reference to it nor a trace of the recognition of his mela system. Sāhaji recognises 20 melas and Venkatamakhi only 19. In the treatment of the 20 melas, Sāhaji does not seem to follow any particular order and identifies Śrī rāga as the first in his list and unlike Venkatamakhi and Amātya, who had spoken of Mukhāri as their first mela and describes it as a grāma rāga. Venkatamakhi's Bhūpāla mela (3rd in the list of 19 Prasiddha melas and the 8th in the 72 melakarta scheme) is mentioned in R.L. text as Tōdi with the same kind of svaras.

Sāhaji, quotes from 'Chaturdandi' pieces for illustrating the svaranadavadika or svaragati of the rāgas, but the term as such as not found in the R.L. text. The term 'Chaturdandi' connoting the four channels of rāga expression i.e. gita, alāpa, thāya and prabandha was quite popular and Sāhaji happens to be the earliest in defining rāgalakshana by citing sanchāras from old compositions sūladi, gita, thāya and ālapa from lakshya. The tradition

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

of defining the lakshana or form of a rāga by mentioning the graha, amsa, and nyāsa. which invariably in most rāgas was cited as sa, (S.M.K.), and by attempting to classify rāgas according to the above as seen in Chaturdandi Prakāsika were found to be of little practical significance. This tradition of pointing out the graha etc., while defining the form of the rāga failed to emphasise the melodic context in which these svaras figure. Sāhaji is to be congratulated for substituting this old method of citing the graha, amsa, nyāsa svaras for each rāga, by giving illustrative examples taken from the compositions and other lakshya vogue during hisperiod. The Udgraha prayōga serves to point out the graha or commencement on a proper note of melodic phrase or group of svaras in a rāga and containing mostly the amsa or the jīva svaras, gives the clue to the identity of the rāga.

3. The suddha vikrta svaras used by Śāhaji in the description of the rāgas are besides the seven śuddhasvaras, panchaśruti ri and *(not chatusruti ri)*, shatśruti ri, sādhāraṇa ga, antara ga, chyutamadhyama ga, chyutapanchama madhyama, pancaśruti dha, shatśruti dha, kaiśiki ni, kākali ni and chyutashadja ni. Evidently the svara nomenclature of Rāmāmātya has been adopted. The terms *varāli madhyama* and *Prati madhyama* are not found.

4. The most striking features of the treatment of his mēlas are :

(a) The twenty melakartas are described as *Sampūrna* in the sense that the sapta svaras occur in them, either in the āroha or avaroha or in sanchāras involving both. (b) Details of graha, amśa and nyāsa are not included in the definition of ragas. (Instead prayōgas illustrating the rāga form are given. The udgraha prayōgas indicate, the sanchāra at the commencement of a gīta or ālapā.) (c) Mēlakartas and janya rāgas are described in terms of rāgānga, kriyānga, upānga and bhāshānga.

*

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Śahaji has referred to some of his mēlas and rāgas as rāgāngas, bhāshāngas and kriyāngas.[1]

1. Rāgangas are those rāgas in which the chāyā of grāma rāga (born from jātis) forms an essential anga. They have the maximum degree of resemblance to grāma rāga. Generally rāgānga rāgas may be understood as ancient ragas.

2. Bhāshāngas resemble or have the chāyā of bhāshās. *Bhasha* rāga is the melodic extension or elaboration of grāma rāga - and denotes the ālāpa prakāra of grāma rāga and produces a pleasant effect, rakti. Four kinds of bhāshā rāgas are mentioned (1) mula or mukhya, (2) svarākhya or sankirna. (3) desākhya or deśaja (4) uparāgaja or chayāmatra.

3. Kriyāngas relate to those rāgas which by *characteristic movements* create emotional effects.

4. Upāngas are closely allied to ragāngas and this degree of affinity and closeness to grāma rāga is important. It is not mentioned separately by Matanga.

Naṭa mēlakarta rāga is cited as a bhāshānga. Rāmakriya mēlakarta is a kriyānga rāga. Śankarābharaṇa is described as rāgānga, while Bhairavi is upānga. Bhinnashadja rāga (melakarta) is identified as a shadja grāma rāga. Chāyānāṭa mēlakarta is upānga sampūrna. Auḍava janyas are described in some cases as rāgāngas. Mālavaśrī, a shādava janya of Śrī rāga mēlakarta, is a rāgānga. Madhyamādi, an audava janya of Śrī rāga, figures as rāgānga. So also is Dhanyāsi.

---

1. vide article by the author. "Classification of rāgas – Rāgāngas, Bhāshangas, kriyangas, upanga."
(P. 40 — 45) – Journal of the Sangeet Natak Academy 42 Oct. – Dec. 1976.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

The idea that rāgānga denoting a melakarta, while bhāshānga, upānga and kriyāngas denoting different varieties of janya rāgas, grouped under the mēlakartas, is of a later origin. The rule that a mēlakarta should be sampūrna both in ascent and descent; with the same kinds of svaras in both and with a regular order of ascent and descent is also a later concept. Venkatamakhi, the architect of the scheme of 72 mēlakartas, had not subscribed to this theory of mēlakartas. Only during the period of Govindāchārya, the author of Sangraha Chūdāmaṇi and after him the concepts of mēla and janya came to be interpreted in a different connotation. Govindāchārya's definition of a melakarta helped in the identification of the form of the mēla and its janyas on the basis of identical svarasthanas and nothing beyond. But it is certainly reasonable to concede that the pre-Govindāchārya treatment of mēlakartas and janya rāgas emphasised more *the emotional fervour as the basis of affinity between* the *raga form rather than of the scale form.* The sound form is contributed by the characteristic occurrence of the svaras in the proper melodic context. It is this chāya and bhāva of rāga that helps to distinguish its identity and establish its individuality. Every note in a rāga is thus unique. What is unique about the antaragandhāra of Sankarābharana is its tonal relation to its lower and higher neighbours i.e. chatusruti ri and suddha madhyama (It applies to all the other notes in the rāga,) Each note including sa and pa, has a melodic context and situation which is at once meaningful in the rāga.

The Rāgalakshana text reveals an interesting stage in the history of some rāgas which are identified at present with different lakshanas. A few examples of such ragas may be taken up for illustration here.

Suddhasaveri and Devakriya :

Suddhasaveri is described as an audava janya with ga and ni as varja svaras, under Mālavagaula melakarta in the Rāgalakshana.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

text. The svaras ascend and descend in the straight manner. According to Subbarama Dikshitar, Suddhasaveri is an audava janya under the first mela Kanakāmbari. And his remark that 'Ānalēkara' an appendix to Purandara Dasa's Pillari Gita was originally sung in this rāga with sud. ri and sud. dha is in point here. The audava raga with omission of ga and ni and with pancha sruti dha is only Devakriya and not Suddhasaveri in his opinion. But even during the period of Subbarama Dikshitar, the practice of rendering Suddhasaveri as is being sung now had come into vogue.

Devakriya :

According to Śāhaji, it is an audava janya of Kambhoji mēlakarta with ga and ni as varja. Svaras proceed in both aroha and avaroha in an avakra manner.

Illustrative sancharas in the two rāgas : (R. L. text)

Ṣuddhasaveri :

M r r s d | s d s | dd ss m | r m p d d p | p m p D S |
d d p p m r | d d P p m r | m r r s | D P – (udgraha prayoga)
r r s d | d s d p | r s d | d s d p | (sṫhāyi)
d p...d p d d p m | P s m r | m r r s d | d s d p | m p d p d d p m |
p p m r m r r s d s S | (ṭāya prayoga)
d s s s | r m P p | d s s s | R M P d s r m r s | s s r r s s d |
d d P p m r s || (gīta)

Devakriya :

p m m r r s d s s m r m s r p m p d d s d s d d
p m r s r d s—Tara shadja tana prayoga.
s d m p p | d d p d d m p p—(ṭāyaprayoga)

It will be seen from the above that janta prayōgas are more in Suddhasaveri with madhyama svara figuring as graha svara. In

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

the latter Devakriya, panchama figures as the graha, with the interesting phrase s d m p p and d m pp.

Mohana, Revagupti, Bhūpāla:

Mohana is described by Śāhaji as a shadava rakti raga. It is a janya of Kambhoji with ni as varja svara and with alpa madhyama. For ex. Sdp | dsrg | rgmggr | Rsdpdds || (leaves are broken here in the manuscript).

Sangīta Sampradāya Pradarśini cites Mohana as a janya of Kalyāni mela while Caturdandi Prakāśika never mentions this raga. Mohanakalyāni of Śahaji resembles our Mohana.

Arguments are put forth ascribing Mohana to Kalyani, Sankarabharana, Harikambhoji and Vachaspati melakartas. Different textual traditions appear to confirm these.

Revagupti is described as an uparāga and audava janya under Mālavagaula. ma and ni are varja. Svaras ascend and descend in a straight manner. ex: DpgpdS - dddsrpG grs | DsrgrsdPd | dsrrgPd — sdpg | pdss | pdSddpgpgrs | rsdpd - (Taya). GPDSrG | dddpgrrs | rrrsdd pgrs.

Rāmaamātya recognises Revagupti as a mēla with antara ga and suddha ni and the remaining svaras as suddha. According to him, it is implied in Bauli, a statement worthy of note. Revagupti as described in R. L. text. is the same as Bhupāla with antara gāndhāra. The kritis 'Sadāvinatasādare' of Dikshitar and, 'Grahabala' of Tyagaraja are in this raga.

Bhupala in Śāhaji's treatment figures under Bhinnashadja mēla with ma and ni as varja svaras.

ssrggr | gddp | ppg | dppdds | gGr-(udgraha)
g r s r r s d | p d (taya)
g p d s d d | p g g r r s | (gītaprayōga)
g p d s | s s d p | d d p g | g r r s – (suladi)

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

This Bhupala with *sadharana gandhara* is immortalised in the Dikshitar's kriti "*Sadāchaleswaram bhāvaye*".

Dhanyāśi, Suddha Dhanyāśi Udayaravichandrika :

According to Śāhaji, Dhanyasi is a rāgānga rāga and a janya of śriraga melakarta with ri and dha as varja. It is also an audava raga with a straight movement of svaras. Ex: the illustrative prayōgas: m g s n | s g m p | p n s n N S | (udgraha prayoga) n S | N N s n p m g s | tāra shadja tana prayoga | p m g s | g m p | m g s | g m p n p m | g m p m g s | p n p n n N p | p n p m g n p m g s | ṭāya | g m g m p n | p n s m g s | s s n p m m g S | Caturdani Prakasika puts it under Sriraga mēla.

This is evidently the present Suddha Dhanyasi raga. Śāhaji deals with another Dhanyāśi under Bhairavi mēla, which is sampurna and avakra–ex: SNdpmG pmgrs gmpNdpNs || A number of padas and darus are available in this raga.

Udayaravichandrika is cited as an audava janya under Nāṭa mēlakarta with ga and dha as varja svaras. The svaras figure in a smooth or avakra manner in āroha and avarōha.

S N p s N p m r s | p s n s | r r p m p | s n N S | n p p m r S N | m s r N S s – (udgrahaprayoga) r n s s | r r m r s | r n s s | r m r s | m p s S | p n p | p n m p | r m r | r n s s | (taya) r m p N p | P s s n p | s s r r | p m r s s N p m | –(gita).

Shatsruti ri can be rendered in the sthana of Sādhārana ga, but ga is specifically mentioned as varja. Subbarāma Dikshitar classifies it under Bhinna shadja mela (9th) with the āroha–s g m p n s s n p m g s. It is mentioned as an upanga audava rāga with the omission of ri and dha. Śāhaji's Dhanyasi, janya of Sriraga and Udayaravichandrika of Dikshitar are identical.

According to Ahobala and Somanatha, Dhanyāsi is sampurna with ri and dha varja in arōhana. According to *Sangita Damo-*

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

dara it is a rāgini of 'Mālava' and is described as a sampūrna jati of Mālava, with ri and dha varja, and ni as komala svara :

Sangita Parijata's Dhansri has the following svaras :

s g m p n s – s n d p m g r s

g m p n s, r s n d p p m, g m p m g r s, g m p n p n

p n s g s M, p m p m g r s & so on.

Subbarama Dikshitar in *Sangita Sampradaya Pradarsini* describes Dhanyāśi as a bhashanga janya of 20th mēla Ritigaula, with ri and dha as varja and as sampūrna. Ex : n s G m p N s- n d p m g r S.

Two Dhanyāśi rāgas are described in the Rāgalakshana text. One under Srirāga mela and this is equivalent to our present Suddha dhanyāsi. The second under Bhairavi, is sampurna.

CLASSIFICATION OF RAGAS ON THE BASIS OF THEIR EMOTIVE CONTENT INTO GHANA – NAYA AND DESI

The concept of the three fold classification of ragas into ghana naya and desi, emerged during the post – Venkatamakhi period. The author of Chaturdandi Prakasika[1] never mentions these ragas; Tulaja in his Sangita Saramrita also makes no reference to them. Śāhaji's Raglakshana text which serves to fulfil an important lacuna between these standard treatises, throws valuable light on the divergent views regarding the rāga system extant at that period. For the first time, rāgas are spoken of in terms of ghana, naya and dēśi by Śāhaji and this is perhaps the earliest textual reference to this interesting classification of rāgas. Though Saramrita for the most part, followed the Ragalakshanamu text, it is surprising to note the omission of the reference to these three kinds of rāgas with examples, in the former work. Tulaja must have been quite aware of this classification, and as a faithful expounder of Venkatamakhin's theories of melakartas, he has perhaps not taken note of the emerging new classification of rāgas. Equally or perhaps more surprising, is the absence of any reference to the theory of 72 melakartas in Śāhaji's Ragalakshana text.

1. Music Academy Publication.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

After the formulation of the melakarta scheme, it was in relation to the supremacy of the melakarta system that ragas came to be understood in the Carnatic system. But the three types of ragas are not related to the melakarta system as such, instead represent a general classification of ragas in a wider sense, including in its list of each category both melas and janya ragas.

The Anubhandha to Chaturdandi Prakasika[2] mentions the following eight ghana rāgas i.e. Nāta, Gaula, Varali, Bhauli, Sri rāga, Arabhi, Mālavasri, and Ritigoula.

Among the list of rakti ragas also called naya rāgas, Śāhaji mentions a total of 61 ghana rāgas, 15 naya or rakti ragās and 16 desi ragas in all under the list of 20 melakartas recognised by him. In the category of ghana rāgas in addition to the famous five rāgas like Narayanagaula, Ritigaula, Ānandabhairavi, Abheri, Balahamsa, Natanarāyani, Salagabhairavi, Kannadagaula, Mālavasri, Madhavamanohari, Sālanganata, Suddha desi, Padi, Malahari, Kannadabangala, Suddhasaveri, Kuranji, Pūrnachandrika and others figure. Śāhaji feels that some rāgas can be considered for treating both as ghana and naya rāgas. For example, Nādaramakriya, Saurashtra, Mangalakaisiki, Gaurimanōhari and so on, while Saindhavi, Surasindu, Julāvu, Erakulakambhoji, Nātakurinji, Mohana, Lalitapanchama are exclusively rakti or naya rāgas. Compared to ghana, which is larger in number, naya and deśi ragas. indicate a smaller number. Kāpi, Husēni, Māruva, Savēri, Gaudamallaru, Bilāhuri, Kedāra, Pūrvi, Gaudipantu, Kannada, Mohanakalyani, Dhanāsri, Sāranga, Todi and Kalyani are described as dēśi rāgas. On what basis, these ragas were named as ghana, naya and desi, is not indicated by the author of this classification, as he has not defined the concepts. This must have been result of the impact of Hindustani system of music on that of the existing system, that took place during the reign of Śāhaji.

2. Anubandha – Chaturdandi Prakasika – Music Academy Publication P. 5 Sl. 40–49.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

According to Subbarama Dikshitar[1], ghana rāgas are those which are ideal for singing tāna in durita kala successfully from nābhi sthāna and that the sound forms of such rāgas resemble the majestic personality of a purusha with qualities of saurya, vira and utsāha. Naya rāgas please the chitta and thus emphasise a delicate and attractive treatment bringing out the beautiful aspects. Dēśi rāgas are highly enjoyable and migrate from different regions, mostly from the north and are capable of being handled in various alluring styles. Taking into consideration the emotional content of the rāga and the manner (marga) of bringing out the various facets of the rāga image, rāgas are perhaps classified thus.

The mode of rendering ghana rāgas led to what is referred to as ghana marga or style of singing, in the sphere of manodharma sangita and we have the names of eminent stalwarts adorning the pages of musical history like Ghanam Sinayya, Melattur Virabhadrayya, Bobbili Kesavayya, Ghanam Krishna Iyer, Paidāla Gurumūrthy Sastri and Gururayacharyulu. A reference to the idea of ghana, naya and desi is found in the kriti 'Nādasudharasambilanu' (Arabhi–3rd of ghana rāgas rupaka) of Tyāgarāja, identifying Sri Rama as nāda brahma, sings out that the nectar of nāda–the basis of all vedās, puranas, agamas and sastras has taken human form as Sri Rama. The seven svaras have become the seven bells of His Kodanda. The rāgas have become His bow and the styles *dura*, *naya* and *dēśya* have become the three strings of the bow'[2] (dura, naya deśyamu trigunamu)

స్వరము లారున్నొ రొకటె ఘంటలు;
వరరాగము కోదండము;
దురనయ దేశ్యము; త్రిగణము;
నిరతగతి శరమురా
సరససంగతి సందర్భము
గలగిరములురా

1. Sangita Sampradaya Pradarsini–p. 35 XII. (telugu edition part I, 1904)
2. Spritual Heritage of Tyagaraja–Ramakrishna Mutt Publication with introduction and translations by Dr. V. Raghavan

**

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ధంభజన భాగ్యముర
త్యాగరాజు సేవించు. (నాధసుధారసం)

Dura refers here to something obviously solid and weighty and means ghana. Ghana rāgas are to be generally understood as having potential for depth, elaboration and majestic treatment, as well as for solemn handling. The Pancharatna kritis of Sri Tyāgarāja in the traditional ghana rāgas[1], bear ample testimony to the grandeur of the rich dhatu with matching sahitya content for it.

The concept of ghana panchaka or five ghana ragas i.e. Nata, Gaula, Arabhi, Sri, Varāli, is later. Gitas in these five rāgas referred to as *ghana rāgagitas* have been published in Sangita Sampradāya Pradarsini and Tachur Singarāchāryulu's works. The idea of a dvitiya ghanapanchaka including the rāgas, Kedaram, Narayanagaula, Ritigaula, Saranganāta and Bhauli is immortalised in the varna of Vina Kuppier "*Intakōpa*" which is set in all the ten ghana rāgas. The musical appeal of ghana rāgas can be best enjoyed through tanam played in vina-the classical instrument which upholds the melodic purity in respect of sruti, sthana, gamaka, rāga and bhava.

Whether it be a mēlakarta rāga or its janya rāga, the details regarding their suitability for ghanam (rendering of tāna in madhyamakāla), or nayam or both are invariably given. Śāhaji takes care to pronounce in unmistakable terms whether the rāga is worthy of being useful for ghanam rendering *alone* or it is useful for singing ālāpana as a rakti or naya rāgá. He calls these rāgas as '*ghana mātra yogyamulu, nayamātra yogyamulu, ghana-naya yogyamulu.* In the enunciation of each mēlakarta, he gives the list of rāgas useful for 'ghanam rendering, naya yogyamulu and ghana-naya yogyamulu'. Under Sriraga mēlakarta are grouped 18 janya rāgas. Of these sampūrna rāgas are eleven, shādava five and audava two, the total being 18. Among the sampūrans, eight rāgas have been termed ghana yōgyamu, one naya rakti rāga and desi rāgas only two.

---

1. Also refer S.I.M. Book III-P. Sambamurthy

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

A careful analysis of this material, reveals the following facts:

a. It will be seen that Māgadhi, Gaurimanōhari are given as 'naya mātra yogyamlu'. The expression naya yogyamu is found onlv with reference to these rāgas. However, while describing the laksana of Māgadhi it is cited as a rakti rāga.

It emerges from this, that rakti is perhaps a synonym of naya.

b. Reference to ghana rāgas and dēśi rāgas as such are found where as no specific mention of naya rāga is found instead only rakti rāga is mentioned.

c. Dēsi rāgas are not fit for rendering ghana but are used as rakti rāgas.

d. Ghana rāgas form a separate category, while ragas which serve the purpose of ghana and naya form a class by themselves.

Music being the most elusive and abstract of the performing arts, it exists in the form of sound. It is an experience to be experienced and lived. So subtle it is, that it eludes all verbal description and analysis. It is more so, when the form of a rāga is to be expressed in words. Where articulate words fail to express the subtler fellings of the heart, it is the melody and musical language, the inarticulate language of tones that succeeds in doing so effortlessly. The description of the form of rāga in terms of words, and slokas can never be adequate, successful and purposeful. The job of a lakshanakāra in music is thus extremely difficult. To write a work on the lakshana of rāga is an attempt to deal with abstract sound material in a grosser language. It requires maximum artistic sensitiveness and practical experience for understanding this aspect and Sāhaji has done it in a remarkable manner. His 'Rāgalakshanamu' has clearly pointed out the fact that a meaningful continuity with regard to the traditional and structural aspects of ragas is discernible from the period of Venkatamakhi which finally reached a glorious culmination in the soulful compositions of the musical trinity.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Table showing the
ghana, naya and dēśi

S. No. in R. L. (1)	Name of the mēḷakarta (2)	Ghana (3)
1.	Śrī rāga	1. śrī rāga
		2. kannadagaula
		3. vēlāvali
		4. dēvagāndhāri
		5. sālagabhairavi
		6. suddhadēśi
		7. mādhavamanōhari
		8. madhyamagrama rāga
2.	Nāta	
3.	Mālavagaula	1. mālavagaula
		2. sālaganāta
		3. ardradēsi
		4. chāyāgaula
		5. takka
		6. gujjari
		7. gunḍakriya
		8. phalamanjari

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

classification of rāgās into
as found in the R. L. Text

Naya (4)	Ghana and Naya (5)	Dēśi (6)	Remarks (7)
1. saindhavi		1. kapi 2. husēni	11 sampūrna janyās
			not classified under any of these categories.
1. māgadhi 2. gauri-manōhari	1. nādanāma-kriya 2. saurāṣtra 3. mangala-kaisiki 4. mēcabauli	1. māruva 2. gauḍi-pantu 3. sāveri 4. pūrvi 5. bibhāsu	19 sampūrna janyās 7 ṣāḍava janyās 4 auḍava janyās

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)
	sādava	1. gaula
		2. lalita
		3. bhauli
		4. paḍi
		5. kannaḍabangala
		6. malahari
		7. pūrnapancama
	audava	1. suddhasāvēri
		2. mēgharanji
		3. Rēvagupti
		4. mālavi
4.	Varāli	
5.	Suddharamakriya	
6.	Sankarabharana	1. ārabhi
		2. suddhavasanta
		3. sarasvatimanōhari
		4. pūrvagaula
		5. narāyani
		6. nārāyanadesāksi
		7. sāmantam

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(4)	(5)	(6)	(7)
			30 janyās
			not considered under any of these categories
			-do-
1. surasindu	sankarā-bharana	1. bilahuri	15 sampūrna ṣādava audava jānyas
2. julāvu		2. gauḍa-mallāru	
		3. kedāra	

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)
		8. kuranji
		9. pūrnacandrika
7.	Kāmbhoji	1. nārāyanagaula
		2. balahamsa
		3. nāgadhvani
		4. chayātarangini
		5. naṭanarāyani
		6. āndhāli
		7. sāmarāga
8.	Bhairavi	1. rītigaula
		2. hindōlavasanta
		3. ānandabhairavi
		4. ābheri
9.	Mukhāri	
10.	Vēgavāhini	
11.	Sindhurāmakriya-	

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(4)	(5)	(6)	(7)
1. erukala-kāmbhoji 2. naṭa-kuranji 3. mohana 4. kanada	1. kambhoji 2. kedara-gaula 3. i sama-nohari 4. dēvakriya	1. kanada 2. mohana-kalyāni	16 sampūrna, ṣāḍava, auḍava janyas
1. nāgagān-dhari	1. bhairavi 2. āhiri 3. ghanṭā-rava 4. indughan-tārava	1. dhanāsi	11 sampūrna, audava janyās.
			not considered under any of these categories
			-do-
1. sindhurā-makriya 2. pantu-varāli			2 janyas

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)		(2)		(3)	
12.	Hejjuji		1. hejjuji		
13.	Sāmavarali				
14.	Vasantabhairavi				
15.	Bhinnaṣaḍja				
16.	Deśāksi				
17.	Chāyānata				
18.	Sāranga				
19.	Todi				
20.	Kalyāni				

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(4)	(5)	(6)	(7)
			1 janya
			not considered under any of these categories
1. lalita-pancamam			1 janya
			not considered under any of these categories
			-do-
			not considered under any of these categories
		sāranga	1 janya
1. punnāga-varāli		tōdi	3 janyas
2. nāgavarāli		kalyāni	1 janya
			92 janyas

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

LIST OF ABBREVIATIONS

R. L.	—	Raga Lakṣanamu
C. D. P.	—	Catur Daṇḍi Prakāsika
S. Sud.	—	Sangīta Sudha
S. Sar.	—	Sangīta Sarāmṛta
Sang. Chu.	—	Sangraha Chuḍāmaṇi
S. M. K.	—	Svara Mēla Kalānidhi
S. S. P. S.	—	Sangīta Sampradāya Pradarśini

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Twenty melakartas and 115 janya rāgas. Their Characteristics as expounded by Sahaji Maharāja in his Raga Lakshana text

Sl. No. (1)	Name of mēla as in R.L. text. (2)	Brief description and treatment in S Sar and C.D.P. (3)	Treatment in S.S.P.S. (Tel. Ed.) remarks, and examples & compositions of Muddusvāmi Dikṣhitar with Page No. in brackets. (4)
1.	*Sri rāga mēla*	sa, ma, pa are suddha, ri, da are panchasruti, sadharana ga and kaisiki ni Alpa da, Ex: r g r s | s n p | p n p | p m | r m m p | m p n n s | p p s S | m p m r | r g r s – thāya s r g m, m g r s Prayōgās do not occur. Such non-permissible prayōgās are many in this rāga. [In S. Sar and C.D.P ga, da varja in tāna, sa is graha amsa and nyāsa. The sahitya for the svara khaṇḍa prayōga is given.]	Sri rāga mēla (22) Aro : r m p n s Mur : Ava : s n p d n p m rg r s rāgānga, sampūrna, sa graha, ghana rāga, ga varja in arōhana, alpa da, ga vakra in avarōhana can be sung in the evening. [The usage of alpa da seen in the compositions of Muddusvāmi Dikshitar] (1) Śrī varalakṣmi (2) Śrī Kamalāmbike

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
		[Where as it is not found in R. L. text.] [Gita Prayōga is not found. The Prasiddha Prayōga r m p n p p m is combined with the Prabandha prayōga m r s s n p g r s.]	(3) Tyagaraja (4) Venkatamakhi tānam [546]
2.	Sampūrna *Janyās of Śri rāga* Kannaḍagaula	Upanga Svaras in aroha and avaroha occur in sama and visama pattern Ex: S n p d n s n n s | p n n | S N P | g m p n n s n p | s r g m m g s – Udgraha. [da is seen in few sancāıās otherwise it resembles modern practice.]	Janya of Śri rāga Aro: s r g m p d n s Mur: Ava: s n p m g s Upānga, Sampurna, nigraha, da varja in avarōhana, can be sung in the evening. Another murcchara: Aro: s g G m p n N S Ava: s n N d m m g S, n p N d m m g S m g r s Prayōga is cited. [570]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

<table>
<tr><td>3.</td><td>Vēlāvali</td><td>Sung in the early morning

Ex: P m r | g g g r s r | g g r | g g | r g m p d d p s S | s s n d | p d p d S s–Udgraha

[S. Sar. calls this a mēla with kakali ni. Ni absent in arōha sancaraṣ]

[But the phrases illustrating the rāga lakṣana are exactly the same as given in the R.L.]

[This description of Sar. resembles modern gaurimanohari]</td><td>Gaurivelāvali (23)

Aro : s r g g s r m m p d d S
Mur :
Ava : s n d p ṁ g g s

rāgānga, sampūrna, da graha, rāgānga rāga, can be sung at all times ma, da, ri with janta are jiva nyāsa svāras.

(1) Kaumārigauri Velavali
[702]</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Devagāndhāri</td><td>ri, da varja in arōha

Ex : m m (g r s n) s g m p | p n d d p m | g m p n s | s n d p m M g | p m g r | s r | n S g r s | s r N S – tāraṣaḍja tāna</td><td>Janya of Śrī rāga.

Aro : s r s g g m p d p n n s
Mur :
Ava : S n d P m M g g r s.

Upānga sampūrna, sa graha, rakti rāga, ri, da vakra in arōhana, can be sung in the</td></tr>
</table>

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
			early morning dirgha svaras and janta svaras are jiva, nyāsa svarās [575] [This is described as Karnataka devagandhari. It also resembles abheri using chatusruti dha.] [Under 29th mēla sankarabharana one dēvagandhari is cited as a bhāsānga rāga Dikshitar's Compositions are available in this raga] [1006]
5.	Sālagabhairavi	In arōhi auḍava, ṣāḍava, sampūrna murcchanās and tāna prayōgās do not occur. s n s r g S | r g m S | P d p s | occurs and sampurna in avarōhi figures. Ex g g r | s r s s n d p | s s r | g g r |	Janya of Śrī rāga Mur : Aro : s r g m p d p s Ava : s n d p m g r s. Upānga, sampūrna, sa graha, pa, da varja in arōhana, sung

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

		p p d p S s ¦ n s d p m g r s | r g m S | g g r – Udgraha.	in the fourth Jama (morning) Aro : s r g r p m p d p s Mur : Ava : n s d p m g r s. (1) Tyagarājēna [Incidentally Tyagarāja's padavini emphasises s r m p prayoga even at the out set.] [564]
6.	Mādhavamanōhari	da, pa are langhana in arohi and avarōhi. Ex : g r n d n | g r g m n d m | p d n n S s S n d m | n d m | g m p d m g r | s r s n d n S s – Udgraha.	Janya of Śrī rāga Aro : s r g m p n d n s Mur : Ava : s n d m g r s bhāṣānga, sampūrna, sa graha, da vakra in arōhana, Pā varja in avarōhana, can be sung at all times. M n d n s | Ṃ n d n s | n g r M g r s – visēṣa prayōgas. Ma is a very important jivā svara. In other prayōgās pancha sruti da figures. (1) Mahālakṣmi. [643]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

<table>
<tr><th>(1)</th><th>(2)</th><th>(3)</th><th>(4)</th></tr>
<tr><td>7.</td><td>Suddha desi</td><td>ga langhana in aroha. In the phrase d n s r g r r, ga is the highest note touched and then the avarōha krama begins vakra prayōgās of da in ascent and pa in descent are quite characteristic.

Ex: P m p g r s | r m p n d p d N S | n d p m S – Udgraha.

[Enduku kaugalintura and Raghunanda are the two kṛtis of Tyagaraja]</td><td>Janya of Śrī rāga

Mur : Aro : s r m p d n d s
Ava : s n d p d m m g r s

Upānga, sampūrna, sa graha, ga varja in arōha pa vakra in avaroha, can be sung at all times.

[574]</td></tr>
<tr><td>8.</td><td>Madhyamagrāma</td><td>Ex: S d p m g r s r s n s n s n r s | r g m p d N S | s n d p Udgraha.

[only a brief explanation found in the manuscript and also in S. Sar–text.]</td><td>Not mentioned</td></tr>
</table>

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

9.	Saindhavi	one of the grama ragas phrases illustrate the svaragati. Ex: S r s | r s n N d n s r | s r M m p d p n d p | S n d p m p M g r m g g r R S | [Folk melodies are available in these rāgas. Used in yakṣagāna. It continues to be a janya of the 22nd mēla The javali 'itusā hasamu' is in this rāga]	Janya of Śrī rāga Aro: s r g m p d n s Mur: Ava: s n d p m g r s. bhāsānga, sampūrna, da vakra in arōhana, sa graha, rakti rāga, can be sung at all times. ri, ga, ni are jivā, nyāsa svarās S d p | M d p m | d p m g R S | [dhaivatāntya rāga according to some scholars] [641]
10.	Kāpi	svaras in aroha and avarōha occur in krama Ex: R g g r s r g m p d n S | s n d p m g r s | r g g r S n d p D N S | [sancārās in this rāga reveal that ma and da are sometimes dropped, in avaroha. r g m and p d n phrases are seen]	Janya of Śrī rāga Aro: S r g m p d n s Mur: Ava: n d p m g g R S bhāṣānga, sampūrna, sa graha rakti rāga, can be sung at all times. Kakali ni and antara ga came to be used later in certain phrases (e. g.) s n r s | s n s d n p d M | p m p M d p

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

(1)	(2)	(3)	(4)
			D p d N | s n p m g m r s | r g m P | (1) Venkatacalapatī of dikshular is in Karnataka kapi. [The Present day kāpi known as hindustani kapi is a development from the earlier form known as Karnataka kāpi] [608]
11.	Husēni	[svaras in arōha and avarōha ascent and decent in a free manner] Ex: r g M g r s | r g m p m n d p m n d N S | n d p m p d M g r s.	Janya of Śri rāga, Husāni. Aro: s r g M p d n s Mur: Ava: n d p g r s bhaṣānga, sampūrna,sa graha, rakti rāga, can be sung at all times. Ma is dirgha in both ascent and descent ma and ni- are jiva svaras, prayōgās with suddha da (e. g) M P N D p p M | n d n s n d p M | (1) Sri kālahastīsa... [619]

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(2)

	Shadava janyas		
12.	Śrīranjani	Pa varja, svarakrama in ārōha and avarōha. Ex: M g r s r n d n | s n s g r g m | d m n d m n d n S s | n n d m | n d m | m d m m | g r g m | r r s s n d n S–Udgraha. [This rāga is not found in S. Sar and C. D. P.]	Janya of Śrī rāga. Aro: s r g m d n s Mur: Ava: s n d m g r s bhāṣānga, ṣāḍava, pa varja, sa graha, can be sung at all times. (1) Śrī dumdurge (2) Nīsāṭidaiva (daru) [596]
13.	Mālavaśrī	Rāganga. ri varja in ārōha sancāras range till ma and in avarōha murcchanas commence from sa. Ex: m p d n s | s g s | S n N d p m m g s – kaṭaka prayōga.	Janya of mālavagaula Aro: s g g m p n n s Mur: Ava: n n d p m p n d m m g s upānga, ṣāḍava, ri varja, ghana rāga, da varja in ārōhana, can be sung at all times. ga, ni, ma are jīvā, nyāsa svarās and figure in janta prayōgās. (1) Mangalāmbāyai [589]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

<table>
<tr><th>(1)</th><th>(2)</th><th>(3)</th><th>(4)</th></tr>
<tr><td>14.</td><td>Dēvamanōhari</td><td>ga varja, da langhana in avarōha p n d s is avoided in aroha and s n d p phrase is avoided in avarōha. [This fact is omitted in S. Sar.]

Ex: n s r m m p | m p d n p m | p n N S | n p d n p | m m m | r r s s n n s–Udgraha.

[m p n n s prayōga occurs frequently]</td><td>Janya of Śrī rāga.

Aro: s r m p d n p m p n N S
Mur:
Ava: s n d n p m r s

bhāṣānga, ṣāḍava, ga varja, da vakra in ascent and decent, sa graha, can be sung at all times. Ni is the jīva, nyāsa svara

(1) Bhāratī maddhiṣaṇā [652]</td></tr>
<tr><td>15.</td><td>Jayantasēna</td><td>ri varja

Ex: M g s n d n d p m | p n n s s | g g m d p m | n n s N d p m g g m g s–Udgraha.

Padas and darus are available in this rāga.

[S. Sud and C. D. P ascribe this rāga to Raghunātha nāyaka]</td><td>Not mentioned.</td></tr>
</table>

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

16.	Maṇirangu	da varja, Ex: N s r g g r n | n s r g r r s n | s r M p | m p n | S n p m g r | r S s — prayōgās. [The above sancārās resemble the modern practice. This rāga is not mentioned in C.D.P.]	Janya of Śri rāga Aro: r m m p n n s Mur: Ava: s n p m g r r s upānga, ṣāḍava, da varja, sa graha, ga varja in arōhana, can be sung at all times. Janta svaras are jivasvarās. (1) Māmava pattābhi [560]
	audava janyas		
17.	Madhyamādi	rāgānga, ga, da varja, straight progression of svaras. Ex: p P m|n p n p|p n p n p p m r | m r r s n s | n s r | s s n p m r S s–Udgraha. r p m r m p s | S s s n p m ghuma ghuma gita yama, ra.	Janya of Śri rāga and known as madhyamāvati. Aro: s r m p n s Mur: Ava: s n p m r s. bhāṣānga, auḍava, ga, da varja, ma graha, rakti rāga, can be sung in the afternoon ri, ma, ni are jiva nyāsa svāras. This is sung at the end of a concert to give an auspicious feeling. (1) Dharmasamvardhani [648]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
18.	Dhanyāsi	rāgānga ri, da varja, avakra movement in ārōha and avaroha Ex: m g s n | s g m p | p n p n N S–Udgraha g m p | m g s | g m p n p m | p n p m g m | p m g p–ṭhāya. (same as modern suddha dhanyāsi and is different from the present dhanyāsi).	Janya of Śrī rāga. Referred as Suddha dhanyāsi. (22) Aro: s g m p n s Mur : Ava: s n p m g s. upānga, audava, ri, da varja, sa graha, can be sung in the evening. [570] [Dhanyāsi under 20th mela ritigāula takes n s G m p N S, n d p m g r s. which is a bhāṣānga rāga with suddha ri Diskshitar's composition mangala devatayā is cited.] [518] as an example for this dhanyāsi the famous kritis Sri Parthasārathina and Subramanyena are in Suddha dhanyāsi rāga and have the rāga mudra.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

19.	Nāṭa mēla	Sampūrna bhāṣānga. Evening rāga, sa, ma, pa suddha, ri, da ṣatsruti, antara ga and kakali ni, ga and da are varja in avaroha & avakra svaragati. Ex: s s S n p m | R g m p d n s s s n M P | n N S s–āittam. [The rare usage of da in ārōha prayōgās resembles the current practice] [Nāṭa or suddha nāṭi. Sa, graha, amsa, nyasa. It mentions ni sthayini ṭhāya, sahitya is absent for the gīta, prabandha and sulādi prayōgās sampūrna with ni, da, ga and ri varja in avarōha–C. D. P.]	Calanāṭa mēla (36) Aro: S r g m p d n s Mur: Ava: s n p m m R S rāgānga, sampūrna, sa graha, da, ga varja in avarōhana, ghana rāga, can be sung in the evening ma, ni jīva svaras, stress must given to ri and da. (1) Svāmināthaparipālayām (2) Pavanātma. [1046]
20.	*Janya of Nāṭa* Udayaraviacndrika	Sampūrna with ga, da varja, avakra movement of svaras in ārōha and avarōha.	Janya of bhinnaṣaḍja (9) Aro: s g m p n s Mur: Ava: s n p m g s.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

<table>
<tr><th>(1)</th><th>(2)</th><th>(3)</th><th>(4)</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Ex: r n s s | r r m r s ¦ r n s s ṭhāya

r m r p | m p s S s n p m p n p m | r m r | r n s s–Prayōga.</td><td>upānga, auḍava, sa graha, ri, da, varja in both ascent and decent, can be sung at all times.

(1) Śri guruguhamūrte.

[This rāga taking kākali ni differs from suddha dhanyāsi the janya of Śri rāga described earlier.
[123]</td></tr>
<tr><td>21.</td><td>Mālavagāula mēla</td><td>s, r, m, p, d are suddha, kākali ni, avakra svaragati in ārhōa and avarōha.

Ex: S r s s | r s s | r s s | r s S R | s n d p g r p p s | r g m p d n s–āittam.

[gaula or suddha gaula in C.D.P. evening rāga, the description ghana mātra yōgyamu is not found in S. Sar]</td><td>Māyāmālavagaula mēla (15)

Aro: s r g m p d n s
Mur:
Ava: s n d p m g r s

rāgānga, sampūrna, sa graha, can be sung at all times.

(1) Śrīnāthādi
[160]</td></tr>
</table>

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

	Sampūrna Janyās of mālavagaula		
22.	Sālaganāta	ga & ni do not figure in a regular sequence from madhya sa till tara sa, the occurrence of ga and ni in different melodic contexts is illustrated in the e.g. Ex: d s s r—s r m g r | m p d s S | m m p m p d d p–tāra-ṣaḍjatāna.	Janya of mālavagāula Aro: s r m p d s Mur: Ava: s n d p m g r s upānga, sampūrna, sa graha, ghana rāga, ga, ni varja in arōhana, can be sung in the evening. The phrase s n d p is not found in traditional gītas and prabandhas but s n n is available. (1) Avvyājakaruṇākatāksha. [169]
23.	Ārdradēśi	Ex: R s d s r g M m | m p m | g g g r | s d d p | d n s d-Ed-uppu s d d D | p D | n d p m | d d P M [p P M] g g r–sārāni-thāya.	Janya of mālavagaula Aro: 1. s r g m p d n s 2. n s r g m d p d d d s n s Mur: Ava: 1. s n d p m g g g r s 2. d p m g g g r s

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
			upānga, sampūrna, sa graha, can be sung at all times 'g g g r s' this phrase should be added in each time while singing, which is the jīvasvara prayōga to this rāga. Likewise d d d s n s is also added. (1) Śrī gānesātparam. [257]
24.	Chāyāgaula	The svaragati is both krama and viṣama. [ri and da are frequently eliminated in the phrase quoted] Ex: M m g s | r s n s | s r m g r | r g m p | d d p | d d p p m m g s–tāraṣadjatāna.	Janya of mālavagaula Aro: s r m p d p m p d s n s Mur: Ava: s n d d p m g s r s rāgānga, sampūrna, ni graha, ga, ni varja in ārōhana, can be sung in the evening. (1) Sarasvatyā [174]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(3)

25.	Takka	belongs to sa grama, alpa pa, svaras in arōha and avarōha occur in dātu pattern. Ex : M g m | r r g m d d N S | n d m m r | g r r g m s — sthayi prayōga with alpa pa. s m p n m g s	Janya of mālavaguala Aro : 1. s g m d d n d s 2. s g m p m g m d n s Mur : Ava : s d p m g r g s s n d m p m g m r g s upānga, ṣāḍava, sa graha, ri varja in arōhana, ni varja in avarōhana, pa varja in both, alpa pa, can be sung at all times. [Gitās with alpa pa and without pa are available.] (1) Sundara murti [194]
26.	Gujjari	takkavibhāṣa, prabhāta rāga, vakra prayōgas. In this rāga the murcchana ending on ma (s r g m) is avoided. Ex : P d r s d s r g d p m | g m p d N S | n d P m | g g r – udgraha.	Janya of mālavagaula Aro : s r g m p d n s Mur : Ava : s n d p m g r s upānga, sampūrna, ri graha, ma, da alpa, sung in early morning.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
		[C. D. P. states this rāga as rāgānga and born of gaula mēla with da as varja in avarōhana. S. Sud gives great importance to gurjjari than mālavagaula though pa is deemed by some as varja. According to Govinda Dikshitar mālavagaula was not well known. pa in gurjjari is present in the avarōha and so he calls gurjjara a mēla. S. M. K. and R. V. call mālavagaula as a mela with gurjjari as one of its janyas]	(1) Guṇijanādinuta [233]
27.	Gunḍa kriya	kriyānga, svaras ascend and descend sama & viṣama krama. Ex: g m g s r s s r | g m g s r s n – ṭhāya g r s n p m m | M g r s r r p m | g s r s n s S – āittam.	Janya of mālavagaula Aro : S r g m p d n s Mur : Ava : S n p m g m d p m g r s upānga, sampūrna, sa graha, alpa da in avarōhana can be

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

			sung in the first jāma of the day. (1) Rāja rājēndra [238]
28.	Phalamanjarī	Svaras ascend and decend in a avakra manner. Ex : r s n d n s r [g g] m | d d p m | g d d | r s n d n s r S s– udgraha.	Not mentioned.
29.	Nādaramakriya	sung in the evening, the murcchanās in the arōha and avarōha figure in a regular order. Ex : R S s n d n d n s r | d n d d p p m g | g m p d n s r g – (udgraha). s r g m p d n s n d– (sūlādi).	Janya of mālavagaula Aro : s r g m p d n s Mur : Ava : s n d d p M g r r s upānga, sampūrna sa graha, sung in the evening, the difference between mālavaguala is seen in the sancarās available in gitās. [Presently it is considered as Niṣādāntya rāga] [200]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
30.	Saurāṣṭra	takkabhāṣa, the svaragati sometimes is both sama and viṣama, sometimes suddha ni occurs. Ex : D m p g r s | g m p m p d n d p | p m p d Ṅ S — tāra-ṣaḍjatāna.	Janya of mālavagaula Aro : s r g m p d n s Mur : Ava : s n d p m g r s bhāṣānga, sampūrna, sa graha, rakti rāga, can be sung at all times, pancasruti da and kaisiki ni occurs in some places. (1) Sūryamūrte (2) Varalakṣhimim [266]
31.	Mangalakausika	In arōha and avarōha svarās occur in a avakra manner. Ex : S r r s N d D r r r | g g r g M | p m g m g r | r s N S s – āittam. [It is mentioned in the list of janyas in S. sar but the description is missing]	Janya of mālavagaula Aro : s r g m p m g p d n s s r g m g d p s Mur : Ava : s n d p m g r s upānga, sampūrna, sa graha, rakti rāga, chyuta pancama vakra in ascent and decent, g m

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

			p'm g and ḋ ḋ r r are to be added. Can be sung at all times. (1) Śrī bhārgavi [177]
32.	Mācabauli	Ex: r s d r s | d s r g | r g d d p p m g g p d s | n d p m | p d n d p m g r s r s n — udgraha prayōga.	Janya of mālavagaula Aro: s r g p d s Mur: Ava: s n d p M g r s upāṅga, sampūrna, sa graha, ma, ni varja in arōhana, rakti rāga, can be sung at all times. This is also known as gumma kāmbōdi. (1) Dēvi divyanāma [187]
33.	Māgadhi	Pancama rāga bhāṣa Ex: S r s r g m d p D s n d n D | S n d p | d n d P m g m g r S s. the opening line of a daru is given "*dharanimuddu gulu*"	Not mentioned.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

<table>
<tr><th>(1)</th><th>(2)</th><th>(3)</th><th>(4)</th></tr>
<tr><td>34.</td><td>Gaurimanōhari</td><td>opening lines of two darus are given:
(1) sarasijabhavaśaṇkarulu
(2) kramamai amarula
(description of this rāga is missing in the R.L. text)
[refer velavali, janya under Sri rāgamēla]</td><td>Not mentioned.
[Refer gaurivelāvali cited as the 23rd mēla]</td></tr>
<tr><td>35.</td><td>Māruva</td><td>example to illustrate the svara movement.
Ex : S n d p m p G r s g m d p m | p N s | G r r s n | d p N s G m p g r s | G r s | r N S s. Prabandha and sulādi prayōgās are given. p N s n D p d d M p d s n | acyuta a. mantogo. vinda | d d p m p p G r r s d d P | mukunda... mura...ri yaa | (sūlādi)</td><td>Janya of mālavagaula
Aro : s g m d n s
Mur :
Ava : s n d p g m g r s r g r s
bhaṣānga, sampūrna, sa graha, dēśi rāga, ri varja in arōhana, can be sung at all times. ranjaka prayōgās: d m p n s | d p d m g r s | r n d p M | p d M | m d m g r s.</td></tr>
</table>

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

			(1) Māruvakādi (2) Ēmamma [286]
36.	Gauḍipantu	bhōtta rāga bhāṣa, ga, da langhana in arōhi, avarōha svara krama is straight. Ex : r m p N s r r s n d p m g r s r g r r s n d p N S | r m p d p m g r m p d p s n d p m g r s – sūlādi.	Janya of mālavagaula Aro : s r m p n s Mur : Ava : s n d p m g r s bhasānga, sampūrna, sa graha, rakti rāga, ga, da varja in arōhana, can bc sung at all times. ni, ma are jiva svaras. (1) Kṛṣnananda [281]
37.	Savēri	ga, ni langhana in arōha, avarōha has a neat progression of svarās. Ex : d s r m g r m p d d n d p m | p d s n d S | n d p m g r s | r g r r | s n d S s |	Janya of mālavagaula Aro : s r m p d S Mur : Ava : s n d p m g r s. bhaṣānga, sampūrna, sa graha, rakti rāga, ga, ri varja in arō-hana, can be sung at all times. n, d, s, r, m are dirgha and jiva svaras. (1) Śrī rājagōpāla [292]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
38.	Pūrvi	straight progression of svaras in both ārōha and avarōha. Ex: S g r g m p d N d d p s s	Janya of mālavagaula Aro: s r g m p d n s Mur: Ava: s n d p m g r s bhasānga, sampūrna, sa graha, dēsi rāga, rakti rāga, can be sung at all times. ni, ga jiva svarās (1) Śri guruguha [275]
39.	Bībhāsu *(skādava janyas)*	ma varja, Ex: S r r g r s d s r g p d n | n S n n D p g r p d p d p g r r s |	Janya of mālavagaula. It is also known as " Rāma kali " a hindustāni rāga. Aro: s r g p d s Mur: Ava: s n d p m g r s bhasānga, sampūrna, sa graha, ma, ni. varja in arōhana, sung in early morning. (1) Ramārāmakali [315]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

40.	Gaula	da varja, ga occurs only in the madhyamānta ārōha krama i.e. s r g m. It does not occur in the āroha krama sancāra which goes to sa. In avarōha ga comes only in vakra prayōga. [In the prabandha prayōga da is present] Ex: S S R R Ġ G m M r r S- madhyamatāna (ni is absent) [According S.Sud. it is a ṣāḍava janya of Gurjarimēla. It is a mela in C.D.P.]	Janya of māḷavagaula. Aro: S r m p n s Mur: Ava: s n p m r g m R S upānga, ṣāḍava, da varja, ni graha, vakra ga, ghana rāga, can be sung at all times. (1) Śri mahāganapati (2) Tyagarājapāla [219]
41.	Kannaḍabangala	ni varja, can be sung at all times, ga langhana in arōha, in the avarōha ga occurs in krama as well as in vakra manner. Ex: g m g r r s d s r M g m g r | g m g r | r s d s s — tāra ṣaḍja tāna [S.Sar says it is sung in the morning]	Janya of mālavagaula. Aro: s r m p d s Mur: Ava: s d p m g r s Upānga, ṣāḍava, ni varja, ga vakra, in arōhana ga is not found in some places. sung in the early morning. (1) Rēnukādēvl. [215]

(4)

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
42.	Pāḍi	ga varja, in the arōha da is langhana but it is in vakra pattern and the da in avarōha is not to be touched, to be sung in the morning (fourth jāma) Ex: n s r p m | r m r m p d p p | S | S n p | d p p m r | r s n s r · Udgraha.	Janya of mālavagaula. Aro: r m p d p n s Mur: Ava: s n P D p p m R s Upānga, ṣāḍava, sa graha, ga varja, da vakra, sung in the first jāma of the night. (1) Śri garunāpālitōsmi [206]
43.	Bauli	ma varja, p d n s in arōha is a rare prayōga, evening rāga. The prathama tana prayōga with rishabha as the sthayi note. Ex: s r g p d n n s | n d p d | r r s d n s r | r r s n · d p d | g r s n d d p g d d n D d p g | d p g G r s n s s–thāya	Janya of mālavagaula. Aro: s r g p d s Mur: Ava: s n d p g r s Upānga, sādava, ma varja, ma graha, ghana rāga, ni varja in arōhana, alpa ni in arōhana, sung in the fourth jāma of the night. It bestows all riches. (1) Śrī pārvati paramesvarow [252]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

44.	Lalita	Takka bhāṣa, pa varja, sung in the early morning, in ārōha svaras occur in a delicate and smooth manner Ex: n s r m g r | m d n s r | r m m d | n d n d m m g r r s | n d N S–Udgraha.	Janya of mālavagaula. Aro: s r g m d d n s Mur: Ava: s n d M m g r s Upānga, ṣādava, pa varja, sa graha, sung in the early morning. (1) Hiranmayim lakṣmim. [227]
45.	Malahari	ni is varja, ga varja in arōhi and the svaras occur repeatedly in avarōhi. Ex: d d d p | m p d S d p | D p | m p d d p | m g r s | r s d s–tāraṣaḍja tāna. Exerpts from purandara dāsa's composition is cited. d s s d d d p | m g r m m g r po . la va . si ra | mukuntapa...|	Janya of mālavagaula. Aro: s r m p d s Mur: Ava: s d p m g R s Upānga, ṣāḍava, ni varja, da graha, ga varja in arōhana, sung in the early morning. (1) Pancamātangamukha. [247]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
46.	Pūrnapañcama	ni is varja, svaragati is regular. Ex: s r s r g m p d s S | d d d p m p m g | m r S s – Udgraha prayōga.	Janya of mālavagaula. Aro : s r g m p d s Mur : Ava : s d p m g r s bhaṣānga, ṣāḍava, ni varja, sa graha, can be sung at all times. According to some it resembles saurāstra rāga. (1) Sādhujanacitta [308]
47.	*audava janyas* Suddhasavēri	ga, ni varja, straight progression of svaras in āroha and avarōha. Ex: M r r s d | s d s | d d s r r m m | r m p d d p m m p | d s d d p m m r | m r r s | DS – (Udgraha prayōga) The modern suddhasaveri with chat.ri,chat. da is different	Janya of Kanakāmbari Aro : S r m p d S Mur : Ava : S D d p p m r s Upānga, auḍava, Pa graha, ga, ni varja, rakti rāga, sung in the evening.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

		from this. In Mudduswami Dik. sampradāya this suddhasaveri is known as devakriya janya of the 28th mēla Hari kedāragaula. The gita "ānalekara" is sung now a days in this suddhasaveri rāga. But acc, to Subbarāma Dik. Prathamabhyāsa pustakamu (page 9); it is to be sung with the sud-ri and sud.da i.e in suddhasaveri janya of kanakambari janya of mālavagaula mēla. (R.L.)	Dikshitar's compositions are in devakriya rāga (present suddhasāveri) [9]
48.	Mēgharanji	pa, da varja, Ex: n s M g m ǀ m n m g m n m g m ǀ n S n ǀ n s n m g m ǀ n m m ǀ g m r s N S – Udgraha.	Janya of mālavagaula Aro: s r g m n s Mur: Ava: s n m g s r s Upānga, auḍava, sa graha, pa, da varjā, ri vakra in avarōhana, can be sung at all times. In some gitas m g r s prayōgās occur.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
			(1) Venkatēsvara [182]
49.	Revāgupti	ma, ni varja, straight progression of svaras Ex: D p | g p d S | D s r g r | s d S s–ārohi tāra ṣaḍja tāna - r s d s s | r r g | d s r r g | d d p g p g r s | r s d s s–ṭhāya.	Janya of mālavagaula Mur: Aro : s r g p d s Ava : s d p g r s Upānga, auḍava, ri graha, ma, ni varjā, sung in the fourth jāma of the day.
			(1) sadāvinasādarō [211]
50.	Mālavi	takkabhāṣa, ga, da varjā straight progression of svaras in arōha and avarōha. Ex: r r s n S s n p | n n | p ṇ N p P m | Examples of daru, ashtapadi and varna are available in this raga.	not mentioned

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

51.	Varāli mēlakarta	bhinna pancama bhāṣa, can be sung at all times, s, r, g, p, d, are suddha chyuta pancama madhyama and chyuta ṣaḍja nisāda occur krama svara sancarās. Ex: g r g m p d | m p d s S n d p m Gr–Udgraha prayōga s r g m p d n s | r g m p d n d p | p d p m g g r s | s r s n–sancāri prayōga s n d d p m g g r s n n n d p d D n s sulādi prayōga ga is emphasised in all the sancarās. [Suddha varali in C. D. P. fifth mēla in S.Sar, vikrita pancama madhyama, kakali ni the svaras occur in a straight manner, sa is graha, amsa, nyāsa]	referred as Dhālivarāli Aro: s g r g m p d n s Mur: Ava: s n d p m g g r s rāgānga, sampūrna, sa graha, ghana rāga, can be sung at all times. ga occurs in janta, s r g m phrase is found in krtis and s g r g m in gītas and tāna. (1) Māmavaminākṣi (2) Śēṣācalanāyakam]1067]
52.	Suddharāmakriya mēlakarta	kriyāngam, sampūrna, s, r, p, d suddha, chyuta madhyama gāndhara, chyuta ṣaḍja nisāda, chyuta pancama madhyama	referred as kāsirāmakriya 51 Aro: s g r g m p d n s Mur: Ava: s n d p m g r s

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

<table>
<tr><th>(1)</th><th>(2)</th><th>(3)</th><th>(4)</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>occur, avakra svara krama in āroha and avaroha.

Ex: S d d p m | p d p m g M P d m G r | s g r m P p | n s r g r g-M G r–āittam g g r s n s r | s n d p m g–ṭhaya.

[sa, graha, amsa, nyāsa antara ga vikrita pancama madhyama and kakali ni. Evening rāga, the sahitya for the prabandha is missing]</td><td>rāgānga, sampūrna, sa graha, ri vakra in arohana, sung in the afternoon g, m, p, d are jiva svaras.

(1) Ucchiṣṭagaṇapatau
[1113]</td></tr>
<tr><td>53.</td><td>Sampurna Janya

Dipakam</td><td>no striking difference is seen between rāmakriya and dipakam.

Ex: r r s n s s | g G | M M | n s r G r s n d p | d p d n s | n d m g r s s S–ṭhāyam.</td><td>Janya of kāsirāmakriya

mentioned as janya but details are not given,
[1123]</td></tr>
<tr><td>54.</td><td>Sankarābharana mēlakarta</td><td>sung in the evening, s, m, pa are suddha; r, d are pancasruti</td><td>as dhrāsankarābharana mēla (29)</td></tr>
</table>

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

		antara ga and kakali ni. svaras in āroha and avarōha occur in a neat progression. Ex: s s n d N S d p | m g r g m p d n s | n D | g | g R s | S R s | s n d N S–āittam. s n s d n s s | d n s r | s n s | d n s s–ṭhāyaprayōga. [sa, graha, amsa, nyasa. In the description of the raga we find the usage of antara ga, kakali ni and also chyuta ṣadja niṣāda and chyuta madhyama gāndhara–S.Sar. adhama raga–C.D.P]	Aro: s r g m p d n s Mur: Ava: s n d p m g r s rāgānga, sampūrna. sa graha, rakti rāga, sung in the evening śrēṣta rāga, all the svaras are jiva svarās. (1) Sadāsivamupasmahe (2) Akṣayalingavibho (3) Śri dakṣināmūrte (4) Nāgalingam (5) Śri kamalambikayā (6) Sankarācāryam (7) Parāsakti [185]
55.	*Sampūrna Janyas* Arabhi	According to the melodic context svaras occur in the ārōha and avaōrha. Ex: P P m g r g m p d N S–tāraṣaḍjatāna	Janya of sankarābharana Aro: s r m p d s Mur: Ava: s n d p m g r s upānga, sampūrna, sa graha, ga, ri varja in ārōhana, ni

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

<table>
<tr><th>(1)</th><th>(2)</th><th>(3)</th><th>(4)</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>P m p d n s r | g m p d s S –
a a a a a a a . . . . . . gita

[the sulādi prayōga resembles the modern practice]</td><td>occurs in some phrases in ārōhana, ghana rāga, can be sung at all times. ri is the jīva nyāsa svara.

(1) Sri sarasvati
(2) Mārakoti
[923]</td></tr>
<tr><td>56.</td><td>Suddha vasanta</td><td>sung in the morning fourth jama. Neat progression of svaras in ārōha and avarōha.

Ex : m d S n p m r – Kaṭaka prayōga.

d s s r M g s | g m p p D S s | r d p M | r d p p d | M m g r r s n | r r S | s n d p m | d d p P m m g m g r s n s S — ṭhāya prayōga.

[It is different from vasanta, the janya of mālavagaula]</td><td>Janya of sankarabharana

Aro : s r g m p d n s
Mur :
Ava : s n d p m r s

upānga, sampūrna, sa graha, can be sung at all times. Visēṣa prayōgās : s r g m p | M d n S | s r g m d n S | g m p m d m d s S | G R s n D s S | s n d n S |
[929]</td></tr>
</table>

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

57.	Sarasvatimanōhari	pa, ri are langhana in ārōhi and ga langhana avarōhi. So phrases like m p d, d n s do not occur and in avarōhi m g r s never occurs. Excepting the above the other combinations are available. Ex : r g g m | r i g m d d n d p m | d d S | s n d d n d p m | p m g m r g g m r s — udgraha prayōga.	Janya of sankarabharana Aro : s r g m d d n s Mur : Ava : s n d p m g m r s bhāṣānga, sampūrna, sa graha, pa varja in arōhana and ri vakra in āvarōhana, can be sung at all times. da is the jīva svara. (1) Sarasvatimanōhari [982]
58.	Pūrvagau'a	In arōhi, svarās do not occur in a regular order which they do in avarōhi. Ex : n S s d | r | s s r s D p P m | D n n s | r r s r g g M | m g r r S D P m | d D n N S s — āittam. p p m g r s | d P m d n N S - tāra ṣaḍja tana prayōga.	Janya of sankarābharana Aro : 's g r g s s r m p d n s Mur : Ava : s n d p ṃ g r s upānga, sampūrna, ni graha. can be sung at all times. visēṣa prayōgās : s ḍ S | r s r d p m g R | s r s r m g r s g r s d S | n d p m d n S | [940]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
59.	Narāyani	svarās occur according to the melodic context. Ex : s n n d p d s s | d n s r s d | s n n d p | d s s – ṭhāya. p d d p m g r s u da . ra su dhi . ra – Nāmavali prayōga	Janya of sankarābharana Aro : S r m g r g m p d s Mur : Ava : s n p n d p d m p m g r s upānga, sampūrna, ga graha, sung in the early morning ni varja in arōhana and ga is the jiva nyāsa svara. (1) Mahiṣāsura [920]
60.	Nārāyanadēsāksi	sung in the early morning, according to the melodic context, svaras occur in arōha, the svaras descend in a neat progression. Ex : P m p m | m g r s s n | d n s r g m P | d d p d n s | s n	Janya of sankarābharana Aro : s r g m p d n s Mur : Ava : s n d p m g r s upānga, sampūrna, sa graha, can be sung at all times. visēṣa

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

		d p m p | d n s r s n d p | m p M m g r s | s n d n S S -- udgraha	prayōgas : s r m G r S | r g m p m g r m g r | g m p d S | ṣ ḍ N S. [932]
61.	Sāmanta	sung in the evening svaragati in arōha and avarōha. Ex : s s s s s s n | d n s s n d p P S d n s n S m g r s n | r s n s n d N S—kataka in āittam.	Janya of Nāgābharana Mur : Aro : s r g m p d n s Ava : s n d p m g r s. upānga, sampūrna, sa graha, can be sung at all times. visēṣa prayōgās : m g m p n S | s d n S | m p m g r G s d n S | [1017]
62.	Kuranji	ga, da langhana in arōha s r g m and p d n s phrases do not occur in arōha. In avarōha da is langhana. so the phrase s n d p does not figure, ni occurs frequently in janta combinations. Ex : P m g g r | n n s r g m g r s | s n n p m m | m g g r s |	Janya of sankarābharanam. Mur : Aro : S r g m g m p n N S Ava : s n p n d d p m g r S upānga, sampūrna, sa graha, da varja in arōhana, da vakra in avarōhana, can be sung at all times, ni occurs in janta.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
		s n N...p m | m g g r s n n s | r m m g m p n n s | n s r s m g g | p m m g m p n N S – Udgraha prayōga. r s s n n | S s n – ṭhāya prayōga.	(1) Śrī Vēnugōpāla [914]
63.	Pūrnacandrika	no description given only illustrative examples of prayōgas cited Ex: S s s r s n | S n P P s n p m | m m p p s n | p r s r n s d n | p p r s N S s – āittam.	Janya of sankarābharanam Aro : s r g m p d n s Mur : Ava : s n p m g m r s. bhaṣāṅga, sampūrna, sa graha da varja in avarōhana ga vakra, can be sung at all times, mandra da to madhya sa prayōgās s ṇ p d d R R | s r g m p m R D R | visēṣa prayōgās r g m p n p m r s | n p d p m n r S. Kaisiki ni prayōgās p n P | S d n P (1) Śankhacakra [971]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

64.	Surasindhu	rakti rāga svara sancara krama. Ex : M m m g r g r s n s r g R | d P m g r g r s n | S r g r g r – prayōga.	Not mentioned.
65.	Julāvu	prayōgās range between mandrapañcama and tara pañcama. Ex : S s n d | N d d p | d n d N R S s | d N d d p | d n s r g m p m g r s n | d N d d p d N S — prayōga.	Not mentioned.
66.	Bilāhuri	ma is langhana in arōha. g m p prayōga with madhyama svara never occurs. In avarōha however in certain phrases careful usage of ma is found. Ex : s r g p m g g r s | r g p d s n | d | S n d p m m g r s n d r s – prayōga.	Janya of sankarābharanam Aro : s r m g p d s Mur : Ava : s n d p m g r s bhāṣānga, sampūrna, sa graha, rakti rāga, ri vakra in arōhana, da, ri vakra in avarōhana, some times ni prayōga

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
		[the svara sancāra resembles the current practice]	occurs in arōhana, can be sung at all times. Ex : arōhana niṣāda prayōga – m g d d n n s | p d n S. (1) Hāṭakesvara (2) Kāmākṣi (3) Śrī bālasubramanyā [949]
67.	Gōḍumallāru	upanga, deśi rāga. Ex : S r p m m g r M m m p d S | s s r S n d p p d P p | m g r | s r g r | d p m g g r | s r g r m S s |	Not mentioned.
68.	Kedāra	shadava, deśi rāga da varja avakra svara movement in ārōha ri does not figure in ārōha. Ex : g m p n N S N P m p va . . . ra , ne ko . .	Janya of sankarābharanam and referred as kedāram. Aro : s m g m p n N s Mur : Ava : s n p m M g r s

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(6)		g r s . . ca suladi khandika P n s r S n p m n p m g r s a . . . . re i su va lu a su va ri s s teritene aṣṭarāga suladi prayōga [aṣṭarāga sulādi prayōga resembles current practice]	bhasānga, sādava, da varjā, sa graha, ga vakra in arōhana, can be sung at all times. ni and ma are jiva svaras. (1) Ānandanaṭana prakasam [986]
69.	Kambhoji melakarta	Botturāga's vibhaṣa, s, m, pa suddha, ri, da pancasruti, antara ga and kaisiki ni. ma, ni varja in arōhi, for the sake of rakti in some phrases, ma occurs. sampūrna murcchanās are rare. Ex: g p d s S n p | p d n | p d p m g r s–Udgraha. s r g m r s | n d p | p d D S eduppu P m g p d S s | p d n d d p m g r s s–gita. [Kakubha rāga bhasa, sa graha, amsa, nyāsa. evening rāga sahitya is given for the gita prayōga, svara and sahitya are present in prabhandha prayōga]	Janya of kedaragaula Aro : s r m g p d n d S Mur : Ava : s n d p m g r s bhasānga, sampūrna, sa graha, ga, ni vakra in arōhana, rakti rāga, in some places kakali ni occurs, can be sung at all times. all the svaras particularly ma, da and ni are ranjaka (1) Kamalābikāyai (2) Śri valli (3) Kāśi visvēsvaram (4) Śri subramanya [763]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
	sampurna Janyās		
70.	Narāyanagaula	In arōha, ga is characteristic in sancharas till pa. p d n s prayōgas do not occur. Only n d n s | d n s figure in avarōha ni does not figure in order. Ex: P m p m g | r g r s | r m p n d n S | n s n d p d p m | P M m g r s G r s tāraṣaḍjā tana prayōga. r m m p n d n s n d | p ta ku dhi ku to . . gi namgi taka d m P m . ta ka Prabandham [Venkatamakhi's sancārās tally with that of R.L.]	Janya of Hari Kedaragaula-mēla (2?) Aro: r m p n d n s Mur: Ava: n d p m g r g r s. Upānga, sampūrna, ni graha, ga, da varja in arōhana, can be sung at all times. p n s, m r g r s are allowed, Ventakamakhi's kaivāra Prabandha includes the prayōgas. Ex: s r n d p d m p p | S n d N s n R r n s s s | r m p d M p and so on. (1) Śrirāmamravikulabdhi-soman [753]
71.	Kēdāragaula	upānga. avarōha krama and ga is langhana in arōha. Ex: S s n n d p | n S d p m g r | r m p n N d n s n d p m |	Hari kedāragaula Aro: S r m p n s Mur: Ava: S n d p m g r s

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

		p n n s — āittamu, in thāva prayōga grahasvara khandam occurs. g m p n d p d n s | r m M m g r s n d p m | p d n s | n n n s s s n n d p m g m d d n N. [sancāras with ga and da are seen in arōha, however it varies with modern practice]	rāgānga, sampūrna, ni graha, rakti rāga, ga, ni varja in arōhana, can be sung in the evening ri, ga, ma, ni ranjaka svaras, ri nyāsa svara and ni eduppu svara. (1) Nīlakanṭham (2) abhayāmbikāya [726]
72.	Balahamsa	svaras in arōha with vakra occurs in a neat manner. In avarōha sama and viṣama prayōgās figure. Ex: P m r | g m p m r | s r s n d p | m p d p s s | n d p d p m g | p m g | m g r s | r s n p d s s r–Udgraba. d p m g r | s r g r s r r | S n d p | d p m g r s r r–thāya prayōga.	Janya of Kēdāragaula mēla Aro : s r g m p d s Mur : Ava : s n d p m g r s Upānga, sampūrna, sa graha, ni varja in arōhana, can be sung at all times. ri is the jiva nyāsa svara r s n d p d s r R, s r P m r, d s r m g r, s r m g r g S (1) guruguhādanyam [732]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

<table>
<tr><th>(1)</th><th>(2)</th><th>(3)</th><th>(4)</th></tr>
<tr><td>73.</td><td>Nāgadhvani</td><td>bhashanga. arōha and avarōha are in vakra gati ri, da are not fit to be included in tāna. the remaining svaras do not occur in a regular order.

Ex: M g m r g s | m p p p n d n | n n d m p m g m r s–tāra ṣadja tāna.

r g s n s s m g m r g s n s–thāya.</td><td>Janya of Sankarābharana mēla.

Aro : s r g s m g m p d n s
Mur :
Ava : s n d n p m g r g s

Upānga, sampūrna, sa graha, ri vakra in arōhana and da, ri vakra in avarōhana, can be sung at all times. vakra rāga with number of vakra prayōgās.

s m g m p n d n s, s n d n p m g m r g s, s n n S
[942]</td></tr>
<tr><td>74.</td><td>Chāyataranginī</td><td>bhashanga. regular ascent and decent.

Ex: M g r s s n s | m p m m g r s | n s n n d p m | r p m m g r s–second eduppu.</td><td>Janya of Kēdāragaula

Aro : s r g m p d n s
Mur :
Ava : s n d p m g r s

Upānga, sa graha, sampūrna, can be sung at all times. ranjaka prayōgās r g r m g r, r r m m p, R m g r, s r g m m r p m P p, N S R G M, r g r m g r s

(1) Sarasvatichāyātarangini
[749]</td></tr>
</table>

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

75.	Īsāmanōhari	The leaves of the manuscript are damaged and no description of this raga is available. [It is interesting that S.Sar. also has not given the raga description. Only details of graha, amsa, nyāsa and time of singing are given.	Janya of Kedēragaula Aro : s r g m p d n s Mur : Ava : s n d p m g r s s bhaṣānga, sampūrna, sa graha in some places kakali ni occurs, can be sung at all times. kakali ni prayōgās like. p n d P, S d n S, s n s, r n S, G R n r D R S. (1) Jagadīśamanōhari (2) Śrīgananāthan [786]
76.	Erukalakāmbhoji	rakti raga. ga, ni are langhana and occur according to the context avarōha svaras occur in a regular order. Ex: s r m p d p n d p | d d s | n d d p | m g r g r R s. Many padās and darus are available in this rāga.	Janya of Kedāragaula Aro : S r m p d n d p d S Mur : Ava : S n d p m g r s bhaṣānga, sa graha, ga, ni varja in arōhana, rakti rāga. can be sung at all times. ma, da ga, ri are jīva svāras kakali ni phrases s n p d s. (1) Tyagarājam (2) Divākaratanujam [807]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
77.	Nāṭakuranji	Pancama langhana in arōha avarōha. Ex: S n d n s | n s r G m r s n d | n s n | p D n d m g s | D n s n S S	Janya of kedarāgaula Aro: S r g m p d n S Mur: Ava: s n d m g s bhaṣānga, sampūrna, sa graha rakti raga, can be sung at all times. ranjāka prayōgās: S r g m g M | s g g M m | n d n S d n s | n d p n d n s | (1) budhamāsrayāmi [857]
78.	Kanaḍa	sama and viṣama svara prayōgās figure Ex: S s s n | R s s n s D p m m | G m g r s | s n s | D p m D n s N–alāpa prayōga. s r g m p m p d n s n r s Sri . . . sai . . la brngambike (gitāprayōga) [It is mentioned as kannada in S.Sar. And kānadā raga is not found in the two texts. Obviously this raga refers only Kannaḍa and not kānaḍā]	Janya of kedāragaula Aro: s r g m p D n s Mur: Ava: s n D p m G r s bhasānga, sampūrna, sa graha. some places in arōhana ri prayōgās occur. rakti rāga, can be sung at all times. The dirgha da in arōhana and dirgha ga in avarōhana are jivā svāras. (1) Śrī Mātrubhutam [780]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

79.	Shadavajanyas Naṭanarāyani	ni varja, ga never occurs in arōha. Ex: p p m g r ¦ m g r g r r | m m p d p p d D S | m m g r g r R | d s d d p m p – udgraha. p m m g r g r r — prayōga. [ga occurs in vakra sancāra]	Janya of kedaragaula Aro : s r g s r m p d s Mur : Ava : s d p m g r s upānga, sa graha, sāḍava, ni varja, ga vakra in arōhana, can be sung at all times. Visēṣa prayōgās : R d s R | P d s R | S P d p m g R | s S M p d p m g r (1) Mahāgaṇapate pahimam [758]
80.	Āndhāli	pancama rāga vibhaṣa, da varja, ga is seen in arohi phrases ending on sa and not in other contexts it is not present. Ex : n s r g m | r m m p | m p n N s — udgraha prayōga r m m p n n s | n p p n p p m r g m m — thaya.	Janya of kedaragaula Aro : s r g m p n s Mur : Ava : s n p m g r s upānga, sāḍava, pa graha, da varja, can be sung at all times. prayōgas :- p n s r g m r s, n p m r g m r s, r g m r s (1) Bṛhannāyaki [746]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
81.	Sāmarāga	ni varja, ga langhana in arōhi, avarōha is krama. The phrase s r g m p never comes. Ex: s r s r m g r | m m d d p | d D S – tāraṣdja tāna. d S s d p m g r s r m M su ja na ma nō . . . . . van dyā – gīta prayōga	Janya of Dhirasankarā-bharanam Aro: s r g s r p m d d s Mur: Ava: s d p m g r s upānga, sampūrna, sa graha, can be sung at all times. ri, ma, da are jīva, nyāsa svarās. (1) guruguhāya [935]
82.	Mohana	rakti raga. alpa ma, ni varja, Ex: S d p | d s r g | r g m g g r g r R s d s d p d d s S – are some prayōgās with alpa ma. The manuscript is damaged here. [It is interesting in R.L. mohana is defined as ṣāḍava with alpa ma prayōga which is at variance with modern lakṣana of mohana]	Janya of kalyāni mēla Aro: s r g p d s Mur: Ava: s d p g r s bhaṣanga, auḍava, ma, ni varja, sa graha, can be sung at all times. ga, da are jiva, nyāsa svaras. (1) Narasimhagaccha [1199]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(7)

83.	Dōvakriya	kriyānga, ga, ni. varja, svara progression is straight. Ex : s d m p p | d d s d d m p p – ṭhāya prayōga.	Janya of Harikedāragaula Mur : Aro : s r m p d S Ava : s d p m r S upānga, audava, sa graha, ga, ni varja, sung in the second jāma of the day. da, ri, jīva nyāsa svaras. (1) Śrī guruguha (2) Śrī vaṭukanātha [also refer suddhasaveri raga description] [743]
84.	Mohana kalyāni	ma, ni varja, krama svaragati. Ex : S r s d p | d s r g r g p d p d S | d p d s d p | d p g r | g p g d p d | g p g d p g | p g r g r R s – prayōgās. [It resembles the present mohana]	Not mentioned.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
85.	Bhairavi mēlakarta	s, m, p, d are suddha, sādharana ga, pancasruti ri, kaisiki ni occurs. sung in evening Ex : G r s | s r s n n d | p d n d p m | p m p d n | p d n d d p m | g m g g r s | p d n s n N – udgraha prayōga. p d n s g g m p m g r s ka ma la ja na . ra . dhi pamgri g r s r s n p d n S k a m a . . . . . . lava Sulādi prayōga [da nyāsa, ghana naya yōgyam is not given. no sahitya for gita and prabandha prayōgās]	Janya of Nariritigaula māla. Aro : S r g m p d n s Mur : Ava : s n d p m g r s bhaṣānga, sampūrna, da graha, sung in the evening ri, ga, ma, ni are jiva nyāsa svarās. (1) Cintayamām (2) Bālagōpāla (3) Śri Kamlāmbā (4) Āryāmabhayāmbām [463]
	Sampurna Janyās of Bhairavi		
86.	Āhari	Evening rāga bhaṣa of takka. straight svara sancāra krama. Ex : m p g r s n s r r s | g g r g m p d d p p S | s n d d p | m	Janya of ritigaula mēla Referred as Āhiri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

		p d p p m g r s n s — Udgraha prayōga S p p m p d p p m g r g m g | r r s n | S s | S N D M p d p p m g r s – Prabandha svara khanda	Aro : s r s g m p d n s Mur : Ava : S n D p m G r s bhaṣānga, sampūrna, sa graha, rakti rāga, sung in the first jāma of the day ni, ga, da are jiva svarās. (1) Śrī Kamalāmbājayati . [It is similar to modern practice] [507]
87.	Ghanṭāravamu	bhāshānga. straight progression of svarās. Ex : P m p g r s g r n s g r g m p | n d p N S | n s n d p | m p n d p | m p m g r s g r n S s — thāya prayōga.	Janya of ritigaula Aro : s g r g m p d p n d n S Mur : Ava : s n d p m g r s upānga, sampūrna, da graha, rakti rāga, sung in the evening suddha ri da, pancasruti ri da, all the svāras are jiva nyāsa svāras.
(1)	(2)	(3)	(4)

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri
Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
			[It is similar to modern practice] [436]
88.	Indughanṭāravamu	da and ri langhana in arōha. arōha, avarōha phrases p d n s n, m g r s do not occur. Ex: s n d p m | n d s | n s r s r g m g s | r g m p d p | m p N s | n s n d M M g r M g — udgraha s n d p m p | N s r r s | N d p m p — thāya.	Not mentioned.
89.	Ritigaula	Evening rāga. ri varja in arōhi, phrases ending with pa are many. phrases ending on da are few. One or two svaras are omitted in the ascent and decent. Ex: M G r | g m g r G r s | g m n d m | n N S N N d m G r — udgraha.	Referred as Nārirītigaula (20) Mur: Aro: s r g m n d p n n S Ava: S n N d M g g r s Ragānga, sampūrna, ni graha, da varja in arōhana, ghana rāga, sung in the evening. ni,

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

		P n n s | s s g g m | p d p m | p d p m M g r | g r s – prayōga.	sa, ri, ga, ma are jīva nyāsa svarās. suddha da and kaisiki ni. (1) Śrī nilōtpalanayike [395]
90.	Hindōlavasantam	In arōha, upto pañcama svarās progress smoothly and beyond that it is not so. In avarōha only upto pa the progression is regular. Ex: S s n d | s n d | p d p d n n d m | p d m g s | s n d p d S s — Āyittam. s s n d s s | s s g s m g r | m g r g s | thāyam.	Janya of ritigaula Aro: s g g m p d s s Mur: Ava: s n d p d N d m g s upānga, ṣāḍava, sa graha, ri varja, ni varja in arōhana, ni vakra in avarōhana, can be sung at all times. ri is seen in the compositions of Muddusvami Dikshitar. Ex: s g r g M M | g r g m g r g m g s. (1) Santāna rāmasvāmi [449]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
91.	Anandabhairavi	Arōha avarōha svara pattern is not krama but figures according to melodic context. Ex : p d p m p m m g g r s n n s | g g s | m g g r s | tāra ṣaḍja tāna. g g r s n n s g r s n n s g g m g g s — thāya prayōga.	Janya of ritigaula Aro : s g g m p d p s n s Mur : Ava : S n d p m m M g g r s Upānga, sampūrna, sa graha, ri varja in arōhana, da vakra, can be sung at all times. ma, ga, ni, sa are jīva nyāsa svaras. Pancasruti da came to be used in this rāga nearly 150 years later than C.D.P. prayōgās with Suddha da. s d p m | p d p m | m d p m | s n d M | s n d p M | (1) Mānasaguruguha (2) Danḍāyudhapānim (3) Tyāgarāja yōga vaibhavam (4) Ānandēsvarēṇa (5) Kamalāmba samrakṣatumām [414]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

92.	Abhəri	Pancama bhāṣa, svarās occur according to melodic context. Ex : g m p s S r s | m m m m | m m g g s n S s – Āyittam. P m m g g s s | p p m m g g | s S n n p p m m g m p s S — Udgraha prayōga	Janya of rītigaula Aro : s m g m p p s s Mur : Ava : S n d p M g r s Upānga, sampūrna, sa graha, ri varja in arōhana, can be sung at all times. ni varja but n s g r s – n g r s are also found in some usages. n s g r s, m g r s, s g r s are prayōgās which occur. (1) Vīnābhəri [This is different from modern Abheri e.g. "Nagumōmu" of Tyagarāja which has catusṣruti da also. [456]
93.	Nāgagāndhari	Upanga. svarās occur according to the melodic context. Ex : M p n | s r g m p n d p m g r re yaya bha rati. bha...... s n r s n | ...... d p m p N s | tu ja re sa muka | (gīta prayōga)	Janya of rītigaula Aro : s r m g m p d n s Mur : Ava : s n d p m g r s upānga, sampūrna, sa graha, ga varja in arōhana, can be sung at all times. visēṣa prayōgās : d p n s, d m p n s, s g g r s, d g m g r s, n s g g g g g r s. [410]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
94.	Dhanāsi	desirāga. avakra svarā progression. Ex: S n d p m G p m g r S g m p N d p N S. In this rāga padās and darus are many.	Referred as Dhanyāsi. janya of rītigaula. Aro: n s G m p N s Mur: Ava: n d p m g r s bhaṣānga, sampūrna, sa graha, rakti rāga, ri, da varja in arōhana, sung in the first jāma of the day. ga, ni jīva nyāsa svarās. (1) Mangaladēvatayā [Dhanyāsi takes suddha ri and is placed under 8th mēla.] [518]
95.	Hindōla	belongs to ma grama, ri, pa varja. svaras occur according to melodic context. can be sung at all times. Ex: G s n d n s | g s g g m | m d m | m d m m g s – udgraha.	Janya of rītigaula Aro: s g g m n d n s Mur: Ava: s n d m g s upānga, audava, pa, ri varja sa graha, can be sung at all times. (1) Nīrajakṣi kāmakṣi [403]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(8)

96.	Mukhāri mēla	all suddha svarās; but r, g, d, n are found to be slightly lower in pitch in the madhya mēla vīna, these should be sounded slightly in higher pitch. Ex: R g r R N d S s | p d n p d n s | r r m g r s R g r N d S S – āyittamu s s r g m p d n n d d s n d p m g r s – sulādi [suddha sādhārita; suddha svaras. gita and sulādi prayōgas have both svara and sahityā]	I. Janya of Kanakāngimela Aro: s r m p d S Mur: Ava: s n d p m g r s upānga, sampūrna, sa graha. ga, ni varja in arōhana can be sung at all times. This rāga is also known as "Suddha Mukhāri." [6] II Mukhāri – Janya of Ritigaula (20) Aro: s r m p d S Mur: Ava: s n d p m g r s bhaṣānga, sampūrna, sa graha, rakti rāga, ga, ni varja in arōhana can be sung at all times. m, r, n are jiva nyāsa svaras. pancasruti da in arōhana and suddha da and pancasruti da in avarōhana occurs depending upon the prayōga Ex: s N n d D S (1) Pāhimām ratnācala [532]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
97.	Vēgavāhini mēla	s, r, m, p, suddha, antara ga, pancaşruti da. kaisiki ni. Ex: n d p m g m m | n d n s n d p m g m m — thāya s r g m p d n d p p m g m M da li ta. . . . . — gīta prayoga [sa, graha, amsa, nyāsa. sung towards the close of the day]	Tōya vēgavāhini (16) Aro: S r g m p d n Mur: Ava: S n d p m g r S rāgānga, sampūrna, sa graha, can be sung at all times. m, p, d, n, s are jiva, nyāsa svaras. prayōgās: S m g m p, m g m n d n, S m m g m. (1) Vīnāpustakadharini [361]
98.	Sindhurāmakriya mēla	Kriyānga, s r m p d – suddha sādharana ga, chyuta pancama madhyama, chyuta şadja nişāda pa langhana in arōhi and ri langhana in avarōhi. Ex: s r g g m p | m m d p | m d D | n N S udgraha g s r g m m d d m d n n s | gīta. [not found in C D.P. and S. Sar 45th mēla is pantuvarali which is later referred as subha-pantuvarali].	Janya of Siva pantuvarali. Aro: s r g m p d d N S Mur: Ava: s n d p m g r g s upānga, sampūrna, sa graha, ri vakra in avarōhana, can be sung at all times. da, ni are jiva svaras. s r g m d m d d n s is a beautiful prayōga. [1095]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

	Janya of Sindhurāmakriya		
99.	Pantuvarāli	avakragati. Ex : s r g m p d n d N S | r G r r s | g r n d N S — alapa prayōga p d n g r n d p m g r s ran ga ra . i vi . ṭha la re . ya-gita [It is same as subha pantu-varāli or siva pantuvarāli]	Sivapantuvarāli mēla. (45) Aro : s r g m p d n s Mur : Ava : s n d p m g r ṡ rāgānga, sampūrna, sa graha, can be sung at all times. This rāga is sung with antara ga. [1093]
100.	Hejjujji mēla	antara ga, the rest are suddha. Ex: d d p m g m p p (thāya) S r g m p | d s n d p (prayōga) d r s n d ṕ M m g r g r . . . da li ta . . ri ṣa . . . . .(gita) [Evening rāga, no mention of this mēla as a ghana rāga, gita prayōga has no sahitya – S.Sar]	Referred as Gēyahejjuji (13) Aro : s r m g m p d s Mur : Ava : s N d p m g r s rāgānga, sampūrna, ma graha, ni varja in arōhana sung in the evening. (1) Rāmacandrabhaktam [145]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
101.	Sāmavarali mēla	Kakali ni, the rest are suddha, smooth ascent and descent of svarās, ga is langhana in arōha Ex: d s s r | r m m p | d p M p m g r r g | udgraha d n d p | m m m | n s | d N d p | m m m | thāya. [Originated from sāmavēda – C.D.P]	Referred as Gānasāmavarāli (3) Aro: s r m p d n s Mur: Ava: s n d p m g r s rāgānga, sampūrna, sa graha, ga varja in arōhana, can be sung at all times. (1) Brahadīsvarō [19]
102.	Gāndhāra pancamamu	The svaragati is illustrated thus Ex: P G G R R S r g d s S | s n S | G p p | s s d p | tāra ṣaḍjatāna.	Not mentioned
103.	*Janyās of Sāmavavāli* Bhinna pancamamu	ma grama, svarās figure in dāṭu progression. Ex: S n r | s r G g | g s r r s | D m P g g p | d n r S s – tāra ṣaḍja tāna.	Janya of Sāmavarāli Aro: s r g g r m p d p n N S Mur: Ava: s n d M g g r s upānga, sampūrna, sa graha, da varja in arōhana, can be sung at all times. [28]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

104.	Vasanta bhairavi mela	s, r, m, p, d suddha. antara ga, kaisiki ni, alpa pa. s r g m does not occur in arōhi, pa varja in avarōhi. Ex : R r s n d | n d p | n n s s | n n d m ; n n d m g | g m P M g r r s | n d N S s – tāra ṣadja tāna. [alpa pa, sampūrna, morning rāga – C.D.P]	Referred as Vāṭi vasantabhairavi (14) Aro : s r g m m d n s Mur : Ava : s n d m g m p m g r s rāgānga, sampūrna, alpa pa, sa graha, sung in the evening. (1) Prasanna vēnkatēsvaram. [151]
105.	*Janya o fVasanta bhairavi* Lalita pancamamu	svaragati prayōgās : s r g m d p m | D N S | s n d p m g m | g r s In this rāga, darus, padas, sloka varnās are many.	Janya of Vasantabhairavi. Aro : r s G m d n s Mur : Ava : S n d p m g r s upānga, sampūrna, sa graha, ri, pa varja in arōhana, can be sung at all times. [157]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
106.	Bhinna ṣadja mēla	ri graha, sa grama rāga, s r m p d suddha. chyuta saḍja ni. Ex: g g g r s r | m p d d P p m p m g r s | eduppu – prayōga. d g G g s n d p m g r s a tu li ta prabha. . . . . gīta prayōga. [sa graha, amsa, ri nyāsa, kakali ni, sahitya is given for one gita prayōga and not for the other. sung in the first jāma of the day.]	Dhunibhinna saḍja (9) Aro: s r G m p d n s Mur: Ava: s n d p m G r s rāgānga, sampūrna, ri graha, sung in the early morning. [102]
107.	*Janya of Bhinna ṣadja* Bhūpālam	audava, m, n varja. Ex: s s r g g r | g d d p | p l d p g – udgraha g p d s | s s d g | d d bha ra di ha ru ma na . . .	Janya of Dhunibhinnasaḍja Aro: s r g p d S Mur: Ava: s d p g r s .

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

		p g | g r r s | . . . . . . Suladi [According to C.D.P. it is the 8th mēla in the 72 mēla-prastāra.]	upânga, auḍava, sa graha, rakti rāga, ma, ni varja in arōhana and avarōhana, sung in the early morning. (1) Sadā calēsvaram. [111]
108.	Dēsākṣi mēlakarta	early morning rāga, s, m, p suddha. shatsruti ri. [antaraga, pañcasruti da, kakali ni] Ex: g P d S m m m r | s s s n | p d r – udgraha g p d s s s d s s r ca du ru da su bhu va na di sa s n d S s venkatesa (gita) [Sa graha, nyāsa : (S. Sar) ga graha in C.D.P.]	Referred as Śailadēsākṣi (35) Aro: s m g p d s Mur: Ava: s n d s n p m r s rāgānga, sampūrna, ga graha, ri, ni varja in arōhana, da, ga varja in avarōhana, can be sung in the early morning. s n d s n p, g m d s, these prayogās occur only in gīta. (1) Śrī sūlinimsrita. [1041]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
109.	Chāyānāṭa mēlakarta	s, m, p suddha; shatsṛuti ri, antara ga, pañcasṛuti da. [Kaisiki ni]. Ex: r g m p d n p | d n S | s n d n p p m r g m r s | s n n p n p n N S | (prayōgās) illustrate the svaragati. [Evening rāga; not found in C.D.P.] S. Sar, mentions kaisiki ni.	Referred as Bhōgacchāyā nāṭa (34) Aro: S r g r g m p n n S Mur: Ava: s n d n p s n p m m r s rāgānga, sampūrna, sa graha, arōhana da varja, avarōhana da vakra, can be sung at all times. ni and ma are jiva svāras and hence it occurs as janta svaras. (1) Bhōgaccāyānaṭakapriyē. [1037]
110.	Sāranga melakarta	Lakṣhyānusāri mēla s, p suddha; pañcaṣruti ri, ṣhatsruti da, suddha madhyama gandhara and uccamadhyama, kakali ni. Ex: s r m m p d n s | s d p m | m m r s | (prayōga.)	Janya of Kalyāni Aro: s r g m p d n s Mur: Ava: s n d p mg r s bhaṣānga, sampūrna, sa, graha, rakti rāga, can be sung

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(9)

		[ucca ma or vikrita ma. shatsruti dha (S. Sār). The description of sarāngā is missing in S. Sar. not mentioned in C.D P.]	at all times. r, g, d jiva svarās. s d p m r s | g r s n d p M – prayōgas. P m g r s – occurs in gita. (1) Arunacalanātham (2) Tyāgarājē [1216]
111.	Todi mēla	s, r, m, p, d, are suddha; sadhārana ga; pañcama varja prayōgās are available in gitās. Ex: d p m G r s n d n N S. [8th mēla in C.D.P. is Bhūpāla. The rāga chapter of Sarāmrita is in complete and breaks off at the end of]	Janatōḍi Aro : s r G m p d N s Mur : Ava : s n d p m G r s rāgānga, sampūrna, sa graha, rakti rāga, sung in the evening. (1) Kamalāmbikē. (2) Rūpamusūci [59]
112.	*Janyās of Toḍi* Punnāgavarāli	Only the names of the janyas are available. The manuscript breaks off here and hence the description is not available.	Janya of Janatōdi mēla Aro : n s r g m p d Mur : Ava : d p m g r s n

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

(1)	(2)	(3)	(4)
			bhaṣāṅga, sampūrna, sa graha, rakti rāga, can be sung at all times. some sing at night pañcasruti ri occurs in the prayōga g r g m. Dikshitar kṛtis range from mandra ni to madhya ni. (1) Ēhi annapūrnē (2) Kamalāmbikāyā [82]
113.	Nāgavarāli	g g r r s | r s n | s r s r | g g g r – are some prayōgās.	Janya of Janatōdi mēla Aro : s r g m p m d n s Mur : Ava : s n d m p g r s upāṅga, sampūrna, sa graha, pa vakra in arōhana and avarōhana, rakti rāga, can be sung at all times. sancārās range from mandra da to madhya ni and even upto tara sa but it is restricted in punnāgavarāli rāga upto madhya da. [79]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

No.	Rāga	Notes	Modern equivalent
114.	Kalyāni mēla	s, p suddha, r, d are pañca-śruti; kakali ni; antara ga; the manuscript is damaged here. [sampūrna with ma & ni varja in avarōha; unfit for gita and prabandha. Liked by Turushka-s according to C.D.P.]	Śāntakalyāni. (65) Aro : s r g m p d n s Mur : Ava : s n d p m g r s rāgānga, sampūrna, sa graha, can be sung at all times. g, r are jiva, nyāsa svarās. (1) Bhajarecitta (2) Kamalāmbām bhajare (3) Śri mangalāmba [1172]
115.	*Janyā of Kalyāni* Suddha kalyāni	g p d s s n d p M g r | g d p p M g r | G p d m g g | p d s S s | (prayōgās) G p d m g g p d s S s a re . . bha yam : . kara . (gita prayōga)	Janya of Kalyāni mēla yamunākalyāni Aro : s r g m p d n S Mur : Ava : S n D p m G R S bhaṣānga, sampūrna, sa graha dēśi rāga, can be sung at all times. r, g, d are jiva, nyāsa svaras. prayōgās like m G m G G, g m p D D, g p d S r n d p, s r g p d s, s n d p g r S. (1) Jambupate [1191]

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

List of mēlakartas according to the Lakṣanakaras enumerated in the following order in their respective works

S.No.	Vidyāranya	Amātya	Venkaṭamakhi	Sāhaji	Tulaja
1.	Nāṭa	Mukhāri	Mukhāri	Śrirāga	Śrirāga
2.	Gurjari	Mālavagaula	Sāmavarāli	Nāṭa	Nāṭa
3.	Varāli	Śrirāga	Bhūpāla	Mālavagaula	Mālavagaula
4.	Śrirāga	Sāranganāṭa	Hejjujji	Varāli	Vēlāvali
5.	Bhairavi	Hindōla	Vasantabhairavi	Rāmakriya	Varāli
6.	Śankarābharana	Suddharāmakriya	Gāula	Śankarābharana	Suddharāmakriya
7.	Āhari	Desākṣi	Bhairavi	Kāmbhōji	Śankarābharana
8.	Vasantabhairavi	Kannaḍagaula	Āhiri	Bhairavi	Kāmbhōji
9.	Sāmanta	Suddhanāṭa	Śrirāga	Mukhāri	Bhairavi
10.	Kāmbhōji	Āhari	Kāmbhōji	Vēgavāhini	Mukhāri
11.	Mukhāri	Nādarāmakriya	Śankarābharana	Sindhurāmakriya	Vēgavāhini
12.	Suddharāmakriya	Suddhavarāli	Sāmanta	Hejjujji	Sindhurāmakriya
13.	Kēdāragaula	Ritigaula	Dēsakṣi	Sāmavarāli	Hejjujji
14.	Hejjujji	Vasantabhairavi	Nāṭa	Vasantabhairavi	Sāmavarāli
15.	Dēsakṣi	Hejjujji	Suddhavarāli	Bhinnaṣadja	Vasantabhairavi
16.	...	Sāmavarāli	Pantuvarāli	Dēsakṣi	Bhinnasaḍja
17.	...	Rēvagupti	Suddharāmakriya	Chāyānāṭa	Dēsakṣi
18.	...	Sāmanta	Simhārava	Sāranga	Chāyanāṭa
19.	...	Kēdāragaula	Kalyāni	Tōḍi	Sāranga
20.	...	Kāmbhōji		Kalyāni	
	(15)	(20)	(19)	(20)	(19)

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

రాగలక్షణము

శాహమహారాజ ప్రకాశితము

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

శ్రీ

రాగలక్షణము

శ్రీ భోసలకులతిలక శ్రీ శాహమహారాజేంద్ర ప్రకాశిత రాగ లక్షణే) తత్తద్రాగమేళ సముద్భూత రాగాః క్రమేణ లిఖ్యంతే।*

మొదట మేళకర్తలకు వివరము:

శ్రీరాగము, నాట, మాళవగౌళ, వరాళి, (శుద్ధరామక్రియ, శంకరాభరణము, కాంభోజి), భైరవి, ముఖారి, వేగవాహిని, సింధు రామక్రియ, హెజ్జిజ్జి, దేశాక్షి, ఛా (యానాట), సా (మవరాళి, వసంత భైరవి, భిన్నషడ్జ సారంగ, తోడి, కల్యాణి) ఈ 20 రాగాలున్ను మేళకర్తలు. ఈ 20 లో ప్రథమోద్దిష్టమైన శ్రీరాగము గ్రామరాగమని చిరంతన మతము. రాగాం (గరాగమని కొందరు)...... ఈ శ్రీరాగ మేళము ఎటువలెననగా, స మ ప లు శుద్ధములు. రి ధలు పంచశ్రుతులు. సాధారణ గాంధారము. కైశికీ - నిషాధము. ఈ మేళము (న...... ......షా) డవరాగములకు వివరము.

శ్రీరాగము :- కన్నడగౌళ, వేలావళి, దేవగాంధారి, సాళగ భైరవి, మాధవమనోహారి, శుద్ధదేశి, మధ్యమగ్రామము, సైంధవి, శాభి, హులునేని. ఈ ఘనరాగములు 8. సైంధవి: ఈ 1 న్ని రక్తిరాగము. శాభి, హులునేని ఈ రెండున్ను దేశిరాగములు. అంతు సంపూర్ణరాగములు 11.

ఇక షాడవరాగములు :- మాళవశ్రీ, దేవమనోహరి, శ్రీరంజని, జయంతసేన, మణిరంగు ఈ 5 న్ను షాడవరాగములు.

---

* గ్రంథకర్తయొక్క ప్రతిజ్ఞా వాక్యము-సంస్కృతభాషలో ఉన్నది.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

॥ श्रीः ॥

रागलक्षणमु ।

श्री भोसलकुलतिलक श्री शाहमहाराजेन्द्र (प्रकाशित रागलक्षणे) तत्तद्रागमेल समुद्भूतरागाः क्रमेण लिख्यन्ते ।*

मोदट मेळकर्तलकु विवरमु—

श्रीरागमु, नाट, माळवगौळ, वराळि, (शुद्धरामक्रिय, शङ्कराभरणमु, काम्भोजी), भैरवि, मुखारि, वेगवाहिनि, सिन्धुरामक्रिय, हेज्जिज्जि, देशाक्षि, छा (यानाट) सा (मवराळि, वसन्तभैरवि, भिन्नषड्ज, सारङ्ग, तोडि, कल्याणि) ई 20 रागाल्लुन्नु मेळकर्तलु । ई 20 लो प्रथमोद्दिष्टमैन श्रीरागमु ग्रामरागमनि चिरन्तनमतमु । रागां (गरागमनि कोंदरु) । ···· ई श्रीरागमेळमु एटुवलेननगा स म प लु शुद्धमुलु । रि ध लु पंचश्रुतुलु । साधारणगान्धारमु । कैशिकीनिषाधमु । ई मेळमु (न·································षा) डवरागमुलकु विवरमु ।

श्रीरागमु :—कन्नडगौळ, वेलावळि, देवगान्धारि, साळगभैरवि, माधवमनोहरि, शुद्धदेशि, मध्यमग्राममु, सैन्धवी, काभि, हुसेनि, ई घनरागमुलु 8.

सैन्धवि :— ई 1 न्नि रक्तिरागमु । काभि, हुसेनि, ई रेंडुन्नु देशिरागमुलु । अं तु सम्पूर्णरागमुलु 11.

इक षाडवरागमुलु :—माळवश्री, देवमनोहरि, श्रीरञ्जनि, जयन्तसेन, मणिरंगु ई 5 न्नु षाडवरागमुलु ।

---

* ग्रन्थकर्तयोक्क प्रतिज्ञावाक्यमु–संस्कृतभाषलो उन्नदि ।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ఇక షౌడవములు - మధ్యమాది, శుద్ధధన్యాసి ఈ 2 న్ను షౌడవ రాగములు...... షాడవరాగములు 5. అంతు 18.

ఈ శ్రీరాగానికి అల్పద్వైవతము. ఆరోహావరోహ మూర్ఛనక్రమ శుద్ధకూట తానములందు ఇవి యుండును, ఇవి యుండదు అనుటకు యథాసంభవ పూర్వ చతుర్దండి సూళాది మొదలైన ఉ[దాహరణ పూర్వకముగా ఉన్నది] యున్నట్టుగా యథామతి వ్రాయుచున్నారము. ఈ రాగానికి వ్రాసిన ప్రకారమే అన్నిరాగములందున్ను ఆరోహాది క్రమము ఊహసీయము. ఈ శ్రీరాగానికి ఉదాహరణము [సా స ని స] రి గ రీ గ రి స। స స గా (రి) స। స రి స స స ని ప। ప ప మా రి। మ మ ప ప నిం నీ ప। మ ప మ ప ని ని స। ని స రి గ రీ గ రి స। ని స రి గ రి గ రి స। ని స రి గ రి స। గా రి స। స రి స స స ని ప। మ ప ని స। ని నీ స్సా। + + + + గ రి స। ఈ షడ్జస్థాయిని రి గ రి స। స ని ప। ప ని ప। ప మ। రి మ మ ప। మ ప ని ని స। ని స రి మ మ ప ప ని। ప ప స సా। స్స ని ప।ప ని ప। మ ప మ రి। రి గ రి స। అని తాయప్రయోగము.

రి మా పా నీ సా......। స స్స రి మ ప ని। స స్స రి గ రి స। ని స రి స స ని ప। ప మ రి రి గ రి స। అని స్వరఖండము. రి మ ప ని ప ప మ రి। గ రి సా సా ని స గ రి స స ని ప। అని ప్రసిద్ధము. స స సి ధ [ప ధ ని ప మ మ ప। అని ఉద్గ్రహ ప్రయోగము.] స రి గ మ। అని రాదు. మ గ రి స। అనియును రాదు. ఈ రాని ప్రయోగములు అనేకములు.

మ రి స స ని ప గ రి స
తొ డ్గి దాం దాం దాం ధి మి కి ట

అని ప్రబంధ ప్రయోగము.

—— ప మ రి రి గ రి స।
వం తు క రి స తి। అని గీతప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

इक औडवमुलु - मध्यमादि । शुद्धधन्यासि ई 2 न्नु औडवरागमुलु । ………
षाडवरागमुलु 5 - अंतु 18.

ई श्रीरागानिकि अल्पधैवतमु, आरोहावरोह मूर्छनक्रम शुद्धकूट तानमुलंदु इवि युंडुनु । इवि युंडदु अनुटकु यथासम्भव पूर्व चतुर्दण्डि सूळादि मोदलैन उ(दाहरण पूर्वकमुगा ……………………………… उन्नदि) युन्नट्टुगा यथामति व्रायुचुन्नारमु । ई रागानिकि व्रासिनप्रकारमे अनिरागमुलंदुन्नु आरोहादिक्रममु ऊहनीयमु । ई श्री रागानिकि उदाहरणमु [सा स नि स] रि ग री ग रि स, स स गा (रि) स, स रि स स स नि प, प प सा रि, म म प प निं नी प, म प म प नि नि स, निस रिगरी गरिस, निसरि गरि गरिस, निसरि गरि स, गारि स, सरि स स सनि प म प नि स, नि नी स्सा । + + + + गरि स । ई षडजस्थायिनि रिगरिस स नि प, प नि प, प म, रि म म प, म पनि नि स, नि स रि म म प प नि, प प स सा, स्स नि प, प नि प, म प म रि, रि ग रि स, अनि ठायप्रयोगमु ।

रि मा पा नी सा ……………… स स्स रि म पनि, स स्स रि गरि स । नि स रि स स नि प । प म रि रि ग रि स, अनि स्वरखण्डमु । रि म पनि प प म रि, गरि सा सा नि स ग रि स स नि प, अनि प्रसिद्धमु । स स नि ध [प ध नि प म म प अनि उद्ग्रह प्रयोगमु] स रि ग म अनि रादु । म ग रि स अनियुनु रादु । ई रानि प्रयोगमुलु अनेकमुलु ।

म रि स स नि प ग रि स ।
तो झि दां दां दां धि मि कि ट ।

अनि प्रबन्ध प्रयोगमु ।

प म रि रि ग रि स ।
वं तु क रि न ति । अनि गीत प्रयोगमु ।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

కనడగౌళ

ఉపాంగము :- కనడగౌళకు శ్రీరాగమేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహణావరోహణములందు సమవిష(మ)లుగా నడచును. ఉదాహరణము:-। సా ని ప ధ ని స ని ని స। రి గ మ గ మ పా ని ప మ। ప ని నీ స్సా నీ ప। ని ప మ ప మా మ మ మ గ। గ మ ప ని ని స ని స। ని ప మ ప మ। మ గ। స రి గ మ మ గ స। అని ఉద్గ్రాహ ప్రయోగము. మ ధ ని స స్స। ని స స్స। ఈ ఠాయమందు — మ మ ప ప ప ని ప మ। ప మ మ గ। ని రి గ మ గ స ని స। అని ప్రయోగము.

పధనిసనిధపమగమ। పనిధమమాగ। అ అ అ అ అ
స స ని స
అ అ అ అ అ। ఇ ఇ య్యా కవి ఇ వై యె ఇ ఎ ఎ। అని గీతప్రయోగము.

పధనిసనిధపమగమ। పనిధమమాగగనిప।
త అ యుండరె గర్భద । శిశు ఉం...డం...తె ఎ ఎ ఎ। అని సూళాది ప్రయోగము.

వేళావలి

భాషాంగము :- వేళావలి శ్రీ రాగమేళజాతము. సంపూర్ణము. ప్రాతఃకాలగేయము. ఈ రాగానికి ఆరోహణావరోహణముల స్వర నడపడికకు ఉదాహరణము.

పా మ రి। గ గ గ.....(రి స రి। గ గ రి। గ గ। రి గ మ ప ధ ధ ప స సా। ని ధ ప స ని ధ ప మ గ రి స స ని ధ। స రి స రి గ గ రి। ప ప మా గ రి। గ గ రి। స స ని ధ। ప ధ ప ధ సా స్స। అని ఉద్గ్రాహ ప్రయోగము. సా [న్ని ధ స రి స రి] సా న్ని ధ। ఈ ఠాయమందు [ధ స స రి స ని ధ] ప మ గ రి స రి స సా। ఇది ఒక ఠాయప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

कनडगौळ ।

उपाङ्गमु :—कनडगौळकु श्रीरागमेळमु । सम्पूर्णमु । आरोहावरोहमुलंदु समविषममुलुगा नडचुनु । उदाहरणमु—

सा नि प ध नि स नि नि स । रि ग म ग म पा नि प म । प नि नी स्सा । नी प । नि प म प मा म म म ग । ग म प नि नि स नि स । नि प म प म । म ग । स रि ग म म ग स । अनि उद्ग्रह प्रयोगमु । म ध नि स स्स । नि स स्स । ई ठायमंदु – म म प प प नि प म । प म म ग । नि रि ग म ग स नि स । अनि प्रयोगमु ।

प ध नि स नि ध प म ग म । प नि ध म मा ग अ अ अ अ अ अ
स स नि स
अ अ अ अ । इ इ य्य क वि इ यै इ ए ए अनि गीतप्रयोगमु ।

प ध नि स नि ध प म ग म । प नि ध म मा ग ग नि प । त अ यु उं ड रे ग अं द । थि शु उं ° डं ते ए ए ए । अनि सूळादि प्रयोगमु ।

वेळावलि ।

भाषाङ्गमु :—वेळावलि श्रीरागमेळजातमुः । सम्पूर्णमु । प्रातःकालगेयमु । रागानिकि आरोहावरोहमुलस्वर नडवडिककु उदाहरणमु—

पा म रि । ग ग ग .... रिं स रि । ग ग रि । ग ग । रि ग म प ध ध प स सा । नि ध प स नि ध प म ग रिं स स नि ध । सरि सरि ग गरि । प प मा ग रि, ग ग रि, स स नि ध । प ध प ध सा स्स अनि उद्ग्रह प्रयोगमु । सा [नि ध स रि सरि] सा नि ध – ई ठायमंदु [ध स स रि स नि ध] प म ग रि स रि स स्सा । इदि ओक ठाय प्रयोगमु ।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ససనిధధపధ। సనిధధపధ। ఈ తాయమందు-ససరి। సరిగగరి। గమప। ధధ। [పసస] సనిధపమగరి। సస। నిధ। ధా స సా రి గ గ రి। అని తాయాంతరము.

మ గ రి గ మ ప ప ధ ప ధ। ధ సా స స స ని ధ ప స। అ అ అ। అని గీతప్రయోగము.

వేళావళికి ఆరోహిని। నిషాధ[ము రాదు.]

దేవగాంధారి

దేవగాంధారి శ్రీరాగమేళోత్పన్నము. సంపూర్ణరాగము. ఈ రాగమునకు ఆరోహిని రిధ వర్జ్యము. అవరోహిని సంపూర్ణముగా వచ్చును ఉదాహరణము.

మమ[గరిసని]సగమప। పానిధధపమ। గమపని సా। స్సనిధపమమాగ। పమగరి। సరి। నిసాగరిస। సరిసీ స్సా। అని తారమధ్య తానప్రయోగము.

నిధపమమ్మ। గమపనినిస। నిధపమమమ ... ఈ తాయమంద-మ మ గ రి స ని। నిధపమ। మమగరిస। నిసస్సా। ముక్తాయియందు-గా మా పా సీ। పనినిస। అని తాయప్రయోగము.

గమగమపని। పనిసగరిస। సానిధధప। అ అఅ అ అ య్యీ య్యీ......సా గా మా పా। పా ని ధ ప మ ధ ప ఉ రా రా దా దా నీ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ

మమగరిసరిసని।

క అ రు ఉ గ అ ళ అ। అని సూళాది ప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

स स नि ध ध प ध। स नि ध ध प ध। ई ठायमंदु-स स रि। स रि ग ग रि। ग म प। ध ध [प स स] स नि ध प म ग रि। स स। नि ध। धा स सा रि ग ग रि - अनि ठायान्तरमु।

म ग रि ग म प प ध प ध। ध सा स स स नि ध प स। अ अ अ। अनि गीतप्रयोगमु।

वेळावलिकि आरोहिनि निषाद [म्रु रा दु]

देवगान्धारि

देवगान्धारि श्रीरागमेलोत्पन्नमु। सम्पूर्णरागमु। ई रागमुनकु आरोहिनि रि ध वर्ज्यमु। अवरोहिनि सम्पूर्णमुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

म म [ग रि स नि] स ग म प। पा नि ध ध प म। ग म पनि सा। स्स नि ध प म मा ग। प म ग रि। स रि। नि सा ग रि स। स रि नी स्सा अनि तारषड्ज तानप्रयोगमु।

नि ध प म म्म। ग म प नि नि स। नि ध प म। म म···ई ठायमंदु - म म ग रि स नि। नि ध प म। म म ग रि स नि स स्स। मुक्तायिंदु—गा मा पा नी। प नि नि स—अनि ठाय प्रयोगमु।

ग म ग म प नि। प नि स ग रि स। सा नि ध ध प। अ अअ अ अ यिय यिय····सा गा मा पा। पा नि ध प म ध प उ····का रा दा दा नी इ इ इ इ इ इ

म म ग रि स रि स नि।

क अ रु उ ग अ ळ अ। अनि सूळादि प्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

సాళగభైరవి

సాళగభైరవికి శ్రీరాగమేళము. సంపూర్ణరాగము. ఆరోహిని ఔడవ షాడవ సంపూర్ణ మూర్ఛనాతాళ(న)ములు రావు. స ని స రి గ సా। రి గ మ సా। పా ధ ప సా। అని ఈ విధమున వచ్చును. అవరోహిని సంపూర్ణముగా వచ్చును. ఉదాహరణము:

గ గ రి। న రి స స్స ని ధ మ। ధ ధ మ। స స రి। గ గ రి। ప ప ధ ప సా స్స। ని స ధ ప మ గ రి స। రి గ మ సా। గ గ రి। అని ఉద్గ్రహ ప్రయోగము.

ని స ధ ప। ధ ధ ప। స స రి స రి। ని స ధ ప ధ ధ। ప ఈ తాయమందు — స స రి। స రి గ గ రి। ప ప ధ ప సా। స్సా ని ధ ప మ గ రి స। అని ప్రయోగము.

మ మ గ గ రి ప। ప ప ధ ప సా। సా స ని ధ......
అ అ అ అ అ అ। అ అ అ అ రె। సా ర మ ణి......

సా ని స గ రి। స ని ధ ప మ గ రి స।
బా అ అ అం। త ర వి ల ని తు రె ఎ। అని గీతప్రయోగము.

మాధవమనోహరి

మాధవమనోహరికి శ్రీరాగము మేళము. సంపూర్ణరాగము. ఆరోహిని ధైవతము లంఘనము. అవరోహిని పంచమము లంఘనము. ఉదాహరణము:—

గ రి ని ధ ని। గ రి గ మ ని ధ మ। ప ధ ని ని సా స్స సా ని ధ మ। ని ధ మ। గ మ ప ధ మ గ రి। స రి ని ధ ని సా స్స। అని ఉద్గ్రహ ప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

साळगभैरवि

साळगभैरविकि श्रीरागमेळमु । सम्पूर्णरागमु । आरोहिनि औडव षाडव सम्पूर्णमूर्छना ताळ (न) मुलु रावु । स नि स रि ग सा । रि ग म सा । पा ध प सा - अनि ईविधमुन वच्चुनु । अवरोहिनि सम्पूर्णमुगा वच्चुनु । उदाहरणमु—

ग ग रि । स रि स स्स नि ध प । ध ध प । स स रि । ग ग रि । प प ध प सा स्स । नि स ध प म ग रि स । रि ग म सा । ग ग रि— अनि उद्ग्रह प्रयोगमु ।

नि स ध प । ध ध प । स स रि स रि । नि स ध प ध ध प । ई ठायमंदु - स स रि । स रि ग ग रि । प प ध प सा । स्सा नि ध प म ग रि स । अनि प्रयोगमु ।

म म ग ग रि प । प प ध प सा । सा स नि ध…… …
अ अ अ अ अ अ । अ अ अ अ रे । सा र म णि………

सा नि स ग रि । स नि ध प म ग रि स ।
बा अ अ अ म् । त र वि लु नि तु रे ए । अनि गीत प्रयोगमु ।

माधवमनोहरि

माधवमनोहरिकि श्रीरागमु मेळमु । सम्पूर्णरागमु । आरोहिनि धैवतमु लंघनमु । अवरोहिनि पञ्चममु लंघनमु । उदाहरणमु—

ग रि नि ध नि । ग रि ग म नि ध म । प ध नि नि सा स्स । सा नि ध म, नि ध म, ग म प ध म ग रि । स रि नि ध नि सा स्स— अनि उद्ग्रहप्रयोगमु ।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

గ రి ని ధ ని। గ రి గ మ గ రి। గ రి ని ధ ని। గ రి గ మ ప ధ మ గ రి। గ మ గ రి। గ రి ని ధ ని। గ రి గ మ గ మ ని ధ మ। మ ధ మ గ రి। గ రి ని ధ ని। అని తాయప్రయోగము.

గ మ ప ధ మ గ రి। గ రి గ మ గ గ మ। ప ని ధ మ।
క్షు భి త చ తు రు ద। శ భు వ న రె ఎ ఎ। మ ద న గో।
ప ని ధ। ని సా స ని ధ మ। ని ధ మ గ రి గ మ।
ఓ ఓ ఓ। ప ఆ ల దె ఎ ఎ। వు రె జ న క త అ।
గ రి ని ధ ని స రి। ని ధ మ గ।
అ అ భి న్య ప సు। దె ఎ వు రి।

శుద్ధదేశి

శుద్ధదేశికి శ్రీరాగము మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని గాంధార లంఘనము. కాగా - ని ధ స రి గ రి రి। అని గాంధారాంత వరుసయుండే గాంధారము వచ్చును. పైకి నడచేటప్పుడు రాదు. ఉదాహరణము :—

పా మ ప గ రి స। రి మ వ ని ధ ప ధ నీ స్సా। ని ధ ప మ। ప మ గ రి స। ని ధ ప మ సా। అని ఉద్గ్రహమందు స్థాయియందును ప్రయోగము ఉన్నది. ని ధ స స్స ధ స స్స। ధ రి స రి। ని ధ స స్స। ధ స స్స। ధ రి స రి। ప మ ప గ రి స। గ రి రి ని ధ స స్స। ధ స స్స। అని తాయము.

మధ్యమగ్రామరాగము

మధ్యమగ్రామమందు పుట్టినది సైంధవి, రక్తిరాగము.

మధ్యమగ్రామరాగానికి శ్రీరాగము మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము :

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ग रि नि ध नि। ग रि म म ग रि। ग रि नि ध नि। ग रि ग म प ध म ग रि। ग म ग रि। ग रि नि ध नि। ग रि ग म ग म नि ध म। म ध म ग रि। ग रि नि ध नि। अनि ठायप्रयोगमु।

ग म प ध म ग रि। ग रि ग म ग ग म। प नि ध म।
क्षु भि त च तु रु द। श भु व न रे ए ए। म द न गो
प नि ध। नि सा स नि ध म। नि ध म ग रि ग म।
ओ ओ ओ। प आ ल दे ए ए। वु रे ज न क त अ।

ग रि नि ध नि स रि। नि ध म ग
अ अ भि न्य प नु। दे ए वु रे

शुद्धदेशि

शुद्धदेशिकि श्रीरागमु मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहिनि गान्धारलंघनमु। काग - नि ध स रि ग रि रि - अनि गान्धारान्त वरुसयंदे गान्धारमु वच्चुनु। पैनि नडचेटप्पुडु रादु। उदाहरणमु—

पा म प ग रि स। रि म प नि ध प ध नी स्सा। नि ध प म प म ग रि स। नि ध प म सा - अनि उद्ग्रहमन्दु, स्थायियंदुनु प्रयोगमु उन्नदि। नि ध स स्स ध स स्स। ध रि स रि। नि ध स स्स। ध स स्स। ध रि स रि। प म प ग रि स। ग रि रि नि ध स स्स। ध स स्स। अनि ठायमु।

मध्यमग्रामरागमु

मध्यमग्राममंदु पुट्टिनदि सैन्धवि, रक्तिरागमु। मध्यमग्रामरागानिकि श्रीरागमु मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वर नडवडिककु उदाहरणमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

పాద్ధ ప మ గ రి స రి స ని న ని స ని స రి స। రి గ మ ప ధ నీ స్సా। స ని ధ ప। మ గ రి స ని రి సా స్స। అని ఉద్గ్రాహ ప్రయోగము. ఈ 8 న్ని ఘనయోగ్యములు.

సైంధవి

సైంధవికి శ్రీరాగము మేళము. సంపూర్ణము. ఈ రాగానికి ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

సా గ్రి స। రి స ని నీ ధ ని స రి। స రి మాం మ ప ధ ప ని ధ ప। సా ని ధ ప మ ప మా గ రి మ గ గ రి రీ స్సా। అని ఈ రీతిగా నడచును.

కాపి, హుసేని ఈ 2 న్ను దేశిరాగములు.

కాపి

కాపికి శ్రీరాగము మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహాము లందు స్వరములు నిరాఘాటముగా నడచును. ఉదాహరణము:

రీ గ గ రి స రి గ మ ప ధ ని సా। స ని ధ ప మ గ రి స। రి గ గ రి సా ని ధ ప ధా నీ స్సా।

ప ధ ని స రి గ మ ప మ। ని ని। స ని ప మ మ ప మః।
అ అ అ అ అ అ అ అ ఆ। ర అ। వ ణాం త క।
ప గ రి స రి ని ని। ధ ప మ ప ధ ని స। రి ని ప మ గ రి స।
స క ల లో ఓ క ఆ। న అ థ ని ర త ఆ నం ద జ య జ య
అని గీతము.

హుసేని

హుసేనికి శ్రీరాగము మేళము. సంపూర్ణము. ఉదాహరణము:—

రి గ మా గ రి స। రి గ మ ప మ ని ధ ప మ ని ధ నీ స్సా। ని ధ ప మ ప ధ మా గ రి స। అని ఈ ప్రకారము స్వరనడవడిక. అంతు సంపూర్ణరాగములు 11.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

पा द्ध प म ग रि स रि स नि स नि स नि स रि स। रि ग म प ध नी स्सा। स नि ध प। म ग रि स नि रि सा स्स। अनि उद्ग्रह-प्रयोगमु। ई 8 न्नि घनयोग्यमुलु।

सैन्धवि

सैन्धविकि श्रीरागमु मेळमु। सम्पूर्णमु। ई रागानिकि आरोहावरोहमुलंदु स्वर नडवडिक्कु। उदाहरणमु—

सा रिं स। रि स नि नी ध नि स रि। स रि मा म्म प ध प नि ध प। सा नि ध प म प मा ग रि म ग ग रि री स्सा। अनि ई रीतिगा नडचुनु।

कापि, हुसेनि ई 2 न्नु देशिरागमुलु।

कापि

कापिकि श्रीरागमु मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुल निराघाटमुगा नडचुनु। उदाहरणमु—

री ग ग रि स रि ग म प ध नि सा। स नि ध प म ग रि स। रि ग ग रि सा न्नि ध प धा नी स्सा।

प ध नि स रि ग म प म। नि नि। स नि प म म प म।
अ अ अ अ अ अ अ अ अ। र अ। व णा न्त क।
प ग रि स रि नि नि। ध प म प ध नि स। रि नि प म ग रि स।
स क ल लो ओ क अ। न अ थ नि र त अ। नं द ज य ज य।
अनि गीतमु।

हुसेनी

हुसेनिकि श्रीरागमु मेळमु। सम्पूर्णमु। उदाहरणमु—

रि ग मा ग रि स। रि ग म प म नि ध प म नि ध नी स्सा। नि ध प म प ध मा ग रि स। अनि। ईप्रकारमु स्वर नडवडिक्कि। अंदु सम्पूर्णरागमुलु 11,

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

శ్రీరంజని

శ్రీరంజనికి శ్రీరాగము మేళము. పంచమ వర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము:—

మా గ రి స రి ని ధ ని। స ని స। గ రి గ మ। ధ మ ని ధ మ ని ధ ని సా స్స। ని ని ధ మ। ని ధ మ। మ ధ మ మ। గ రి గ మ। రి రి స స ని ధ ని సా। అని ఉద్గ్రాహ ప్రయోగము.

మాళవశ్రీ

రాగాంగము. మాళవశ్రీ శ్రీరాగమేళోత్పన్నము. రి వర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహిని మధ్యస్వరాది షాడవతానము ఉండును. షడ్జాది గాంధారాది షాడవతానములు ఉండవు...... షడ్జాది మూర్ఛన నిషాదాది షాడవతానములు ఉండును. మ ప ధ ని స। స గ స। అని ఆరోహిని. సా ని నీ ధ ప మ మ గ స। అని అవరోహినిలో కటక ప్రయోగము...ని స ని ధ। ని ధ ప। ఈ ఠాయమున మ ప ధ ని స। ని ని స। ని ధ। ని స ని ధ ని ధ ప। పా నీ। ని ని ని ధ మ మ గ స। అని ప్రయోగము.

ఠాయాంతరము — ని ని ధ ప। మ మ ప। ని ధ ప మ మ ప। మ మ ప వ ని ధ మ। మ మ గ స। సాం ని ధ ని ధ ప। మ ప ని ని స। అని. ఇది ఠాయము.

ని ని ధ మ మ గ స స ని ని ని ధ ప ప్ప మ మ గ స।
సు ఉ ళ ఆది క్రమ ప్రబంధ విచిత్ర ప ణౌ రి ఎ.
అని గీతప్రయోగము.

దేవమనోహరి

దేవమనోహరికి శ్రీరాగము మేళము. గాంధార వర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహావరోహములందు ధైవతలంఘనము. ఆరోహిని ప ధ ని స అని రాదు. అవరోహిని స ని ధ ప (అని రాదు...) ఉదాహరణము :—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

श्रीरञ्जनि

श्रीरञ्जनिकि श्रीरागमु मेळमु । पञ्चम वर्ज्यमु । षाडवमु । आरोहावरोहमुलंदु स्वर नडवडिककु । उदाहरणमु—

मा ग रि स रि नि ध नि । स नि स । ग रि ग म । ध म नि ध म ध नि ध नि सा स्स । नि नि ध म । नि ध म । म ध म म । ग रि ग म । रि रि स स नि ध नि सा । अनि उद्ग्रह प्रयोगमु ।

मालव श्री

रागाङ्गमु माळवश्री । श्रीरागमेलोत्पन्नमु । रि वर्ज्यमु । षाडवमु । अरोहिनि मध्यस्वरादि षाडवतानमु उंडुनु । षड्जादि गान्धारादि षाडवतानमुलु उंडवु । षड्जादिमूर्छन, निषादादि षाडवतानमुलु उंडुनु । म प ध नि स । स ग स । अनि आरोहिनि । सा नि नी ध प म म ग स । अनि अवरोहिनिलो कटक प्रयोगमु ।

नि स नि ध । नि ध प । ई ठा य मु न । म प ध नि स । नि नि प । नि ध । नि स नि ध नि प । पा नी । नि नि नि ध म म ग स । अनि प्रयोगमु ।

ठायान्तरमु :—नि नि ध प । म म प । नि ध प म म प । म म प म नि ध म । म म ग स । सा नि ध नि ध प । म प नि नि स । अनि इदि ठायमु ।

नि नि ध म म ग स स नि नि नि ध प प्प म म ग स ।
सु ज ळ अ अ दि क म प्रबन्ध विचित्र प णे रे ए ।
अनि गीत प्रयोगमु ।

देवमनोहरि

देवमनोहरिकि श्रीरागमु मेळमु । गान्धारमु वर्ज्यमु । षाडवमु । आरोहावरोहमुलंदु धैवतलंघनमु । आरोहिनि प ध नि स अनि रादु । अवरोहिनि स नि ध प (अनि रादु) उदाहरणमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ని న రి మ మ వ। మ ప ధ ని ప మ। ప ని సీ స్సా। ని ప ధ ని ప। ప మ మ ప మ రి। మ మ మ। రి రి రి। స ని స రి ని ధ ని ప। మ ప నిని స। రి రి ప మ రి। మ మ మ। రి రి స స ని ని స। అని ఉద్గ్రాహ ప్రయోగము.

ధ ని ప మ ప ప్ప। ని ని స ని ప। ధ ని ప మ ప ప్ప। ఈ తాయమందు—

రి మ ప ధ ని ప, మ ప।
స ము ద్ర రె ఎ, జ ల।
ని ని సా। స ని ధ ని ప మ। ప మ మ రి రి రి
జ స ఖా। త్మ జ సు ఖ సం। ధా య కు రె ఎ
స ని ధ ని ప మ రి ప।
ర ఘు నా అ య కు రె ఎ। అని గీత ప్రయోగము.

జయంతసేన

జయంతసేనకు శ్రీరాగము (మేళము.) ఋషభము వర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహావరోహస్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

మా గ స ని ధ ని ధ ప మ। ప ని ని స స। గ గ మ ధ ప మ। ని ని స సీ ధ ప మ గ గ మ గ స। అని ఉద్గ్రాహ ప్రయోగము.

సా న్ని ధ ని ధ ప మ। గ గ మ గ సా। అని అవరోహినిషడ్జము తానము. ఈ రాగమున పదములు దరువులు ఉన్నవి.

మ ణి రం గు

మణిరంగుకు శ్రీరాగము మేళము. ధైవతవర్జ్యము. షాడవము. ఈరాగమునకు ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

నీ స రి గ గ రి ని। ని స రి గ రి రి స ని। స రి మా ప। మ ప ని। సా ని ప మ గ రి। రి సా స్స।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

नि स रि म म प। म प ध नि प म। प नि नी स्सा। नि प ध नि प। प म म प म रि। म म म। रि रि रि। स नि स रि नि ध नि प। म प नि नि स। रि रि प म रि। म म म। रि रि स स नि नि स। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

ध नि प म प प्प। नि नि स नि प। ध नि प म प प्प। ई ठायमंदु—

रि म प ध नि प, म प।
स मु द्र रे ए, ज ल।

नि नि सा। स नि ध नि प म। प म म रि रि रि।
ज स खा। त्म ज मु ख सं—। ध ज य कु रे ए।

स नि ध नि प म रि स।
र घु न ज य कु रे ए। अनि गीतप्रयोगमु।

जयन्तसेन

जयन्तसेनकु श्रीरागमु [मेळमु] ऋषभमु वर्ज्यमु। षाडवमु। आरोहावरोह स्वरनडवडिककु उदाहरणमु—

मा ग स्सनि धनि ध प म। प नि नि स स। ग ग म ध प म नि नि स। नी ध प म ग ग म ग स। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

सा न्नि ध नि ध प म। ग ग म ग सा-अनि अवरोहिनि षड्जमु तानमु। ई रागमुन पदमुलु, दरुवुलु उन्नवि।

मणिरंगु

मणिरंगुकु श्रीरागमु मेळमु। धैवतमु वर्ज्यमु। षाडवमु। ई रागमुनकु आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुल नडवडिककु उदाहरणमु—

नी स रि ग ग रि नि। नि स रि ग रि रि स नि। स रि मा प। म प नि। सा नि प म ग रि। रि सा स्स।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

రి మ ప ప్ప ని ప మ మ। ప్పా ప మ గ రి రి గ రి రి స్సా।
స వ రి ప్ప రి స ం వి। తా స న తె ఘ హం వి ఇ రూ।
ని స (శ్రీ నీ స రి స స ని।
ప్రత్యగ్రా అమ్మిరవి లెయ। అని గీతము.

మ ధ్య మా ది

రాగాంగము. మధ్యమాదికి శ్రీరాగము మేళము. గ ధ వర్జ్యము ఔడవము. ఆరోహావరోహములందు స్వరములు చక్కగా నడచును.
ఉదాహరణము :

పా పా మ। ని ప ని ప। ప మ రి మా మా రి రి మ మ ప ప ని ని స। ప ని ప ని ప ప మ రి। మ రి మ రి రి స ని। స ని ప ని స రి (రి। మ ం మ। రి ప ప మ రి। మా రి। మ రి రి స ని స। ని స రి। స స ని ప మ రి సా స్స। అని ఉద్గ్రాహము.

రి ప మ రి మ ప స। సా స స ని ప మ।
ఘు మ ఘు మ। ఆ యు మ అ అ న।
ప మ రి స రి మ రి। రి స ని।
వ అ ద్య సం తో ఓ। షు కె ఎ। అని గీతప్రయోగము.

ధ న్యా సి

ధన్యాసికి శ్రీరాగము మేళము. రి ధ వర్జ్యము. ఔడవము. ఆరోహావరోహములందు ప్వరములు అవక్రముగా వచ్చును.
ఉదాహరణము:

మ గ స ని। స గ మ ప। ప ని ప ని నీ స్సా। అని ఉద్గ్రాహము.

ని పా। ని ని స ని ప మ గ స। అని తారషడ్జతానము. ప మ గ స। గ మ ప। మ గ స। గ మ ప ని ప మ। గ మ ప మ గ స గ మ ప ని ప ని ని స ని ప। ప ని ప మ గ మ। ప మ గ ప। అని తాయము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

रि म प प्प नि प म म। प्पा प म ग रि रि ग रि रिं स्सा।
स व रि प्प रि सं वि। ता स न ते थे हं वि इ रु ड।

नि स रीं नी स रि स स नि।
प्र त्य ग्रा अ म्मि र वि ले य। अनि गीतमु।

मध्यमादि।

रागांगमु मध्यमादिकि श्रीरागमु मेळमु। गध वर्ज्यमुलु। औडवमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुल चक्कगा नडचुनु। उदाहरणमु—

पा पा म। नि प नि प। प म रि मा मा रि रि म म। प प नि नि स। प नि प नि प प म रि। म रि म रि रिं स नि। स नि प नि स रिं रिं। म म्म रि प प म रि। मा रि। म रि रि स नि स। नि स रि। स स नि प-म रि सा स्स। अनि उद्ग्रहमु।

रि प म रि म प स। सा स स नि प म।
घु म घु म। आ य म अ अ न।

प म रि स रि म रि। रि स नि।
व अ घ सं – तो ओ। षु रे ए। अनि गीतप्रयोगमु।

धन्यासि

धन्यासिकि श्रीरागमु मेळमु। रि ध वर्ज्यमुलु। औडवमु। आरोहावरोह-मुलंदु स्वरमुलु अवक्रमुगा नडचुनु। उदाहरणमु—

म ग स नि। स ग म प। प नि प नि नी स्सा। अनि उद्ग्रहमु।

नि पा। नि नि स नि प म ग स। अनि तारषड्जतानमु। प म ग स। ग स प। म ग स। ग म प नि प म। ग म प म ग स ग म पनि पनि नि स नि प। प नि प म ग म। प म ग स। अनि ठायमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

గ మ గ మ ప ని। ప ని స మ గ స స స ని ప మ మ గ స।
అ అ అ అ అ అ। అ అ అ అ అ అ అ అ వొ ఇ ఇ య ఇ య
అని గీతము.

*ఇతి శ్రీ భోసలకులావతంస
శ్రీ శాహమహారాజశశాంక ప్రకాశితః
శ్రీరాగమేళవివేకః ప్రథమః

నాట

నాటమేళకర్త. భాషాంగరాగము. సంపూర్ణము. సాయంకాల గేయము.

నాటమేళము ఎటువలెననిన - స మ ప లు శుద్ధములు. రి ధ లు షట్‌శ్రుతులు. అంతర గాంధారము. కాకలి నిషాదము. ఈ మేళమందు నాట, ఉదయరవిచంద్రిక ఈ విన్న.........అవరోహిని గ ధ వర్జ్యము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరములు అవక్రములుగా నడచును. ఉదాహరణము.

స స సా ని ప మ। రీ గ మ ప ధ ని స స స ని మా పా.........
ని ప। ని నీ ఇ ఇ ఇ ఇ సా స్స। అని ఆయిత్తము. స స స ని। ప స స।
స స ని। ఈ ఠాయము ముక్తాయి.

సా స స రి శ్రీ। రి గ మ ప ధ ని స స స స ని ప। సా స స స స।
రి గ మ ప ని ప స సా।
అ అ అ అ అ అ అ అ। అని గీతప్రయోగము.

---

* ప్రకరణాంత గద్య సంస్కృత భాషలో కలదు.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ग म ग म पनि। पनि स म ग स स स नि प म म ग स।
अअअअअअ। अ अ अ अ अ अ अ अ ओ इ इ य इ य।

अनि गीतमु।

* इति श्री भोसलकुलावंतस

श्री शाहमहाराजशशाङ्क प्रकाशितः

श्री रागमेळविवेकः प्रथमः

नाट

नाट मेळकर्त भाषाङ्गरागमु। सम्पूर्णमु। सायंकालगेयमु।

नाट मेळमु एद्दुवलैननिन–समपलु शुद्धमुलु। रिधलु षट्श्रुतुलु। अन्तर गान्धारमु। काकलि निषादमु। ई मेळमंदु नाट, उदयरविचन्द्रिक ई २ न्नु ....अवरोहिंचि ग ध वर्ज्यमुलु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुलु अवक्रमुलुगा नडचुनु। उदाहरणमु—

स स सा नि प म। री ग म प ध नि स स स नि मा पा......... ...... निप। नि नी इ इ इ इ सा स्स। अनि आयित्तमु। स स स नि। प स स। स स नि। ई ठायमु मुक्तायि।

सा स स रि रिं। रि ग म प ध नि स स स नि प सा स स स स्स।

रि ग म प नि प स सा।
अ अ अ अ अ अ अ अ। अनि गीतप्रयोगमु।

---

* प्रकरणान्तगद्य संस्कृतमाषलो कलदु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

గ మ ప స సా। రి స స రి స స ని ప మ మ రి స।
ధ్గు ధ్గు ధ్గు ధ్గు ఝెం। కిం ణం దారి త త రి క్కి ధి మి తోం।
ప। స స ని ప మ మ మ రి స సా।
ముం ద నృ కం ఠీ ఇ ర వ ఆ। అని సూళాదిబంధం।

ఉ ద య ర వి చం ద్రి క

టక్కభాష. ఉదయరవిచంద్రికకు నాట మేళము. గ ధ వర్జ్యము. ఔడవము. ఆరోహావరోహములందు అవక్ర సందర్భముగా వచ్చును. ఉదాహరణము. సా రి ప్ప స ని ప మ రి ప మ ప స ని స। రి రి ప మ ప। స ని నీ స్సా ని ప ప మ రి స ని। మ స రి ని సా స్స। అని ఉద్గ్రాహ ప్రయోగము.

రి ని స స్స। రి రి మ రి స। రి ని స స్స। ఈ తాయమందు రి మ రి ప। మ ప స సా స్స ని ప మ ప ని మ ప। రి మ రి। రి ని స స్స। అని ప్రయోగము.

రీ మ ప్ప ని పా స స ని ప। స స రి ి రి ప। ప మ రి
బా ణ ప్ర యో ఓ ఓ ఓ ఓ। గ ద ళి త ద ను జ
స ని। ప మ।
క మం డ లి। అని గీతము.

మా ళ వ గౌ ళ

మేళకర్త. మాళవగౌళ మేళము. శుద్ధములు స రి మ ప ధ లు. అంతరగాంధారము. కాకలి నిషాదము. ఈ మేళమందు మాళవగౌళ మొదలైన సంపూర్ణ రాగములకు వివరము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ग म प स सा। रि स सरि स स नि प म म रि स।
द्रु द्रु द्रु द्रु झें। क्कि ण दा रि त त रि क्कि धि मि तों।

प। स स नि प म म म रि स सा।
मुं द नृ क्कण ठी इ र व आ। अनि सूळादिवन्धं।

उदयरविचन्द्रिक

इक्कभाष उदयरविचन्द्रिककु नाट मेळमु। ग ध वर्ज्यमुलु। औडवमु। आरोहावरोहमुलंदु अवक्रसन्दर्भमुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

सा रि प्प स नि प म रि प म प स नि स। रि रि प म प। स नि नी स्स। नि प प म रि स नि। म स रि नि सा स्सा। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

रि नि स स्स। रि रि म रि स। रि नि स स्स। ई ठायमंदु रि म रि प। म प स सा स्स नि प म प नि म प। रि म रि। रि नि स स्स। अनि प्रयोगमु।

री म प्प नि पा स स नि प। स स रि रिं प। प म रि
वा ण प्र यो ओ ओ ओ ओ। ग द क्कि त द नु ज अ

स नि। प म।
क म ण्ड लि। अनि गीतमु।

माळवगौळ

मेळकर्त माळवगौळ मेळमु। शुद्धमुलु सरिमपधलु। अन्तरगान्धारमु। काकलिनिषादमु। ई मेळमंदु माळवगौळ मोदलैन सम्पूर्णरागमुलकु विवरमु।

4

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

మాళవగౌళ, సాళంగనాట, ఆర్ద్రిదేశి. ఛాయాగౌళ, టక్క, గుజ్జరి, గుండక్రియ, ఫలమంజరి ఈ 8 న్ని ఘనమాత్ర యోగ్యములు. నాదరామక్రియ, సౌరాష్ట్ర, మంగళకైశికి, మేచబౌళి ఈ 4 న్ను ఘన నయ యోగ్యములు. మాగధి, గౌరిమనోహరి, ఈ 2 న్ను నయ (మాత్ర) యోగ్యములు. మారువ, గౌడపంతు, సావేరి, పూర్వి, బిభాసు 5 న్ను, దేశిరాగాలు. అంతు ఈ 19 న్ని సంపూర్ణరాగములు.

షాడవరాగములకు వివరము:

(ల)లిత, బౌళి, పాడి, కన్నడ, బంగాళము, మలహారి, పూర్ణ పంచమము ఈ 7 న్ను ఘనమాత్ర యోగ్యములు. అంతు షాడవరాగ ములు 7. ఔడవరాగములు శుద్ధసావేరి, మేఘరంజి, రేవగుప్తి, మాళవి. ఈ 4 న్ను ఘనమాత్ర యోగ్యములు. అంతు సంపూర్ణ షాడ వౌడవరాగములు (11).

ఈ మాళవగౌళకు ఆరోహావరోహములందు స్వరములు అవక్ర ములుగా నడచును. ఉదాహరణము.

సా రి స స। రి స స। రి స స। రి స స। రి స సా ౹౹ స ని ధ ప గ రి ప ప సా। రి గ మ ప ద ని స। అని ఆయిత్తము.

సా స స్స ని ధ ని స ని ధ ప మ।
ఆ రె శ్రీ ఇ న గ ర అ ధి పు రె।

ని ధ ప ధ మ ప గ మ ప ధ ని స రి ధ ప ప గ ప ప।
ఆ ఆ న ం ం ద ము ఉ ఉ ఉ రు తి రె స పు త స పు త।

అని గీతప్రయోగము

ౚి స రి స స పా।
స్వా రి ర స్వా రి రా। అని మరియొక గీతప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

माळवगौळ, साळंगनाट, आर्द्रदेशि, छायागौळ, टक्क, गुज्जरि, गुण्डक्रिय फलमञ्जरि ई 8 न्नि घनमात्र योग्यमुलु। नादरामक्रिय, सौराष्ट्र, मङ्गळकैशिकि, मेचबौळि ई 4 न्नु घननय योग्यमुलु। मागधि, गौरीमनोहरि, ई 2 न्नु नय (मात्र) योग्यमुलु। मारुव, गौडपन्तु, सावेरि, पूर्वि, बिभासु ई 5 न्नु देशिरागालु। अंतु ई 19 न्नि सम्पूर्ण रागमुलु।

षाडव रागमुलकु विवरमु—

(ब) लित, बौळि, पाडि, कन्नड, बंगालमु, मल्हरि, पूर्णपञ्चममु ई 7 न्नु घनमात्र योग्यमुलु अंतु षाडव रागमुलु 7। औडव रागमुलु—शुद्ध सावेरि, मेघरञ्जि, रेवगुप्ति, माळवि, ई 4 न्नु घनमात्र योग्यमुलु। अंतु सम्पूर्ण षाडवौडवरागमुलु (11)

ई माळवगौळकु आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुलु अवक्रमुलुगा नडचुनु। उदाहरणमु—

सा रि स स। रि स स। रि स स। रि स स। रि स सा रीं। स नि ध प ग रि प प सा। रि ग म प ध नि स। अनि आयित्तमु।

सा स स्स नि ध नि स नि ध प म।
आ रो श्रि इ न ग र अ धि पु रे।

नि ध प ध म प ग म प ध नि स रि ध प प ग प प।
आ आ नं – द मु उ उ उ रु ति रे ए स पु त स पु त।

अनि गीतप्रयोगमु।

रिं स रि स स पा।
स्व रि र स्व रि रा। अनि मरियोक गीतप्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

సాళంగనాట

సాళంగనాటకు మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని మధ్య షడ్జాది తారషడ్జాంత వరుసయందు గాంధారనిషాదములు వరుసగా రాదు. షడ్జాది ఋషభాది పంచమాంత దైవతాంత సందర్భము లందు గాంధారము వచ్చును. మధ్యమ స్వరాది తారషాడ్జాంత సందర్భ మందు (నిషా) దము వచ్చును. ఇందులకు ఉదాహరణములు ఎటువలె ననగా

ధ స స రి। స రి మ గ రి। మ మ ప మ ప ధ ధ ప। మ ప ధ స సా। అని తారషడ్జ తానప్రయోగము. ని స రి మ గా రి గ మ ప। ప ప మ। అని అవరోహిని దైవత తాన ప్రయోగము.

మ ప ధ ని స। ధ ప మ మ ప మ రి। అని పంచమస్థాయిని, ధ ప ధ మ ప ని స రి రి స ధ ప। అని మొదటి తాయమున ముక్తాయి ప్రయో గము స ని ధ ప। మ మ ప। మ రి మ గ రి స అని రెండవ తాయము.

రి రి ప పా మ రి రి స ని స స రి గ మ ప మ రి రి। స ని స।
లో ఓ ల మా న స చం చ రి ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ। ఇ ఇ ళ।

అని గీతము.

మ ప ధ ని స రి। మ గ రి రి స ని। ధ ప మ గ రి స
తె ఎ ఎ ఎ న ం। తెం న ం తెం

అని ప్రబంధము.

.........ధ స రి మ మ మ ప ని ధ
.........ధ ప మ గ రి రి సా స।

ఆర్ద్రిదేశి

ఆర్ద్రిదేశికి మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావ రోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహారణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

साळगनाट

साळंगनाटकु माळवगौळ मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहिनि मध्यषड्जादि तार षड्जान्त वरुसयंदु गान्धार निषादमुलु वरुसगा रावु। षड्जादि ऋषभादि पञ्चमान्त धैवतान्त सन्दर्भमुलंदु गान्धारमु वच्चुनु। मध्यमस्वरादि तारषड्जान्त संदर्भगंदु (निषा) दमुवच्चुनु। इन्दुलकु उदाहरणमुलु एट्टुवलेननगा—

ध स स रि। स रि म ग रि। म म प म प ध ध प। म प ध स सा—अनि तारषड्जतान प्रयोगमु। नि स रि म गा रि ग म प। प प म—अनि अवरोहिनि धैवततान प्रयोगमु।

म प ध नि स। ध प म म प म रि। अनि पञ्चमस्थायिनि। ध प ध म प नि। स रि रि स ध प। अनि मोदटिठायमुन मुक्तायि प्रयोगमु। स नि ध प। म म प। म रि म ग रि स। अनि रैंडव ठायमु।

रि रि प पा म रि रि स नि स रि ग म प म रि रि स नि स।
लो ओ ल मा न स चं च रि इ इ इ इ इ इ ड ड क।
अनि गीतमु।

म प ध नि स रि। म ग रि रि स नि। ध प म ग रि स।
ते ए ए ए नं –। ते एं न अं ते एं।
अनि प्रबन्धमु।

.........................ध स रि म म म प नि ध
.........................ध प म ग रि रि सा स

आर्द्रदेशि

आर्द्रदेशिकि माळवगौळ मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुल नडवडिककु उदाहरणमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

రీ స ధ స రి గ మాం మ। [సా సా ధా ధా ప] మ ప మ। గ। గ గ రి। స ధ ధ ప। ధ ని సా ధ। అని ఎడుపు ప్రయోగము. సా రి రి స ధ స రి గ మా గ గ గ రి। అని మధ్యమమునకు తానము.

స ధ ధ ధా। ప ధా। ని ధ ప మ। ధ ధ సా మా [ప ప మా] గ గ రి। అని సారణి తాయము.

స రి గ మ ప ధ ని సా స। రి స ని ధ ప ప మ గ రి స।
ఆ ఆ ఆ ఆ ఆ ఆ ఆ నం ద। స ం పు ణు వ అ ఇ ఒ ఇ రి।

అని గీతము.

స స రి స రి మ మ మా సా ధ ధ ధ ద్ధ ప ధ
దు రి త ద భ య వ్యా కె ర క్క స భీ తి
ప ప సా। ధ స స స ధ ప మ [గ గ రి]
యా ఆ కె। స రి యు ప అ క్క ర......

అని సూళాది ప్రయోగము.

ఛాయాగౌళ

ఛాయాగౌళకు మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడిక సమవిషమములుగా వచ్చును. ఉదాహరణము:—

మాం మ గ స। రి స ని స। ధ స స రి। స రి మ గ స। రి గ మ ప। ధ ధ ప। ప మ ప ధ సా సీ స్సా। ధ ధ ప ప మ మ గ స। అని షడ్జస్థాయిని తారషడ్జము తానము. రి గ మా పా। ధా ని ని సా। స ని ధ ప మ ప మం మ గ స। అని తాయ ప్రయోగము.

మ మ ప ప ధ ప ధ ని స స।
శ త గ అ వి శ అ ర యు తె।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

री स ध स रि ग मा म्म [सा सा धा धा प] म प म। ग। ग ग रि। स ध ध प। ध नि सा ध। अनि एडुपु प्रयोगमु। सा रि रि स ध स रि ग मा ग ग ग रि। अ नि। मध्यममुनकु तानमु।

स ध ध धा। प धा। नि ध प म। ध ध पा मा [प प मा] ग ग रि। अनि सारणि ठायमु।

स रि ग म प ध नि सा स। रि स नि ध प प म ग रि स।
आ आ आ आ आ आ आ नंद। सं पु णु व अ इ ओ इ रि।
अनि गीतमु।

स स रि स रि म म मा सा ध ध ध द्ध प ध
दु रि त द अ य व्या के र क्ष स मी ति

प प सा। ध स स स ध प म [ग ग रि]
या आ के। स रि य प अ क्ष र.............. अनि सुळादि प्रयोगमु।

छायागौळ

छायागौळकु माळवगौळ मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोह मुलंदु स्वरमुलु नडवडिक समविषममुलुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

मा म्म ग स रि स नि स। ध स स रि। स रि म ग स। रि ग म प। ध ध प। प म प ध सा नी स्सा। ध ध प प म म ग स। अनि षड्जस्थायिनि तारषड्जमु तानमु। रि ग मा पा धा नि नि सा। स नि ध प म प म न्म ग स। अनि ठायप्रयोगमु।

म म प प ध प ध नि स स।
श त ग अ वि क्र अ र य ते।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

స ని ధ ధ ప వ మ గ మా।
శ త ద ళ ం ళ అ ర దం। అని గీతము.

మ మ మ మ......వ ప ధ ధ ని స।
స త్యా రి గె స దా చా ర రి గె।
స ని ప మ గ రి మ మ మ మ।
ని త్య ని య మ ఆ చ ర రి గె। అని సూళాది

టక్క

షడ్జగ్రామము. టక్కరాగానికి మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. అల్పపంచమము. ఆరోహావరోహణములందు దూరసంగతిగా స్వరములు నడుచును. ఉదాహరణము.

మా గ మ। రి రి గ మ ధ ధ నీ స్సా। ని ధ మ మ రి। గ రి రి గ మ సా। అని స్థాయిప్రయోగము. అల్ప పంచమోదహరణ(ము)...

స మ ప ని మ గ స।

గుజ్జరి

టక్కవిభాష. గుజ్జరికి మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరములు అవక్రసందర్భముగా వచ్చును. ప్రభాతరాగము. ఉదా(హరణము).

పా ధ రి స ధ స రి గ ధ ప మ। గ మ ప ధ నీ స్సా। ని ధ పా మ। గ గ రి। అని ఉద్గ్రాహప్రయోగము. రి స ని స। ధ స రి స ని స। ధ స రి గ రి స। ని స। రి స ని స। ధ స రి [స ధ రి గ] పా మ గ స। ఈ రాయమందే - ధ ని సా। ధ ప మ। ప మ గ గ గ రి। రి స ని స స్సా।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

स नि ध ध प प म ग मा ।
श त द ळं श अ र दं । अनि गीतमु ।

म म म म .... प प ध ध नि स ।
स त्य रि के स दा चा र रि गे ।

स नि प म ग रि म म म म ।
नि त्य नि य म आ च र रि गे । अनि सूळादि ।

टक्क

षड्जग्राममु टक्करागानिकि मालवगौळ मेळमु । सम्पूर्णमु । अल्पपञ्चमम्मु । आरोहावरोहमुलन्दु दूरसंगतिगा स्वरमुलु नडचुनु । उदाहरणमु—

मा ग म । रि रि ग म ध ध नी स्सा । नि ध म म रि । ग रि रि ग म सा । अनि स्थायि प्रयोगमु । अल्पपञ्चमोदाहरण(मु)

स म प नि म ग स ।

गुज्जरि

टक्कविभाष । गुज्जरिकि माळवगौळ मेळमु । सम्पूर्णमु । आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु अवक्रसन्दर्भमुगा वच्चुनु । प्रभातरागमु । उदा(हरणमु).

पा ध रि स ध स रि ग ध प म । ग म प ध नी स्सा । नि ध पा म । ग ग रि । अनि उद्ग्रहप्रयोगमु । रि स नि स । ध स रि स नि स । ध स रि ग रि स । नि स । रि स नि स । ध स रि [स ध रि ग] पा म ग स । ई ठायमंदे—ध नि सा । ध प म । प म ग ग ग रि । रि स नि स स्सा ।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ని ధ ధ ని ధ ధ ని ధ ప। గ ధ ధ పా వ మ గ గ గ రి। గా మా పా ధ న్ని న రి న ప।...అని తాయము. మధ్యమతానము లేదు.

స రి గ మ ప ధ ని స రి గ। రి స ని ధ ప మ గ రి సా।

ఇ ల్ల అ చ ం మ ణ ఉ ని। అ ప ణ ం క రు క య యు। ।అ।!

అని గీతము.

ఈ రాగానికి స రి గ మా అని మధ్యమాంత మూర్ఛన రా(దు).

గుండక్రియ

గుండక్రియకు మాళవగౌళ మేళము. క్రియాంగరాగము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు సమవిషమములుగా [స్వరగతి] వచ్చును. ఉదాహరణము:

మ ప మ గ రి స। గ మ ప స ని మ ప మ। గ మ ప గ రి స। రి స ని సా స్స। అని షడ్జస్థాయిని తారషడ్జ తానప్రయోగము.

గ మ గ స రి స [ని స రి] స రి। గ మ గ స రి స ని। ఈ తాయ మందే - రి స ని సా। గ రి స ని ప మ మ। మా గ రి స రి (స) రి ప మ గ స రి స ని స స్స। అని ముక్తాయి.

ధ ధ ధ పా మ్మ రి [గ మ] పా। గ మ ప ని స రి। స ని మ ప। మ ప మ। మ ప ని స స్స। అని తాయప్రయోగము.

ఫలమంజరి

ఫలమంజరికి మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావ రోహములందు అల్లిక సందర్భముగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

రి స ని ధ ని స రి [గ గ] మ। ధ ధ ప మ। గ ధ ధ। స స నీ స్సా। ని ధ ని ధ ధ ప మ గా ం మ రి స। రి స ని ధ ని స రి సా స్స। అని ఉద్గ్రాహప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

नि ध ध नि ध ध नि ध प। ग ध ध पा प म ग ग ग रि गा मा पा ध नि स रि स प। ···· अनि ठायमु। मध्यमतानमु लेदु।

स रि ग म प ध नि स रि ग। रि स नि ध प म ग रि सा
इ ळ अ च म्म ण ड नि। अ प णं क रु क्ष य य आ

अनि गीतमु।

ई रागानिकि स रि ग मा अनि मध्यमान्तमूर्छन रा(दु)

गुण्डक्रिय

गुण्डक्रियकु माळवगौळ मेळमु। क्रियाङ्गरागमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलंदु समविषमसुलुगा [स्वरगति] वच्चुनु। उदाहरणमु—

म प म ग रि स। ग म प स नि म प म। ग म प ग रि स। रि स नि सा स्स। अनि षड्जस्थायिनि तारषड्जतानप्रयोगमु।

ग म ग स रि स [नि स रि] स रि। ग म ग स रि स नि। ई ठायमंदे रि स नि सा। ग रि स नि प म म। मा ग रि स रि (स) रि प म ग स रि स नि स स्स। अनि मुक्तायि।

ध ध ध पा म्म रि [ग म] पा। ग म प नि स रि। स नि म प। म प म। म प नि स स्स। अनि ठायप्रयोगमु।

फलमञ्जरि

फलमञ्जरिकि माळवगौळ मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलंदु अक्लिष्ट संन्दर्भमुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

रि स नि ध नि स रि [ग ग] म। ध ध प म। ग ध ध। स स नी स्सा। नि ध नि ध ध प म गा म्म रि स। रि स नि ध नि स रि सा स्स। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

మ గ మ రి స। మ గ మ ప ... మ గ మ రి స। ఈ తాయమందే మ గ మ ధ ధ స ని స। ని ధ ప మ మ గ మ్మ రి స। అని ప్రయోగము.

ఈ రిన్ని ఘనమాత్ర యోగ్యములు.

నాదరామక్రియ

నాదరామక్రియకు మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. సాయం కాలగేయము. ఆరోహణావరోహములందు మూర్ఛన చక్కగా నడచును. ఉదాహరణము.

రీ సా స్స ని ధ ని ధ ని స రి। ని స రి మ గ మ ధ ధ ప ప మ గ। ధ ధ ని స్సా। స ని ధ ని ధ ధ ప ప మ గ రి రి స ని। ధ ని ధ ధ ప ప మ గ। గ మ ప ధ ని స రి గ అని ఉద్గ్రాహప్రయోగము.

ధ ధ ని స స్స। ని స స్స। రి రి రి స। ని స రి రి స ని ధ। ఈ తాయ మందే - రి రి గ రి గ మం మ। గ మ ధ ప మ గ। ధ ధ ని సా ని ధ ని ధ ధ ప ప మ గ। గ మ ప మ గ రి గ రి స। అని తాయము.

స రి గ మ ప ధ ని సా ని ధ
అ అ అ అ అ అ అం వొ ఓ ......
గ రి స ని ధ ని ని ధ మ గ మ గ రి స
ఇ తు స అ ల్ల ద అ ను రె ఎ ఇ య ఇ య।
ధ ని ధ ని సా ని ధ పా మ గ మ ధ ప మ ధ ప మ గ।
న మో ఓ ఓ రా ఘ వా య తే ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ।

అని సూళాది.

సౌరాష్ట్రి - టక్కభాష

సౌరాష్ట్రికి మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహణావరోహములందు సమవిషమములుగా వచ్చును. క్వచిత్తు శుద్ధనిషాదము వచ్చును. ఉదాహరణము:

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

म ग म रि स। म ग म प। ········ म ग म रि स। ई ठायमंदे म ग म ध ध स नि स। नि ध प म म ग म्म रि स। अनि प्रयोगमु।

ई 8 नि घनमात्र योग्यमुलु।

नादरामक्रिय

नादरामक्रियकु माळवगौळ मेळमु। सम्पूर्णमु। सायङ्कालगेयमु। आरोहावरोहमुलंदु मूर्छन चक्कगा नडचुनु। उदाहरणमु—

री सा स्स नि ध नि ध नि स रि। नि स रि म ग ग म ध ध प प म ग। ध ध नि स्सा। स नि ध नि ध ध प प म ग रि रि स नि। ध नि ध ध प प म ग। ग म प ध नि स रि ग। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

ध ध नि स स्स। नि स स्स। रि रि रि स। नि स रिं रि स नि ध ई ठायमंदे। रि रि ग रि ग म म्म। ग म ध प म ग। ध ध नि सा नि ध नि ध ध प प म ग। ग म प म ग रि ग रि स। अन ठायमु।

स रि ग म प ध नि सा नि ध
अ अ अ अ अ अ अ अं वो ओ········

ग रि स नि ध नि नि ध म ग म ग रिं स
इ तु स अ लु द अ नु रे ए इ य इ य

ध नि ध नि सा नि ध पा म ग म ध प म ध प म ग।
न मो ओ ओ रा घ वा य ते ए ए ए ए ए ए ए ए।

अनि सूळादि।

सौराष्ट्र – टक्कभाष

सौराष्ट्रकु माळवगौळ मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलंदु समविषमगुलुगा वच्चुनु। कचित्तु शुद्धनिषादमु वच्चुनु। उदाहरणमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

సా స్స (స స రి) ని ధా వ ప ధ వ ధ నీ ధా ప ప మ గ రి గ మ స్పా ప్పు। గ మ ప మ ప ధ ని ధ ప। వ మ వ ధ ని స। ధ ని స రి। స రి గ మాం మా। గ రీ స। సా స్స నీ ఇ ఇ ధ। ష నీ సా స్స। అని ఆయిత్త ప్రయోగము.

ధా మ ప గ రి స। గ మ ప మ ప ధ ని ధ ప। వ మ ప ధ నీ స్సా। అని తారషడ్జతానము.

స ని ధ ప ప మ గ రి। గ గ మ ప ధ ని ధ ప। స ని ధ వ ప మ గ రి అని తాయప్రయోగము.

స ని ధ ని స రి గ మ ప ధ నీ ధ ప ప మ రి। గ మ పా।
బృం ద అ అ అ అ అ వ న మా జ రి య ము నా। తి ఇ రే।
అని గీతము.

ధ ని స రి స రి। గ మ ప ధ ధ స సా। స స స్స స।
అ ఆ అ అ అ ఆ। అ అ అ అ య్యి రే। త్రి వి క్ర మ।
స ని ధ ప మ ప గ రి।
స్వ అ అ అ అ అ అ మి। అని గీతాంతర ప్రయోగము.

మంగళకైశిక

మంగళకైశికకు మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు అవక్ర సందర్భముగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

సా క్రి రి స నీ ధ ధా రి రి రి। గ గ రి గ మాం। ... ... ధ రి రి గ గ రి గ। ప మ గ మ గ రి। రి స నీ ఇ ఇ ఇ సా స్స। అని ఆయిత్త ప్రయోగము.

సా స్స ని ధ ప మ ప మ గ మాం మ్మా। సా రి గ మ ప ధ ని ధ ప మా పా। ప్ప మ గ గ రి। రీ రీ గా గా। ప్ప మ గ......అవరోహిని షడ్జతానము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

सा स्स [स स रि] नि धा प प ध प ध नी धा प प म ग रि ग म प्पा प्प। ग म प म प ध नि ध प। प म प ध नि स। ध नि स रि। स रि ग मा म्म। ग री स। सा स्स नी इ इ ध। स नी सा स्सा। अनि आयित्तप्रयोगमु।

धा म प ग रि स। ग म प म प ध नि ध प। प म प ध नी स्सा। अनि तारषड्जतानमु।

स नि ध प प म ग रि। ग ग म प ध नि ध प। स नि ध प प म ग रि। अनि ठायप्रयोगमु।

स नि ध नि स रि ग म प ध नी ध प प म रि। ग म पा।
बृ न्द अ अ अ अ प व न मा ज रि य मु ना। ति इ रे।
अनि गीतमु।

ध नि स रि स रिं। ग म प ध ध स सा। स स स्स स।
अ अ अ अ अ अ। अ अ अ अ थ्यि रे। त्रि वि क्र म।

स नि ध प म प ग रि।
स्व अ अ अ अ अ अ मि। अनि गीतान्तरप्रयोगमु।

मङ्गळकैशिक

मङ्गळकैशिककु माळवगौळ मेळमु। सम्पूर्णरागमु। आरोहावरोहमुलंदु अवक्रसन्दर्भमुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

सा रिं रि स नी ध धा रि रि रि। ग ग रि ग मां। .... ध रि रि ग ग रि ग। प म ग म ग रि। रि स नि इ इ इ सा स्स। अनि आयित्त प्रयोगमु।

सा स्स नि ध प म प म ग मा म्म। सा रि ग म प ध नि ध प मा पा। प्म म ग ग रि। री री गा गा। प्प म ग .... अवरोहिनि षड्जतानमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

మా మ గ్గ గ గ రి రి గా గ। ధ ౹రి రి గా మ గ రి రి సా।
శే శే శ్రీ ఇ ర అ మ భ ద్ర। భ ద్ర గ జా ధి పు రె ఏ శే।
అని గీతప్రయోగము.

మేచబౌళి

మేచబౌళికి మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

రి స ధ రి స। ధ స రి గ। రి గ ధ ధ ప ప మ గ గ ప ద సా। ని ధ ప మ। ప ధ ని ధ ప మ గ రి స రి స ని। అని ఉద్గ్రాహప్రయోగము.

ధ రి స ద। రి రి గ। రి రి గి స ధ। ఈ రాయమందు - రి రి గ గ ప మ మ గ। గ ప ధ సా। ని ద ప మ। ప ద ని ధా మ। గా రి రి స। అని రాయము.

రి రి గ గ ప మ గ। గ ప ధా సా।
అ అ। అ అ। అ రె।   అని గీతము.

ని ధ। ప ప మ గ। రి స రి గ।
స ళ। అ ం గ ద। హ ను మ ం।   అని వేరు గీతము.

రి రి। గ గ ప మ గ। ధ ప ధ ప ప మ గ। ద ప ద
తొం గి ణ ం గి ణ । తక్క తక్క తక్క ద్గి ద్గి ద్గి ద్గి। మ ద న
ప ధ సా। స ని ధ ప ప మ గ। రి స రి స ని ధ ప।
మ ద వే। ద ం డ ఖ ం డ న। గ ం డ భే ఏ రు ం।

ప మ గ మ గ రి స।
డ అ ప త ఆ ఆ ర।
ఈ 4 న్ను ఘన (నయయోగ్యములు).

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

मा म ग्ग ग ग रि रि गा ग। ध रिं रि गा म ग रि रिं सा।
रे रे श्री इ र अ म भ द्र। भ द्र ग जा वि पु रे ए रे।

अनि गीतप्रयोगमु।

मेचबौळि

मेचबौळिकि माळवगौळ मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुल नडत्रविककु। उदाहरणमु—

रि स ध रि स। ध स रि ग। रि ग ध ध प प म ग ग प ध सा नि ध प म। प ध नि ध प म ग रि स रि स नि। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

ध रि स ध। रि रि ग। रि रि रि स ध। ई ठायमंदु। रि रि ग ग प म म ग। ग प ध सा। नि ध प म। प ध नि धा म। गा रि रि स— अनि ठायमु।

रि रि ग ग प म ग। ग प धा सा।
अ अ। अ अ। अ रे। अनि गीतमु।

नि ध। प प म ग। रि स रि ग।
न ळ। अ ङ्ग द। ह नु मं। अनि वेरुगीतमु।

रि रि। ग ग प म ग। ध प ध प प म ग। ध प ध।
तों गि णं गि ण। रक रक रक द्गि द्गि द्गि द्गि। म द न।

प ध सा। स नि ध प प म ग। रि स रि स नि ध प।
म द वे। दं ड ख ण्ड न। ग ण्ड मे ए रुं।

प म ग म ग रि स।
ड अ व त अ अ रु।

ई 4 न्नु घन (नययोग्यमुलु)

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

మాగధి

పంచమరాగభాష. మాగధికి గౌళ మేళము. సంపూర్ణము. రక్తి రాగము. ఈ రాగానికి ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

ధరణి మూడడుగులు అనే దరువు.

సా ర్రి స రి గ మ ధ ప ధా స ని ధ ని ధా। సా ని ధ ప। ధ ని ధ పా మ గ్గ మ గ రి సా స్స।

గౌరీమనోహరి

గౌరీమనోహరికి మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఈ రాగ నడవడికకు ఉదాహరణము.

సరసిజభవ శంకరులు అనే దరువును, క్రమముగా అమరుల అనే దరువును.

మారువ

మారువకు మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

సా న్ని ధ ప మ ప గా రి స గ మ ధ ప మ। ప నీ స। గ్గా రి రి స ని। ధ ప నీ స గా మ ప గ రి స। గా రి స। రి నీ సా స్స।

ధ ధ ప మ ప స సా స। గా మా మ। ర్రి రి గ ర్రి రి।
జ య జ య హ ను మం త ధీ మం త గ ణ సం హ తి।
స ని సా స। ద్ధ స స గ రి రి। స ని ధ ధ ప మ।
స అ జం త। ద శ అ అ అ అ అ అ అ అ స స।
ప స్స ని ధ ప। ధ మ ప మ గ రి స......।
శ్రీ కృష్ణం వి అ। భ అ అ వ...క్రి......।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

मागधि

पञ्चमराग भाष। मागधिकि गौळ मेळमु । सम्पूर्णमु । रक्तिरागमु । ई रागानिकि आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुल नडवडिककु उदाहरणमु—

धरणि मूडडुगुलु—अने दरुवु ।

सा रिं स रि ग म ध प धा स नि ध नि धा । सा नि ध प ध नि ध पा म ग्ग म ग रि सा स्स।

गौरीमनोहरि

गौरीमनोहरिकि माळवगौळ मेळमु । सम्पूर्णमु । ई राग नडवडिककु उदाहरणमु—

सरसिजभवशङ्करुलु अने दरुवुनु, क्रममैं अमरुल—अने दरुवुनु ।

मारुव

मारुवकु माळवगौळ मेळमु । सम्पूर्णमु । आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुलु नडवडिककु उदाहरणमु—

सा न्नि ध प म प गा रि स ग म ध प म। प नी स। ग्गा रि रि स नि। ध प नी स गा म प ग रि स। गा रि स। रि नी सा स्स।

ध ध प म प स सा स। गा मा म। रिं रि ग रिं रि।
ज य ज य ह नु मं त। धी मं त। ग ण सं ह ति।

स नि सा स। द्ध स स ग रि रि। स नि ध ध प म।
स ह जं त। द श अ अ अ अ। अ अ अ अ न न।

प स्स नि ध प। ध म प म ग रि स·········।
प्र ध्वं स अ अ। भ अ अ व····क णे·········।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

స స్స రి గ మ వ ధ ని ధ ప।

అ చ్యు త అ అ అ అ న ం త। అని ప్రబం(ధప్రయోగము)

ప నీ సా ని వ ధా ధ ధ మా వ ధ స ని। ధ ధ వ మ।

అ చ్యు తా అ న ం త గో ఓ ఓ వి ం ద। ము ఉ కు ం ద

ప ప గా రి రి స ని ధ ధ పా।

అ అ ము ర అ అ రి య అ। అని సూళాది ప్రయోగము.

గౌ డి పం తు

భోట్టరాగభాష. గౌడిపంతుకు మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని గ ధ లంఘనము. అవరోహిని చక్కగా నడచును. ఉదాహరణము.

రి మ ప నీ స్సా। రి రి స ని ధ ప మ గ రి స। రి గ రి రి స ని ధ ప నీ స్సా।

రి మా ప ని స రి స ని సా స।

ప్ర ధ్వ ం స న ం న త అ రె రె। అని గీతము.

సా ని ధ ప మ గ రి।

వా రి ధి ం (మ) ఆ జి। అనియును ఇదే గీతము.

రి మ ప ధ ప మ గ రి మ వ ధ ప స ని ధ ప మ గ రి స। అని సూళాది.

సా వే రి

సావేరికి మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని గాంధారనిషాద లంఘనము. అవరోహిని స్వరగతి చక్కగా నడచును. ఉదాహరణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

स स्स रि ग म प ध नि ध प ।
अ च्यु त अ अ अ अ नं – त । अनि प्रब(न्धप्रयोगमु)

प नी सा नि धा प ध ध मा प ध स नि । ध ध प म
अ च्यु ता अ नं त गो ओ ओ वि न्द । मु उ कु न्द

प प गा रि रि स नि ध ध पा ।
अ अ मु र अ अ रि य आ । अनि सूळादिप्रयोगमु ।

गौडिपन्तु

ओड्डुरागभाष । गौडिपन्तुकु माळवगौळमु । सम्पूर्णमु । आरोहिनि गध लंघनमु । अवरोहिनि चक्कगा नडचुनु । उदाहरणमु—

रि म प नी स्स । रि रि स नि ध प म ग रि स । रि ग रि रि स नि ध प नी स्सा ।

रि मा प नि स रि स नि सा स ।
प्र ध्वं स नं न त अ रे रे । अनि गीतमु ।

सा नि ध प म ग रि ।
वा रि धि इं (म) आ जि । अनियुनु इदे गीतमु ।

रि म प ध प म ग रि म प ध प स नि ध प म ग रि स । अनि सूळादि ।

सावेरि

सावेरिकि माळवगौळ मेळमु । सम्पूर्णमु । आरोहिनि गान्धारनिषादमुलु लंघनमु । अवरोहिनि स्वरगति चक्कगा नडचुनु । उदाहरणमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ధ స రి మ గ రి మ ప ధ ధ ని ధ ప మ। ప ధ స ని ధ సా। ని ధ ప మ గ రి స। రి గ రి రి। స ని ద సా స్స।

పూ ర్వి

పూర్వికి మాళవగౌళ మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహము లందు స్వరగతి చక్కగా నడచును. ఉదాహరణము.

సా గ రి గ మ ప ధ నీ ధ ధ ప సా స। [ని ధ ప మ గ ప మ గ గా రి స.]

బి భా సు

దేశిరాగము బిభాసును మాళవగౌళ మేళము. మ వర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

సా రి రి గ రి స ధ స రి గ ప ధ ని। ని సా ని ని దా ప గ రి ప ధ ప ధ ప గ రి రి స।

షాడవరాగములు: గౌళ

రాగాంగము. గౌళ మాళవగౌళ మేళోద్భవము. రాగాంగము. ధ వర్జ్యము. షాడవము. ఈ రాగమందు గాంధారము, మధ్యమాంతా రోహణమందే కాని షడ్జమాద్యంతారోహణమందు రాదు కనుక, తార షడ్జ నిషాదాది ఋషభ షడ్జాది అవరోహణమందును గాంధారము రాదు. కనుక గాంధారహీన ఔడవ మూర్ఛనా తానములే కాని, షాడవ మూర్ఛనా తానములు రావు. ఉదాహరణము.

రి మ ప ని స రి గ మ రి రి స స ని ప। మ ప రి స। మ ప రి స। ని సా నీ్న ప్పం మా రి। అని సంచారిని నాలుగవ ముకుళిత తాన ప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ध स रि म ग रि म प ध ध नि ध प म। प ध स नि ध सा। नि ध प म ग रि स। रि ग रि रि स नि ध सा स्स।

पूर्वि

पूर्विकि माळवगौळ मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वरगति चक्कगा नडचुनु। उदाहरणमु—

सा ग रि ग म प ध नी ध ध प सा स। [नि ध प म ग प म ग गा रि स]

विभासु

देशिरागमु। विभासुकु माळवगौळ मेळमु। म वर्ज्यमु। षाडवमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वर नडककु उदाहरणमु—

सा रि रि ग रि स ध स रि ग प ध नि। नि सा नि नि धा प ग रि प ध प ध प ग रि रि स।

षाडवरागमुलु : गौळ

रागाङ्गमु। गौळ माळवगौळमेळोद्भवमु। रागाङ्गमु. ध वर्ज्यमु। षाडवमु। ई रागमंदु गान्धारमु मध्यमान्तारोहणमन्दे कानि षड्जमाद्यन्तारोहणमन्दु रादु। कनुक, तारषड्जनिषादादि ऋषभषड्जादि अवरोहणमंदुनु गान्धारमु रादु। कनुक गान्धारहीन औडवमूर्छनातानमुले कानि षाडवमूर्छनातानमुलु रावु। उदाहरणमु—

रि म प नि स रि गम रि रि स स नि प। म प रि स। म प रि स। नि सा री पद मसा रि। अनि स[illegible]दिनि [illegible] [illegible] साम [illegible]।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

సా సా రీ రీ గా గా మ మా రి రి సా అని [షడ్జ] స్థాయిని మధ్యమతాన ప్రయోగము.

రి ్రి స ని స స్స। ఈ స్థాయిని రి స రి ప మ మ। రి గ మ। రి ్రి స ని స స్స। అని తాయప్రయోగము.

రి స రి స ని స రి గ మా। అని షడ్జాదిగా పూర్వప్రయోగము.

ఆ ఆ ది పు రు ష అ అ రా। .... నిం ని ని ధ మ మ గ స మ మ ని ధ। మ గ మ ని ని ధ మ ని ని స్స ని ధ ని। అని ప్రబంధ ప్రయోగము.

రి మ ప ని స రి స స ని ప। సా స ని వ మ రి గ మా।

మ ణి మ ఉ లి మ అ ల్లె ఎ ఎ। మ ల్లి గ ద ం ఒ ఇ।

అని సూళాది.

కన్నడబంగాళము

భాషాంగము. కన్నడబంగాళము. గౌళమేళోద్భవము. నిషాద వర్జ్యము. షాడవము. సర్వదా గేయము. ఆరోహమందు గాంధార లంఘనము. అవరోహమందు క్రమవక్రముగా గాంధారము వచ్చును. ఉదాహరణము.

గ మ గ రి రి స ధ స రి మాం గ మ గ రి। గ మ ప వ ధ ధ ప మ ధ ధ సా। ధ ప మ। గ మ గ రి। రి స ధ సా స్స। అని తారషడ్జ తాన ప్రయోగము.

గ మ గ రి। రి స రి మం మ ఈ స్థాయిని - సా ధ స రి మ వ ధ పా ప్ప మ। గ మాం గ మ గ రి రి స ధ। ధ ప మ గ మ గ రి। రి స ధ స స్స। అని తాయప్రయోగము.

మ మ ప ప ధ ధ। ప మ ప ధ।......

ఇ రి ఇ రి ఇ రి। ఇ రి ఇ రి।.....

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

सा सा री री गा गा म मा रि रि सा अनि [षड्ज] स्थायिनि मध्यम तान प्रयोगमु ।

रि रिं स नि स स्स–ई स्थायिनि रि स रि प म म । रि ग म । रिं रि स नि स स्स । अनि ठाय प्रयोगमु ।

रि स रि स नि स रि ग मा । अनि षड्जादिगा पूर्वप्रयोगमु ।

आ आ दि पु रु ष अ व रा । ·········नि नि नि ध म म म ग स म म नि ध म ग म नि नि ध म नि नि स्स नि ध नि । अनि प्रबन्ध प्रयोगमु ।

रि म प नि स रि स स नि प । सा स नि प म रि ग मा ।
म णि म उ लि म अ ह्ले ए ए । म ल्लि ग दं ओ इ ।

अनि सूळादि ।

कन्नडबङ्गाळमु

आषाङ्गमु । कन्नडबङ्गाळमु गौळमेळोद्भवमु । निषादमु वर्ज्यमु । षाडवमु । सर्वदागेयमु । आरोहमंदु गान्धारलंघनमु । अवरोहमंदु क्रमवक्रमुगा गान्धारमु वच्चुनु । उदाहरणमु—

ग म ग रि रि स ध स रि मां ग म ग रि । ग म प प ध ध प म ध धा सा । ध प म । ग म ग रि । रि स ध सा स्स – अनि तारषड्ज तानप्रयोगमु ।

ग म ग रि । रि स रि म म्म–ई स्थायिनि सा ध स रि म प ध पा प्प म । ग मां ग म ग रि रि स ध ध प म ग म ग रि । रि स ध स स्स – अनि ठाय प्रयोगमु ।

म म प प ध ध । प म ध प············
इ रि इ रि इ रिं । इ रि इ रि············

7

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ధ స్స ధ ప। ప ప్ప మ గ మ। గ మ గ రి స ధ।
వు ర ప్ప తి హా। మ ద్ద ణు రె ఎ। వు రు హా యు న ల।
ప మ గ మ గ రి సా।
హా ఎ ఎ శు వ రు రె।

పాడి

పాడికి మాళవగౌళ మేళము. గాంధార వర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహిని స్వరములు దైవతలంఘనముచేతనే కాని క్రమముగా నడు పదు. అవరోహిని దైవత స్పర్శలు లేవు. దైవతలంఘనము తుల్యము. పగలు నాలుగవజామున గేయము.

నిసరిపమ। రిమరిమపధపప। స్సా। సానిప। ధపప మరి। రిసనిసరి। అని ఉద్గ్రాహము.

రిసనిప। ధపస। ఈ స్థాయిని - రిమపధధధప। ససాన నిప। ధపమపా। పధవమరిసనిప। అని ఆయము.

రి మ వ ధ ప। మ వ ప మ రి రి న ని స
మం త్ర జ న సం దో హ నం త త
రి స ని ప ధ ధ ప ప మ రి। స రి ...
చిం తి త ఆ న ం ద అ అ అ। శ్రీ ...

అని ప్రబంధప్రయోగము.

రి మ వ ధ వ మ రి రి స ని। స ని వ ప ధ ప మ రి స।
మ హి ఇ ష అ సు ర శి రం। వ రి ఉ ర్ఘు లి తె ఎ తు య।

అని గీతప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ध स स्स ध प। प प्प म ग म। ग म ग रि स ध।
पु र प्प ति ह। म ह् णु रे ए। पु रु हु य स ल।

पमगमगरिसा।
हैएएशुवरुरे।

पाडि

पाडिकि माळवगौळ मेळमु। गान्धारमु वर्ज्यमु। षाडवमु। आरोहिनि स्वरमुलु धैवतलंघनमुचेतने कानि क्रममुगा नडुवदु। अवरोहिनि धैवतस्पर्शलु लेवु। धैवतलंघनमु तुल्यमु। पगलु नालुगव जामुन गेयमु।

नि स रि प म। रि म रि म प ध प प। स्सा। सा नि प। ध प प म रि। रि स नि स रि—अनि उद्ग्रहमु।

रि स नि प। ध प स। ई स्थायिनि—रि म प ध ध ध प। स सा स नि प। ध प म पा। प ध प म रि स नि प। अनि ठायमु।

रि म प ध प। म प प म रि रि। स नि स
मं त ज न। सं दो ओ ह। स न्त त

रि स नि प ध ध प प म रि। स रि ····
चि न्ति त आ न न्द अ अ अ। श्री ···· अनि प्रबन्धप्रयोगमु।

रि म प ध प म रि रि स नि। स नि प प ध प म रि स।
म हि इ ष अ सु र शि रं। व रि उ झ लि ते ए य या।

अनि गीतप्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

బౌళి

బౌళికి మాళవగౌళ మేళము. ఈ రాగము ఉపాంగము. మ వర్జ్యము. ఆరోహిని ప ధ ని స। అని ప్రయోగము క్వాచిత్కము. అవరోహిని ఆరు స్వరములును వరుసగా వచ్చును. సాయంకాలగేయము. ఉదాహరణము.

సా రి గ ప ధ ని ని స। ని ధ ప ధ। రి రి స ధ ని సా రి। స సా ధ పా గ గా రి। అని ఋషభస్థాయిని మొదటి తానప్రయోగము.

రి రి స ని। ధ ప ధ। ఈ స్థాయిని - గ రి స ని ధ ధ ప గ ధ ధ ని ధా ధ ప గ। ధ ప గ గా రి స ని స స్స అని తాయము.

గ ప గ ప ధ స। ధ స రి గ। స గ రి స ని ధ। ప గ।
అ అ అ అ ఆ। అ అ అ అ। అ ను ప మ మి ర। వి లె।

అని గీతప్రయోగము.

ని ధ ప గ ప గ రి గ। స రి। గ ప ధ స రి గ ప గ రి స।
ప టు భ ట శి ం జి నీ। గు ణ। ని న అ అ అ అ అ అ అ దె।

అని తానీకరణము.

రి గ రి స ని ధ ప గ ప గ రి స రి గ।
కి త్క తు త్తు ద్గు ద్గు ద్గు ద్గు ద్గు త్గు ద్గు ద్గు ధి త్క।

అని ప్రబంధప్రయోగము.

లలిత

టక్కభాష. లలితకు మాళవగౌళ మేళము. ఈ రాగము ఉపాంగము. ప వర్జ్యము. షాడవము. ప్రాతఃకాలరాగము. ఆరోహావరోహములందు లలితముగా నడచును. ఉదాహరణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

बौळी

बौळिकि माळवगौळ मेळमु । ई रागमु उपाङ्गमु । म वर्ज्यमु । षाडवमु । आरोहिनि प ध नि स अनि प्रयोगमु क्वाचित्कमु । अवरोहिनि आरुस्वरमुलुनु वरुसगा वच्चुनु । सायङ्कालगेयमु । उदाहरणमु—

सा रि ग प ध नि नि स । नि ध प ध । रि रि स ध नि सा रि । स सा ध पा ग गा रि । अनि ऋषभस्थायिनि मोदटि तानप्रयोगमु ।

रि रि स नि । ध प ध—ई स्थायिनि ग रि स नि ध ध प ग ध ध नि धा ध प ग । ध प ग गा रि स नि स स्स । अनि ठायमु ।

ग प ग प ध स । ध स रि ग । प ग रि स नि ध । प ग ।
अ अ अ अ अ अ । अ अ अ अ । अ नु प म मि र । वि ले ।

अनि गीतप्रयोगमु ।

नि ध प ग प ग रि ग । स रि । ग प ध स रि ग प ग रि स ।
प टु भ ट शि इं जि नी । गु ण । नि न अ अ अ अ अ अ अ दे ।

अनि तानीकरणमु ।

रि ग रि स नि ध प ग प ग रि स रि ग ।
कि ट्क तु द्रु द्रु द्रु द्रु द्रु द्रु द्रु द्रु धि ट्क ।

अनि प्रबन्धप्रयोगमु ।

ललित

टक्कभाष ललितकु माळवगौळ मेळमु । ई रागमु उपाङ्गमु । प वर्ज्यमु । षाडवमु । प्रातः कालरागमु । आरोहावरोहमुलंदु ललितमुगा नडचुनु । उदाहरणमु

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

నిసరిమగరి। రిసనిసరిససనిధ। మధనిసరి। రిమ మధ। మధనీస్సా॥ నిధనిధమమగరిరిస। నిసరిసనిధ। నిధ నీస్సా। అని ఉద్గ్రాహము.

గమగరిసని। ఈ స్థాయిని - ధనిసరిమగ। రిగమధని సంనిధమగ। గమధమగరిస। అని తాయము.

మగరిస। నిధనిధమమగరిస।
జ అ అ త। నిజసతి ఇ వి ల అ సు। అని గీతము.

మలహరి

మలహరికి మాళవగౌళ మేళము. నిషాధవర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహిని గాంధారము వర్జ్యము. అవరోహిని చుట్టువరుసలుగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

ధధధప। మపధసాధప। మపధధవమగరిస। ధాప। మపధధపా। మగరిస। రిసధస్సా। అని తారషడ్జతానము.

రిరిసధసస్స। ధసస్స। ఈ స్థాయిని మరిరిసధప। పధధ పగరిస। రిసధసస్స। సాధధప। ధధస। రిసధప। సాధధప పమగరి। మమపప। ధధససరి। రిమగరి। సరిసధ। రిరిసధ సస్స। అని తాయము.

సాధప। స్సధధాధధపమప।
తా ర ణ। త ర ణీ యు తే వి జ వ

ధససధధధప। మగరిమమగరి।
పా ఒ లుం వ అ శి ర। మ కు ట వ ఆ అ అ।

అని పురందరదాసులవారి ఖండిక.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

नि स रि म ग रि। रि स नि स रि। स स नि ध। म ध नि स रि। रि म म ध। म ध नी स्स। नि ध नि ध म म ग रि रि स। नि स रि स नि ध। नि ध नी स्सा। अनि उद्ग्रहमु।

ग म ग रि स नि—ई स्थायिनि ध नि स रि म ग। रि ग म ध नि स नि ध म ग। ग म ध म ग रि स। अनि ठायमु।

म ग रि स। नि ध नि ध म म ग रि स।
ज अ अ त। नि ज स ति इ वि ल अ मु। अनि गीतमु।

मलहरि

मलहरिकि माळवगौळ मेळमु। निषादमु वर्ज्यमु। षाडवमु। आरोहिनि गान्धारमु वर्ज्यमु। अवरोहि चुट्टुवरुसलुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

ध ध ध प। म प ध सा ध प। म प ध ध प म ग रि स। धा प म प ध ध पा। म ग रि स। रि स ध स्सा—अनि तारषड्जतानमु।

रि रि स ध स स्स। ध स स्स—ई स्थायिनि। म रि रि स ध प। प ध ध प ग रि स। रि स ध स स्स। सा ध ध प। ध ध स। रि स ध प। सा ध ध प प म ग रि। म म प प। ध ध स स रि। रि म ग रि। स रि स ध। रि रि स ध स स्स—अनि ठायमु।

सा ध प। स्स ध धा ध ध प म प।
ता र ण। त र णी य ते वि ज व।

ध स स ध ध ध प। म ग रि म म ग रि।
पो ओ लु व अ शि र। म कु ट प अ अ अ।

अनि पुरन्दरदासुलवारी खण्डिक।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ధ రి రి స ధ ప। ధ ప మ గ రి స।

వి రుప అ అ త్త। క రు ణ అ క ర। అని గీతము.

పూర్ణపంచమము

పూర్ణపంచమమునకు మాళవగౌళ మేళము. నిషాదము వర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహావరోహణములందు స్వరములు నిరాఘాటముగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

స రి స రి గ మ ప ధ స్స సా। ధ ధ ధ ప మ ప మ గ - మ రి సా స్సా। అని ఉద్గ్రిహప్రయోగము.

ఈ 7 న్ను ఘనమాత్ర యోగ్యములు.

ఔడవరాగములు - శుద్ధసావేరి

శుద్ధసావేరికి మాళవగౌళ మేళము. గ ని వర్జ్యము. ఔడవము. ఆరోహావరోహములందు స్వరగతి నిరాఘాటము. ఉదాహరణము.

మా రి రి స ధ। స ధ స। ధ ధ స రి రి మ మ। రి మ ప ధ ధ ప। ప మ ప। ధా స్సా। ధ ధ ప ప మ రి। ధ ధ పా ప్ప మ రి। మ రి రి స। ధా స్సా। అని ఉద్గ్రిహప్రయోగము.

రి రి స ధ। ధ స ధ ప। రి స ధ। ధ స ధ ప। ఈ స్థాయిని ధ స రి మ ప ధ ధ స ధ ధ ప మ। పా ప మ రి మ రి రి స ధ। ధ స ధ ప। మ ప ధ స ధ ధ ప మ। పా ప మ రి మ రి రి స ధ స స్స। అని తాయము.

ధ స్స స స। రి మ ప ప। ధ స్స స స। రీ మా పా।

అ త్యా ద్భు త। స న్న ద్భు త। క ద నాద్భుత। సా మం తా

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ध रि रि स ध प। ध प म ग रि स।
वि रु प ल क्ष। क रु ण क र।   अनि गीतमु।

पूर्णपञ्चममु

पूर्णपञ्चममुनकु माळवगौळ मेळमु। निषादमु वर्ज्यमु। षाडवमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुलु निराघाटमुग वच्चुनु। उदाहरणमु—

स रि स रि ग म प ध स्स सा। ध ध ध प म प म ग म रि सा स्स। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

ई 7 न्नु घनमात्र योग्यमुलु।

औडवरागमुलु शुद्धसावेरि

शुद्धसावेरिकि माळवगौळ मेळमु। ग नि वर्ज्यमुलु। औडवमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वरगति निराघाटमु। उदाहरणमु—

मा रि रि स ध। स ध स। ध ध स रि रि म म। रि म प ध ध प। प म प। धा स्सा। ध ध प प म रि। ध ध पा प्प म रि। म रि रि स। धा स्स। ध ध प प म रि। ध ध पा प्प म रि। म रि रि स। धा स्स अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

रि रि स ध। ध स ध प। रि स ध। ध स ध प। ई स्थायिनि-ध स रि म प ध ध स ध ध प म। पा प म रि म रि रि स ध। ध स ध प। म प ध स ध ध प म। पा प म रि म रि रि स ध स स्स—अनि ठायमु।

ध स्स स स। रि म प प। ध स्स स स। री मा पा।
अ त्य_द्भु त। स म द्भु त। क द ना द्भु त। - प्रा म न्तां।

8

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ధ స రి మ రి స। స స రి రి స ధ। ధ ధ పా ప మ రి స।
సా ఆం(ద్రు కీ రి తి। ని స్త అ అం(ద్ర। గు ణ సా ఆ ం (ద్రు

అని మొదటి ఖండిక.

మేఘరంజి

మేఘరంజికి మాళవగౌళ మేళము. ప ధ వర్జ్యము. ఔడవము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

ని స మా గ మ। మ ని మ గ మ ని మ గ మ। ని సా ని। ని స ని మ గ మ। ని మ మ। ని స ని మ గ మ। మ మ మ మ మ। గ మ రి స నీ స్సా। అని ఉద్గ్రహప్రయోగము.

స ని మ గ మ। ని స రి స ని। మ గ మ। ఈ స్థాయిని న స మ గ మ। ని స రి। ని స రి రి స। మ గ మ। రి స రి స ని స స్సా। అని ఠాయము.

రేవగుప్తి

ఉపరాగము. రేవగుప్తి మాళవగౌళ మేళము. మ ని వర్జ్యము. ఔడవము. ఆరోహావరోహములందు అవక్రమముగా నడచును. ఉదాహరణము.

ధా ప। గ ప ధ సా। ధ ధ ధ స ధ ప గా గా రి స। ధా స రి గ రి। స ధ సా స్స। ఆరోహి తారషడ్జతానము. సా ధ ధ ప గ గ రి స। అని అవరోహితానము.

రి స ధ స స్స। రి రి గ। రి స ధ స స్స। ఈ స్థాయిని ధ స రి రి గ। పా ధ ప గ రి స ధ ప గ। ప ధ స స్స। ప ధ సా। ధ ధ ప గ ప గ రి స। రి స ధ స స్స। అని ఠాయము,

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ध स रि म रि स। स स रि रि स ध। ध ध पा प म रि स।
सा आ न्द्र की रि ति। नि स्त अ भ न्द्र। गु ण सा आ न्द्रु।

अनि मोदटि खण्डिक।

मेघरञ्जि

मेघरञ्जिकि माळवगौळ मेळमु। प ध वर्ज्यमुलु। औडवमु। आरोहाव रोहमुलंदु स्वरमुल नडवडिक्कु उदाहरणमु—

नि स मा ग म। म नि म ग म नि म ग म। नि सा नि। नि स नि। म ग म। नि म म। नि स नि म ग म। म म म म म। ग म रि स नी स्सा। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

स नि म ग म। नि स रि स नि। म ग म। ई स्थायिनि स स म ग म। नि स रि। नि स रि रि स। म ग म। रि स रि स नि स स्सा। अनि ठायमु।

रेवगुप्ति

उपरागमु। रेवगुप्तिकि माळवगौळ मेळमु। म नि वर्ज्यमु। औडवमु। आरोहावरोहमुलंदु अवक्रममुगा नडचुनु। उदाहरणमु—

धा प। ग प ध सा। ध ध ध स ध प गा गा रि स। धा स रि ग रिं स ध सा स्स। आरोहिनि तारषड्ज तानमु। सा ध ध प ग ग रि स। अनिं आवरोहितानमु।

रि स ध स स्स। रि रि ग। रि स ध स स्स—ई स्थायिनि। ध स रि रि ग। पा ध प ग रि स ध प ग। प ध स स्स। प ध सा। ध धं प ग प ग रि स। रि स ध स स्स। अनि ठायमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

గా పా ధ సా రి గా। ధ ధ ధ ప గ రి రి స। రి రి రి
అ అ అ అ అ అ। అ అ అ అ అ అ అ। అ అ అ

స ధ ధ ప గ రి స।
అ అ అ అ అ అ అ। అని గీతము.

మాళవి

టక్క-భాష. మాళవిరాగానికి మాళవగౌళ మేళము. గ ధ వర్జ్యము. ఔడవము. ఆరోహావరోహములందు అవక్రమముగా నడచును. ఉదాహరణము.

రి రి స ని సా స్స ని ప। ని ని। ప న్ని నీ ప పా మ। నీ ప మ ప మ మ। రీ మ్మ। మా రి। రీ మ ప ని ప ని స రి। రి మ్మ రీ స। స రి సా స్స ని। ప న్ని ప న్ని నీ ఇ ఇ సా స్స। అని ఈ రాగనడవడిక. ఈ రాగాన దరువులు అష్టపది వర్ణము.....ఉదాహరణములు ఉన్నవి.

ఈ 4 ఔడవరాగాలున్ను ఘనమాత్ర యోగ్యములు. ఈ మాళవగౌళ మేళమందు కూడిన సంపూర్ణ షాడవౌడవరాగములు అంతు ౩౦.

వరాళి

వరాళి మేళకర్త. భిన్నపంచమభాష. సర్వదా : గేయము. వరాళి సంపూర్ణము. మేళము. స రి గ ప ధ లు శుద్ధములు. చ్యుత పంచమ మధ్యమము. చ్యుత షడ్జ నిషాదము. ఆరోహావరోహములందు స్వరగతి క్రమముగా వచ్చును.

గ రి గ మ ప ధ। మ ప ధ స సా ని ధ ప మ గా రి। అని ఉద్గ్రాహ ప్రయోగము. స రి గ మ ప ధ ని స। రి గ మ ప ధ ని ధ ప। ప ధ ప మ గ గ రి స। స రి స ని। అని సంచారి ప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

गा पा ध सा रि गा। ध ध ध प ग रि रि स। रि रि रि
अ अ अ अ अ अ। अ अ अ अ अ अ अ अ। अ अ अ

स ध ध प ग रि स।
अ अ अ अ अ अ अ। अनि गीतमु।

माळवि

टक्कभाष। माळविरागानिकि माळवगौळ मेळमु। ग ध वर्ज्यमु। औडवमु। आरोहावरोहमुलंदु अवक्रममुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

रि रि स नि सा स्स नि प। नि नि। प नि नी प पा म। नी प म प म म। री म्म। मा रि। री म प नि प नि स रि। रि म्म री स। स रिं सा स्स नि। प नि प नि नी इ इ सा स्स। अनि ई राग नडवडिक। ई रागन दरुवुलु, अष्टपदिवर्णमुलु उदाह[रण]मुलु उन्नवि।

ई 4 औडवरागालुन्नु घनमात्र योग्यमुलु। ई माळवगौळ मेळमन्दु कूडिन सम्पूर्ण षाडवौडवरागमुलु अंतु 30.

वराळि

वराळि मेळकर्त। भिन्नपञ्चमभाष। सर्वदागेयमु। वराळि सम्पूर्णमु। मेळमु। स रि ग म प ध लु शुद्धमुलु। च्युतपञ्चम मध्यममु। च्युतषड्जनिषादमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वरगति क्रममुगा वच्चुनु।

ग रि ग म प ध। म प ध स सा नि ध प म गा रि। अनि उद्ग्रह प्रयोगमु। स रि ग म प ध नि स। रि ग म प ध नि ध प। प ध प म ग ग रि स। स रि स नि—अनि सञ्चारि प्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

రి గ రి స ని ధ। గ రి స ని ధ। ఈ తాయమున - గ రి గ మ ప ధ ప। మ గ గ రి। రి గ రి స। స ని ధ ధ ప మ। ప ధ ప మ గ గ రి। ప మ గ గ రి। గ రి స। రి స ని సా స్స అని తా(యము.)

గ మ ప ధ ని స గ రి స ని। ధ ని ధ ధ ప మ గ మ।
భ గ వ స ర ణ హా పె ఎ ఎ। అ వ త అ రు అ ఇ య।
గ మ గ రి గ రి స।
అ ఇ య అ......। అని గీతము.

ధ ని ధ ప మ గ రి గ రి స।
తు గ్గు ద్గు ద్గు ద్గు ద్గు ద్గు ద్గు ద్గు ద్గు। అని ప్రబంధము.

స ని ధ ధ ప మ గ గ రి స। ని ని ని ధ ప ధ సా ని స।
కొ డు వ రు ము కు తి య అ అ। త డ వ రు భ వ సిం ధు వ।
అని సూళాదిప్రయోగము.

శుద్ధరామక్రియ

మేళకర్త. క్రియాంగము. రామక్రియ సంపూర్ణము. ఈ రాగము మేళము. సరిపధలు శుద్ధములు. చ్యుత మధ్యమ గాంధారము. చ్యుత షడ్జ నిషాదము. చ్యుత పంచమ మధ్యమము......ఈ రాగమునకు ఆరోహావరోహములందు అవక్రసందర్భముగా స్వరగతి వచ్చును. ఉదాహరణము.

సా ధ ధ ప మ। ప ధ ప మ గ మా ప్పా ద్ధ మ గా ౭। స గ రి మ పా ప్ప। ధ ప మ గ మ గ మ ప ధ। మ ప ధ ని ధ ని స। ని స రి గ రి గ మా గా ౭। అని [ఆయిత్త ప్రయోగము] రి గ స ని స। ఈ తాయమందు పా మ గ ధ ధ ని ధ ధ ప మ। గ గ రి స ని స ౭। స ని ధ ప మ గ। అని తాయము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

रि ग रि स नि ध। ग रि स नि ध—ई ठायमुन ग रि ग म प ध प। म ग ग रि। रि ग रि स। स नि ध ध प म। प ध प म ग ग रि। प म ग ग रि। ग रि स। रि स नि सा ह्स—अनि ठा[यमु]

ग म प ध नि स ग रि स नि। ध नि ध ध प म ग म।
भ ग व न र ण रू पे ए ए। अ व त अ रु अ इ य।

ग म ग रि ग रि स।
अ इ य अ ·······। अनि गीतमु।

ध नि ध प म ग रि ग रि स।
तु त्गु द्गु द्गु द्गु द्गु द्गु द्गु द्गु द्गु। अनि प्रबन्धमु।

स नि ध ध प म ग ग रि स। नि नि नि ध प ध सा नि स।
कोडु व रु मु कु ति य अ अ। त ड व रु भ व सिं धु व।

अनि सूळादि प्रयोगमु।

शुद्धरामक्रिय

मेळकर्त। क्रियाङ्गमु। रामक्रिय सम्पूर्णमु। ई रागमु मेळमु। स रि प ध लु शुद्धमुलु। च्युतमध्यमगान्धारमु। च्युतषड्जनिषादमु। च्युतपञ्चममध्यमु। ·········· ई रागमुनकु आरोहावरोहमुलंदु अवक्रसन्दर्भमुगा स्वरगति वच्चुनु। उदाहरणमु—

सा ध ध प म। प ध प म ग मा प्पा द्ध म गा रि स ग रि म पा प्प। ध प म ग म ग म प ध। म प ध नि ध नि स। नि स रि ग रि ग मा गा रि—अनि [आयित्त प्रयोगमु] रि ग स नि स ई ठायमंदु पा म ग ध धं नि ध ध प म। ग ग रि स नि स रि। स नि ध प म ग—अनि ठायमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

గ రి గ మ ప ధ ధ ని స గ రి గ ప ప పా ప।
తె ఎయ అ అ అ అ అ అ అ అ అ అ అ వి వే కు। అని గీతము.

స గ రి గ మ ప ధ ప మ గ మ గ రి స
థా ద్గు థా ద్గు......రు తు త్తా రు తూ రు అని ప్రబంధము.

ధ ద్ధ ప మ గ రి గ ప ప పా।
చె ట్ట అ అ ద అ లి అ ప తి। అని సూళాది.

దీ ప క ము

రాగాంగము. దీపకరాగమునకు రామక్రియ మేళము. సంపూర్ణము. ఈ రాగమునకును రామక్రియకును విశేషభేదము లేదు. ఈ రాగము ఆయిత్తము - సా న్ని ప ధ ధ ప మా పా ప్ప। గ గా ప మా పా। ధ ధ స స రి రి గ గ। రి రి స ని ధ ధ ప ప। ధ ప ధ రి స నీ సా స్స। రీ రీ రీ రీ గా ధా ప। అని ఎడుపు. సా ని ప ని ధ ప అనియును, ధ ని స రి స నీ సా స్స। అని కడపటి న్యాసము.

రి రి స ని స సా। గ గా। మా మా। రి రి స ని రి గ మా రి రి స ని గ రి స ని ధ ధ ప ధ ని స రి స ని సా ॥ 4 ॥ సా రి గా ప ప్ప రి గ మ గ రి స। సా రి గ మ ప। ధ ని స రి గ పా ప్ప। ధ ధ ని। ధ ని ధ ప। సా ని ధ ప। మ పా। గ మ ప ధ ప మ గ రి స। ని స రి గా రి స ని ధ ప। ధ ప ధ ని స। ని ధ మ గ రి స స సా। అని సారణి తాయము.

శంకరాభరణము

మేళకర్త. రాగాంగము. శంకరాభరణము సంపూర్ణము. సాయంకాల రాగము. ఈ రాగమేళము ఎటువలెననగా స మ ప లు శుద్ధములు. రి ధ లు పంచశ్రుతులు. అంతరగాంధారము, కాకలినిషాదము. ఈ శంకరాభరణమేళమందు కూడియుండు సంపూర్ణ షాడవ ఔడవ రాగములకు వివరము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ग रि ग म प ध ध नि स ग रि ग प प पा प।
ते ए य अ अ अ अ अ अ अ अ अ अ वि वे कु। अनि गीतमु।

स ग रि ग म प ध प म ग म ग रि स।
धा दूगु धा दूगु .... रु तु चु रु तु रु। अनि प्रबन्धमु।

ध द्ध प म ग रि ग प प पा।
वे द्द अ अ द् अ लि अ प ति। अनि सूळादि।

दीपकमु

रागाङ्गमु दीपकरागमुनकु रामक्रिय मेळमु। सम्पूर्णमु। ई रागमुनकुनु रामक्रियकुनु विशेषभेदमुलेदु। ई रागमु आयित्तमु सा नि प ध ध प मा पा प्प। ग गा प मा पा। ध ध स स रि रि ग ग। रि रि स नि ध ध प प। ध प ध रि स नी सा स्स। री री री री गा ध प—अनि एडुपु। सा नि प नि ध प—अनि युनु। ध नि स रि स नी सा स्स—अनि कडपटि न्यासमु।

रि रि स नि स सा। ग गा। मा मा। रि रि स नि रि ग मा रि रि स नि। ग रि स नि ध ध प ध नि स रि स नि सा ॥4॥ सा रि गा प प्प रि ग म ग रि स। सा रि ग म प। ध नि स रि ग पा प्प। ध ध नि। ध नि ध प। सा नि ध प। म पा। ग म प ध प म ग रि स। नि स रि गा रि स नि ध प। ध प धं नि स। नि ध म ग रि स स सा—अनि सारणि ठायमु।

शङ्कराभरणमु

मेळकर्त। रागाङ्गमु। शङ्कराभरणमु सम्पूर्णमु। सायङ्कालरागमु। ई रागमेळमु पट्टुवलेननगा स म प लु शुद्धमुलु। रि ध लु पञ्चश्रुतुलु। अन्तरगान्धारमु। काकलिनिषादमु। ई शङ्कराभरणमेळमन्दु कुडियुंडु सम्पूर्णषाडवौडवरागमुलकु विवरमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

శంకరాభరణము, ఆరభి, శుద్ధవసంతము, సరస్వతీమనోహరి, పూర్వగౌళ, నారాయణి, నారాయణదేశాక్షి, సామంతము, కురంజి, పూర్ణచంద్రిక ఈ 10 యును సంపూర్ణ ములు. ఇందులో, శంకరాభరణము ఒకటి ఘన నయ యోగ్యముము. కడమ 9 యును ఘనమాత్ర యోగ్యములు. సురసింధువు, జులావు ఈ రెండును ర_క్తి రాగములు. బిలావారి, గోండమల్లారు ఈ రెండును దేశిరాగములు. సంపూర్ణరాగములు. అంతు 14. కేదార 1 న్ని షాడవము దేశిరాగము. అంతు 15.

శంకరాభరణము

మేళకర్త. ఈ శంకరాభరణమునకు ఆరోహావరోహములందు స్వరములు చక్కగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

ససనిధనీస్సాధప। మగరిగమపధనిస్స నిధా। గ। గరీస। సారీస। ననిధనీస్సా। అని ఆయి_త్తము.

సనిధనిస। సనీవ। ధంప। గవధసనీస। ధామాగామ రీస। అని ఎడుపునందు ప్రయోగము. సారిగమపధనిస। సస(ని) పపపమరిగమరిస। అని సంచారి ప్రయోగము.

సనిసధనిసస్స। ధనిసరి। సనిస। ధనిసస్స। అని శాఖ ప్రయోగము.

ససనిపపపమరిగమపధససనిధసా స।
శం౦౦౦కరఅఅభరఅఅఅనశయా న।
అని గీత ప్రయోగము.

సాసని ధపమమ..........సనిధవ।
అ అఅఅంఖఖఇ.........ఛరంత।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

शङ्कराभरणमु, आरभि, शुद्धवसन्तमु, सरस्वती मनोहरि, पूर्वगौळ, नारायणि, नारायणदेशाक्षि, सामन्तमु, कुरञ्जि, पूर्णचन्द्रिक ई 10 युनु सम्पूर्णमुलु। इन्दुलोशङ्कराभरणमु ओकटि घननय योग्यमु। कडम 9 युनु घनमात्रयोग्यमुलु। सुरसिन्धुवु, जुलवु ई रेंडुनु रक्तिरागमुलु। बिलाहुरि, गोडुमल्लारु, ई रेंडुनु देशिरागमुलु। सम्पूर्णरागमुलु। अन्तु 14 केदार 1 नि षाडवमु। देशिरागमु। अन्तु 15.

शङ्कराभरणमु

मेळकर्त ई शङ्कराभरणमुनकु आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुलु चक्कगावच्चुनु। उदाहरणमु—

स स नि ध नी स्सा ध प। म ग रि ग म प ध नि स। नि धा। ग। ग री स। सा री स। सा नि ध नी स्सा। अनि आयित्तमु।

स नि ध नि स। स नी प। धा प। ग प ध स नी स। धा मा गा म री स—अनि एडुपुनंदु प्रयोगमु। सा रि ग म प ध नि स। स स (नि) प प प म रि ग म। रि स—अनि सञ्चारि प्रयोगमु।

स नि स ध नि स स्स। ध नि स रि। स नि स। ध नि स स्स। अनि ठायप्रयोगमु।

स स नि प प प म रि ग म प ध स स नि ध सा स।
शं ० ० ० कर अ अ भ र अ अ अ अ ण श या न।

अनि गीत प्रयोगमु।

सा स नि ध प म म..........स नि ध प।
अ अ उ अं ओ ओ इ..........च रं त।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

మీ గ ధీ సా।
అది తే। అని గీత ప్రయోగము.

స స్స ధ వ మ గ రి స।
త క్క కు ద కు కు ద రి। అని ప్రబంధ ప్రయోగము.

గ మ వ స ని ని నీ పా మ గా రి సా ని ధ ప ధ ని సా।
శ అ మి త అ అ అ అ ఆ అ ర్థ ప్ర దా అ అ అ య శా।
అని సూళాది ప్రయోగము.

ఆ ర భి

ఆరభికి శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహ ములందు సందర్భవిశేషముగా (స్వరగతి నడచును). ఉదాహరణము.

సా ధ। రీ స। మా గ రి సా ని। ధ ని స। ధ ధ ప। ప మ వ ధ ని ధ ని స రి మా గ రి। రి స ని ధ న్ని నీ సా స్స। అని ఆయిత్తము.

ప ప మ గ రి గ మ వ ధ నీ స్సా। అని తారషడ్జతానమందు

సా ధ ని స ధ ధ ప ప మ గ రి రి స ని। అని అవరోహి షడ్జము తానమందు ప్రయోగము.

మ గ రి రి స ని ధ ని స॥ ఈ తాయమందు—స ని ధ ధ ప ప మ గ రి రి స సా స। వ మా ప మ గ రి। గ మ ప ధ ని స రీ స। అని తాయు ప్రయోగము.

ప మ వ ధ ని స రి। గ మ వ ధ స సా।
అ అ అ అ అ అ అ। అ అ అ అ అ అ। అని గీత ప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

म ग रि स।
अ दि त।   अनि गीत प्रयोगमु।

स स्स ध प म ग रि स।
त क्क कु द कु कु द रि।   अनि प्रबन्धप्रयोगमु।

ग म प स नि नि नी पा म गा रि सा नि ध प ध नि सा।
क अ मि त अ अ अ अ अ अ र्थे प्र दा अ अ अ य का।

अनि सूळादि प्रयोगमु।

आरभि

आरभिकि शङ्कराभरणमु मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलंदु सन्दर्भ-विशेषमुगा (स्वरगति नडचुनु) उदाहरणमु—

सा ध। री स। मा ग रि सा नि। ध नि स। ध ध प प म प ध नि ध नि स रि मा ग रि। रि स नि ध नि नी सा स्स। अनि आयित्तमु।

प प म ग रि ग म प ध नी स्सा। अनि तारषड्जतानमंदु।

सा ध नि स ध ध प प म ग रि रि स नि। अनि अवरोहि षड्जमु तानमन्दु प्रयोगमु।

म ग रि रि स नि ध नि स। ई ठायमंदु—स नि ध ध प प म ग रि रि स स्सा। प मा प म ग रि। ग म प ध नि स री स। अनि ठायप्रयोगमु।

प म प ध नि स रि। ग म प ध स सा।
अ अ अ अ अ अ अ। अ अ अ अ अ आ। अनि गीतप्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

స స రి స ని ని ధ ప। మ మ ప మ గ రి స।
అ అ అ అ అ అ అ అ। అ అ అ అ అ అ అ।

మ ప। ధ స ధ ధ ప ప మ గ రి రి
దు రు। వి ష యం ॰ గ ళ సం ని ధి ఇ

స ని ధ స స రి స ధ స రి మ గ రి రి సా।
ఇ ని ఇ సె ది రెం ॰ ॰ దు స ర హ రి ఈ

అని సూళాది ప్రయోగము.

శుద్ధవసంతము

శుద్ధవసంతమునకు శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము. పగలు నాలుగవజామున గేయము. ఆరోహావరోహములందు స్వరగతి అవక్రసందర్భముగా నడచును. ఉదాహరణము.

రి స ని ధ సా స్స ని ధ ధ ధ ప ప మ ధ ధ ధ ప। ప మ గ మం మా గా రీ। అని ఒక ఆయిత్తము.

సా సా ని ధ। ధ ధ మ మా। ధ ధ ప ప మ మ। మా ధ ని స రి ధ స సా స్స। అని మరియొక ఆయిత్తము.

మ ధ సా ని ప మ రి। —అని కటక ప్రయోగము. మా ప ధ ని స రి గ మ ప మ గ రి। అని మధ్యమస్థాయియందు మధ్యమ స్వరాది మధ్యమాంత ప్రయోగము. ఈ ఠాయయందు

ధ స స రి మా గ స। మ మ ప ప ధా సా స రి ధ ప మా। ని ధ ప ప ధ। మా మ గ రి రి స ని। గి రి సా। స ని ధ ప మ। ధ ధ ప పా మ మ గ మ గ రి స ని స స్సా। అని ఠాయప్రయోగము.

మ గ స రి గ మ ప ధ ని స।
వ ళి త రం ॰ ॰ ॰ ॰ ॰ గ।   అని గీతప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

स स रि स नि नि ध प। म म प म ग रि स।
अ अ अ अ अ अ अ अ। अ अ अ अ अ अ अ।

म प। ध स ध ध प प म ग रि रि
दु रु। वि ष यं ग ळ सं नी चि इ

स नि ध स स रि स ध स रि म ग रि रि सा।
इ नि इ ने दि रैं एं – दु न र इ रि ई।

अनि सूळादि प्रयोगमु।

शुद्धवसन्तमु

शुद्धवसन्तमुनकु शङ्कराभरणमु मेळमु। सम्पूर्णमु। पगलु नाल्गवजामुन गेयमु। आरोहावरोह मुलंदु स्वरगति अवक्रसन्दर्भमुग नडचुनु। उदाहरणमु—

रि स नि ध सा स्स नि ध ध ध प प म ध ध ध प। प म ग म म्मा गा री। अनि ओक्क आयित्तमु।

सा सा नि ध। ध ध म मा। ध ध प प म म। मा ध नि स रि। ध स सा स्स—अनि मरियोक्क आयित्तमु।

म ध सा नि प म रि—अनि कटक प्रयोगमु। मा प ध नि स रि ग म प म ग रि—अनि मध्यमस्थायियन्दु मध्यमस्वरादि मध्यमान्त प्रयोगमु। ई ठायमन्दु—

ध स स रि मा ग स। म म प प धा सा स, रि ध प मा नि ध प प ध। मा म ग रि रि स नि। रि रि सा, स नि ध प म। ध ध प पा म म म ग म ग रि स नि स स्सा। अनि ठायप्रयोगमु।

म ग स रि ग म प ध नि स।
व क्रि त रं ० ० ० ० ० ग। अनि गीतप्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

రి మ గ రి స ని ధ ప మ గ రి స।
త్రి క ధ అ మం ద మ హి ఇ కృ తి। అని మరియొక గీతము.

స ర స్వ తీ మ నో హ రి

సరస్వతీమనోహరికి శంకరాభరణము మేళము. ఆరోహిని పంచమనిషాద లంఘనము. అవరోహిని గాంధార లంఘనము. కాగా, మ ప ధ అని, ధ ని స అనియును రాదు. అవరోహిని మ గ రి స అని రాదు. ఇది వినా ఇతర సందర్భములు వచ్చును. ఉదాహరణము.

రి గ గ మ। రి। గ మ ధ ధ ని ధ ప మ। ధ ధ స్సా। స ని ధ ధ ని ధ ప మ। ప మ గ మ రి గ గ మ రి స। అని ఉద్గ్రాహప్రయోగము.

ధ ని ధ ప మ మ్మ। ఈ రాయమందు। ధ ధ స స రి రి గ గ మ రి। గ మ ధ ధ ని ధ ప మ। ధ ధ సా స్స అని రాయము.

స రి గ మ ధ ప మ ధ ధ స।
వి ద ళ న సా య కు రె ఏ।

స ని ధ ప మ గ మ రి రి స।
జ య ర ఘు ఉ న అ కు రె ఏ। అని గీతప్రయోగము.

పూ ర్వ గౌ ళ

ఉపాంగము. పూర్వగౌళకు శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని స్వరములు వరుసగా రాదు. అవరోహిని క్రమముగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

ని సా స ధ। రి। స స రి స ధా ప పా మ। ధా న్ని ని సా। రి రి స రి గ గ మా। మ్మ గ రి రి సా ధా పా మ। ధ ధా ని నీ సా స్స అని ఆయుత్తము. ప ప మ గ రి స। ధ పా మ ధ ని నీ సా అని తారషడ్జ కానప్రయోగమ్ము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

रि म ग रि स नि ध प म ग रि स।
त्रि क थ अ मं द म हि इ क्रु त।   अनि मरियोक्र गीतमु।

सरस्वतीमनोहरि

सरस्वती मनोहरिकि शङ्कराभरणमु मेळमु। आरोहिनि पञ्चमनिषादलंघनमु अवरोहिनि गान्धारलंघनमु। कागा म प ध अ नि, ध नि स अनियुनुरादु। अवरोहिनि म ग रि स अनि रादु। इदि विना इतरसन्दर्भमु वच्चुनु। उदाहरणमु—

रिं ग ग म। रि। ग म ध ध नि ध प म। ध ध स्सा। स नि ध ध नि ध प म। प म ग म रि ग ग म रि स। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

ध नि ध प म म्म—ई ठायमंदु ध ध स स रि रि ग ग म रि। ग म ध ध नि ध प म ध ध सा स्स। अनि ठायमु।

स रि ग म ध प म ध ध स।
वि द ळ न सा य कु रे ए।
स नि ध प म ग म रि रि स।
ज य र घु उ न अ कु रे ए।   अनि गीतप्रयोगमु।

पूर्वगौळ

उपाङ्गमु पूर्वगौळकु शङ्कराभरणमु मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहिनि स्वरमुलु वरुसगा रादु अवरोहिनि क्रमम्बुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

नि सा स ध। रि। स स रि स धा प पा म। धा नि नि सा। रि रि स रि ग ग मा। म्म ग रि रि सा धा पा म। ध धा नि नी सा स्स—अनि आयित्तमु। प प म ग रि स। ध पा म ध नि नीसा—अनि तार षड्जतान प्रयोगमु।

10

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

స ని ధ ప ప్ప మ। ధ ని స రి। స ని ధ ప ప్ప మ। ఈ ఠాయమున రి స ని ధ ప ప మ। ప ప్ప మ। ప మా గ స। రి గ గ రి మ ప ప మ। పా మా ధా ధా ని ని సా। అని ఠాయము.

రి స రి ధ ధ ప ప మ గ రి। మా మ ౖరి మ రి రి।
స ము ద్రు గు ణ సం ము ద్రు। ధూ రి జ ట్టి జ్జ జ అ।
అని గీతము.

ధ ధ ప మ। పా ధ సా ని ధ। ప మ గ రి స।
తం ం ం దు। తా రి తా అ అ। అ అ ళ అ అ।
అని సూళాది ప్రయోగము.

నా రా య ణి

నారాయణికి శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు సందర్భ విశేషముగా నడచును.

ఉదాహరణము.

రీ సా స్స ని। ధ స ని ని ధ ప। ధ స రి మ గ రి.......ధా సా। స్స ని ని ధ ప। మ ప మ। మ గ రి। మ గ రి గ స రి స స ని। అని ఉద్గ్రాహప్రయోగము.

స ని ని ధ ప ధ స స్స। ధ ని స రి స ద। స ని ని ధ ప। ధ స స్స ఈ ఠాయమందు.

ధ ని ధ ని స రి। మ గ రి। గ మ ప। ధా సా స్స ని ని ధ పా। మ గ రి రి స। ని ధా సా। అని (ఠాయ) ప్రయోగము.

ధ ధ మ ప ధ స। స రి రి మ మ ప।
ల క్ష్మి ఇ మ నో। ఒ ఒ హా అ అ ర।
ప ధ ధ ప మ గ రి స।
ఉ ద అ ర సు ధి ఇ ర। అని నామావళీ ప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

स नि ध प प्प म। ध नि स रि। स नि ध प प्प म—ई ठायमुन रि स नि ध प प म। प प्प म प मा ग स। रि ग ग रि म प प म। पा मा धा धा नि नि सा—अनि ठायमु।

रि स रि ध ध प प म ग रि। मा म रिं म रि रि।
स मु द्रु गु ण सं मु द्रु। धू रि ज ट्टि ज्ज ज ज।

अनि गीतमु।

ध ध प म। पा ध सा नि ध। प म ग रि स।
तं अं अं दु। ता रि ता अ अ। अ अ ळ अ अ।

अनि सूळादि प्रयोगमु।

नारायणि

नारायणिकि शङ्कराभरणमु मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोह मुलन्दु सन्दर्भ विशेषमुगा नडचुनु। उदाहरणमु—

री सा स्स नि। ध स नि नि ध प। ध स रि म ग रि.... धा सा। स्स नि नि ध प। म प म। म ग रि। म ग रि ग। स रि स स नि। अनि उद्ग्रह प्रयोगमु।

स नि नि ध प ध स स्स। ध नि स रि स ध। स नि नि ध प। ध स स्स। ई ठायमन्दु—

ध नि ध नि स रि। म ग रि। ग म प। धा सा स्स नि नि ध पा। म ग रि रि स। नि धा सा। अनि (ठाय) प्रयोगमु।

ध ध म प ध स। स रि रि म म प।
ल कु मि इ म नो। ओ ओ इ अ अ र।

प ध ध प म ग रि स।
उ द अ र सु धि इ र। अनि नामावळी प्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

నారాయణదేశాక్షి

నారాయణదేశాక్షికి శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము. ప్రాతఃకాల గేయము. ఆరోహిని సందర్భ విశేషముగా వచ్చును. అవరోహిని చక్కగా నడచును. ఉదాహరణము.

సామపమ। మగరిససని। ధనిసరిగమపా। ధధపధనిపా। సనిధపమప। మాంమగరిస। సనిధనిసా। ధనిసరిసనిధప। మపమాంమగరిస। సనిధనిసాస్స। అని ఉద్గ్రిహ ప్రయోగము.

సనిధపమప ఈ ఠాయుమందు - ధధనిసరిమగరిగమపమగరి। సనిధపమప। అని ఠాయప్రయోగము. ఈ ఠాయమందే - మగరిసనిధపపమగరిరిసస్సా। అని మరొక ప్రయోగము. అటతాళధ్రువము.

మపాధధసాససనిధధపా। మపామాగరి।
శ్రీఈనఆఆరాఆఆయఅణా। దెఎఎఎవ।

రిరిరిరిరిసా।
అఅఅనిఇను। అని సూళాది ప్రయోగము.

సామంతము

సామంతమునకు శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము సాయంకాల గేయము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

ససససససని। ధనిససనిధపపాసాధనిసనిసామగరిసని। రిసనిసనిధసీస్సా। అని ఇది ఒక కటకమందు ఆయిత్తము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

नारायणदेशाक्षि

नारायणदेशाक्षिकि शङ्कराभरणमु मेळमु। सम्पूर्णमु। प्रातःकालगेयमु। आरोहिनि सन्दर्भविशेषमुगा वच्चुनु। अवरोहिनि चक्कगा नडचुनु। उदाहरणमु—

पा म प म। म ग रि स स नि। ध नि स रि ग म पा। ध ध प ध नि सा। स नि ध प म प। मा म्म ग रि स। स नि ध नि सा। ध नि स रि स नि ध प। म प मा म्म ग रि स। स नि ध नि सा स्स। अनि उद्ग्रह प्रयोगमु।

स नि ध प म प, ई ठायमन्दु ध ध नि स रि म ग रि ग म प म ग रि। स नि ध प म प, अनि ठायप्रयोगमु। ई ठायमन्दे म ग रि स नि ध प प म ग रि रि स स्सा। अनि मरोक्क प्रयोगमु। अटताळध्रुवमु।

म पा ध ध सा स स नि ध ध पा। म पा मा ग रि।
श्री ई न आ आ रा आ आ य अ णा। दे ए ए ए व।

रि रि रि रि रि सा।
अ अ अ नि इ नु।   अनि सूळादि प्रयोगमु।

सामन्तमु

सामन्तमुनकु शङ्कराभरणमु मेळमु। सम्पूर्णमु। सायङ्कालगेयमु। आरोहावरोहमुलंदु स्वरमुल नडवडिककु। उदाहरणमु—

स स स स स स स नि। ध नि स स नि ध प पा सा ध नि स नि सा म ग रि स नि। रि स नि स नि ध नी स्सा—अनि इदि ओक कटकमन्दु आयित्तमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

రి స రీ గా రి స। గా రి స ని రి స ని ప ధ ని సా స్స। అని షడ్జ స్థాయిని తృతీయతానము.

ని రి గా మ మ మ మ మ గ। రి గ మ మ గా రి స। అని చతుర్థ తానము. మ మ మ మ మ గ మ పా గ। మాం మ గ గ। గ మ మ గా రి స సా న్ని ని ని సా మ మ స్స। మ మ ప మ గ। రి గ మ మ గా। రి స। స ని ని। ని సా రి స। రి స స ని ధ ని సా స్స। అనిపంచమ తానము.

అ వ రో హి ని - స స స స స ని ధ। ని స స ని ధా ప ప। ధ ని సా స ప ని పాం మ గ గ। మ మ పా స। ని ధ ప ప మ గ। రి గ మ మ గ రి స స ని ధ సా స్స। అవరోహిని షడ్జతానము.

మరి ఒక కటక ప్రయోగము.

సా స్స ని ధ ప। మ ప సీ న్ని ధ ప। మ ప మ మ గ రి గ్గా స మ మ ప ప సీ ధ ప ధ ని స్సా ని। ప రి గ మా మా గ। మ మ గ రి గ్గా గ్గ రీ ప్ప సా ని। స రి గ మ గ గ మ గ రి స। స రి స స ని ధ ని స। స నీ ధ ప। మ ప ధ నీ స్సా। అని మరియొక ఆయిత్తము. తాయము.

రి స స ని ని। స ని ని। స స ని రి గా గ రి స। రి స స ని ని। స ని ని। ఈ తాయమందు——మ ధ ని స ని రి గ మ మ గ। మ ప ని ధ ప ప మ గ। మ మ గ రి స ని। ధ ని స ని న్ని ధ ప మ గ రి స ని సా స్స। అని తాయప్రయోగము.

స ని ధ ప మ ప సీ ని ధ। ప ప మ గ రి గ।

అ రె య రె సం గ్రా మాం గ ణ భి ఇ ఇ మ।

ప ప మ గ రి గ। మ ప ధ ని స స।

అ ప అ అ అర। . . . . . . అని గీతప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

रि स री गा री स। गा रि स नि रि स नि प ध नि सा स्स—अनि षड्जस्थायिनि तृतीयतानमु।

नि रि गा म म म म म ग। रि ग म म गा रि स—अनि चतुर्थतानमु। म म म म म ग म पा ग। मा म्म ग ग। ग म म गा रि स सा न्नि नि नि सा म म स्स। म म प म ग। रि ग म म गा। रि स। स नि नि। नि सा रि स। रि स स नि ध नि सा स्स। अनि पञ्चमतानमु।

अवरोहिनि—स स स स स नि ध। नि स स नि धा प प। ध नि सा स स नि पा म्म ग ग। म म पा स। नि ध प प म ग। रि ग म म ग रि स स नि ध सा स्स। अवरोहिनि षड्जतानमु।

मरियोक कटक प्रयोगमु।

सा स्स नि ध प। म प नी न्नि ध प। म प म म ग रि ग्गा स म म प प नी ध प ध नि स्सा नि। स रि ग मा मा ग। म म ग रि ग्गा ग्ग री स्स सा नि। स रि ग म ग ग म ग रि स। स रि स स नि ध नि स। स नी ध प म प ध नी स्सा। अनि मरियोक आयित्तमु ठायमु।

रि स स नि नि। स नि नि। स स नि रि गा ग रि स। रि स स नि नि। स नि नि ई ठायमंदु—म ध नि स नि रि ग म म ग। म प नि ध प प म ग। म म ग रि स नि। ध नि स नि न्नि ध प। म ग रि स नि सा स्स—अनि ठायप्रयोगमु।

स नि ध प म प नी नि ध। प प म ग रि ग।
अ रे य रे सं भ्रा मां। ग ण भि इ इ म।

प प म ग रि ग। म प ध नि स स।
अ प अ अ अ र। · · · · · · अनि गीतप्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

రి స ని స ని ధ ప మ మ గ । మా గ మ గ రి గ్గా ।

ర గ ణ్గ ణ్గ ణ్గ ణ్గ ణ్గ ణ్గ ణ్గ ణ్గా । ణా అ ం గి ణం ణ్ణా ।

అని ప్రబంధ ప్రయోగము.

కు రం జి

ఉపాంగము. కురంజికి శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని గాంధార ధైవతలంఘనము. కాగా, స రి గ మ అనియు, పధనిస అనియును రాదు. అవరోహినిమధ్యాదిగా వచ్చునపుడు ధైవత లంఘనము. కాగా. స ని ధ ప అని ప్రయోగము లేదు. ఉదాహరణము.

పా మ గ గ రి । ని ని స రి మ గ గ రి స । స ని ని ప మ మ । మ గ గ రి స । స ని ని......ప మ మ । మ గ గ రి స, ని ని స । రి మ మ గ మ ప ని ని స । ని స రి స రి మ గ గ । ప మ మ గ మ ప ని సీ స్సా । అని ఉద్గ్రాహ ప్రయోగము. రి స స ని ని । .... ఈ రాయమున - సా స ని । స రి మ మ గ । ప మ మ । గ మ ప ని । సీ స్సా । స ని ప ని ధ ధ ప । ప మ మ । గ రి గ రి స । స ని ని । అని రాయప్రయోగము.

పూర్ణ చంద్రిక

పూర్ణచంద్రికకు శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము. ఈ రాగమున ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

సా స స రి స ని । సా ని ।[1]

తా నం తం న నాం ।...

ప ప స ని ప మ । ప మ గ మ రీ ర్రి । మ మ ప ప స ని ।

ప రి స రి ని స ధ ని । ప ప రి స సీ సా న్స । అని ఆయిత్తము.[2]

1, 2. గ్రంథపాఠము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

रि स नि स नि ध प म म ग । मा ग म ग रि ग्गा ।
र ग ण्ग ण्ग ण्ग ण्ग ण्ग ण्ग ण्ग ण्ग । णा अं गि णं ण्गा ।

अनि प्रबन्ध प्रयोगमु ।

कुरञ्जि

उपाङ्गमु । कुरञ्जिकि शङ्कराभरणमु मेळमु । सम्पूर्णमु । आरोहिनी गान्धार धैवतलंघनमु । कागा स रि ग म—अनियु, प ध नि स—अनियुनुरादु । अवरोहिनि षड्जादिगा वच्चुनपुडु धैवतलंघनमु । कागा स नि ध प—अनि प्रयोगमु लेदु । उदाहरणमु—

पा म ग ग रि । नि नि स रि म ग ग रि स । स नि नि प म म । म ग ग रि स । स नि नी····प म म । म ग ग रि स, नि नि स । रि म म ग म प नि नि स । नि स रि स रि म ग ग । प म म ग म प नि नी स्सा । अनि उद्ग्रहप्रयोगमु । रि स स नि नि—ई ठायमुन—सा स नि । स रि म म ग । प म म । ग म प नि । नी स्सा । स नि प नि ध ध प । प म म । ग रि ग रि स । स नि नि—अनिठाय प्रयोगमु ।

पूर्णचन्द्रिक

पूर्णचन्द्रिककु शङ्कराभरणमु मेळमु । सम्पूर्णमु । ई रागमुन आरोहाव-रोहमुलयन्दु स्वरमुल नडवडिककु उदाहरणमु—

सा स स रि स नि । सा नि[1]
ता नं तं न नां । ·· ·

प प स नि प म । प म ग म री रिं । म म प प स नि ।
प रि स रि नि स ध नि । प प रि स नी सा स्स ।

अनि आयित्तमु ।[2]

---

1. 2. ग्रन्थपातमु ।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

సురసింధు

రక్తిరాగము. సురసింధుకు శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము. ఈ రాగ ఆరోహావరోహ స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

మాంమమగరిగరిసనిసరిగరీ। ధపామగరిగరిసని। సారిగరిగరి అని ప్రయోగము.

జులావు

రక్తిరాగము. జులావుకు శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము. ఈ రాగమునకు మంద్రపంచమమునుండి తారపంచమపర్యంతములోనే ప్రయోగప్రసిద్ధి యున్నది. ఇవతల అవతల పోయినచో రాగము ని.........వాడుకచేయనందువలన ఉదాహరణము.

సాస్సనిధ। నీధధప। ధనిధనీరీసాస్స। ధనిసరిగరి।గమగగరీస।పామగమగరిగారిసని।ధనీధధప। ధనిసరిగమపమగరిసని। ధనీధధపధనీసా। అని ప్రయోగము.

బిలాహరి

దేశిరాగము. బిలాహరికి శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము. ఈ రాగమునకు ఆరోహిని మధ్యమలంఘనము. గమప అని మధ్యమ సహితముగా ఉండదు. ఆవరోహినిక్రమముగాను, క్వచిత్ వ్యపహితముగాను వచ్చును. ఉదాహరణము.

సరిగపమగగరిస। రిగపధసని।ధ। సానిధపమమగరిసనిధరిసా। అని ప్రయోగము.

గాధపధమగగపధసాని। సనిసధప।
నందనందనపంచపఅండి। బిరుదురెఎరె।
మగపధాసాని।
ఎఎఎఎరెరె। అని గీత ప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

सुरसिन्दु

रक्तिरागमु। सुरसिन्धुकु शङ्कराभरणमु मेळमु। सम्पूर्णमु। ई राग आरोहावरोह स्वरमुल नडिवडिकक्कु उदाहरणमु—

मा म्म म ग रि ग रि स नि स रि ग री। ध पा म ग रि ग रि स नि। सा रि ग रि ग रि—अनि प्रयोगमु।

जुलावु

रक्तिरागमु। जुलावुकु शङ्कराभरणमु मेळमु। सम्पूर्णमु। ई रागमुनकु मन्द्र पञ्चमसुनुंडि तारपञ्चमपर्यन्तमुलोने प्रयोगप्रसिद्धि युन्नदि। इवतल अवतल पोयिनचो रागमु वि..................वाडुकचेयनन्दुवलन। उदाहरणमु—

सा स्स नि ध। नी ध ध प। ध नि ध नी री सा स्स। ध नि स रि ग रि। ग म ग ग री स। पा म ग म ग रि गा रि स नि। ध नी ध ध प। ध नि स रि ग म प म ग रि स नि। ध नी ध ध प ध नी सा अनि प्रयोगमु।

बिलाहुरि

देशिरागमु। बिलाहुरिकि शङ्कराभरणमु। मेळमु। सम्पूर्णमु। ई रागमुनकु आरोहिनि मध्यमलंघनमु। ग म प—अनि मध्यमसहितमुगा उंडदु। अवरोहिनि क्रममुगानु कचित् व्यवहितमुगानु वच्चुनु। उदाहरणमु—

स रि ग प म ग ग रि स। रि ग प ध स नि। ध। सा नि ध प म म ग रि स नि ध रि सा—अनि प्रयोगमु।

गा ध प ध म ग ग प ध सा नि। स नि स ध प।
न न्द न न्द न प ञ्च प अं। वि रु दु रे ए।
म ग प धा स नि।
ए ए ए रे रे ए। अनि गीतप्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

గౌడు మల్లారు

దేశిరాగము, ఉపాంగము. గౌడుమల్లారుకు శంకరాభరణము మేళము. సంపూర్ణము. ఉదాహరణము.

సా రి ప్ప మ మ గ రి మా మ మ ప ధ సా। స్స స రి సా ని ధ ప ప ధ పా ప్ప। మ గ రి। స రి గ రి। ధ పా మ గ గ రి। స రి గ రి మ సా స్స।

కేదార

దేశిరాగము. కేదారకు శంకరాభరణము మేళము. ధ వర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహణావరోహణములందు స్వరములు అవక్రములుగా నడచును. ఆరోహిని ఋషభము రాదు. ఉదాహరణము.

మ గ మ పా ని మ। పా ని సా స। మ గ మ గ రి స ని సా।
ప్రణుత శ్రీ ఇ ఇ। రా మ లిం గ। హా ద ళి త అ న ం గా।
అని గీతము.

గ మ ప ని నీ సా నీ పా మ ప మ గ రి స।
బ అ అ అ రా ఆ అ న గో ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ చ। అని సూళాది ఖండిక.

ప ని స రి సా ని ప మ ని ప మ గ రి న స న।
అ అ అ అ ఆ రె ఇ సు వ ళు అ సు వ రి తెరి తె ణె।
అని అష్టరాగ సూళాది ప్రయోగము.

సంపూర్ణ రాగములు. 14. షాడవ రాగము1. అంతు 15.

కాంభోజి

మేళకర్త. ఘోట్టరాగ విభాష. కాంభోజి మేళము ఎటువలెననగా- స మపలు శుద్ధములు. రిధలు పంచశ్రుతులు. అంతర గాంధారము. కైశికి నిషాదము. ఈ మేళమందు కూడిన సంపూర్ణ షాడవ ఔడవ రాగములకు వివరము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

गोडुमल्लारु

देशिरागमु । उपाङ्गमु । गोडुमल्लारुकु शङ्कराभरणमु मेळमु । सम्पूर्णमु । उदाहरणमु—

सा रि प्प म म ग रि मा म म प ध सा । स्स स रि सा । नि ध प प ध पा प्प । म ग रि । स रि ग रि । ध पा म ग ग रि स रि ग रि म सा स्स ।

केदार

देशिरागमु । केदारकु शङ्कराभरणमु मेळमु । ध वर्ज्यमु । षाडवमु । आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु अवक्रमुलुगा नडचुनु । आरोहिनि ऋषभमु रादु । उदाहरणमु —

म ग म पा नि म । पा नि सा स । म ग म ग रि स नि सा ।
प्र णु त श्री इ इ । रा म लि ङ्ग । इ अ द ळि त अ न ङ्गा ।
अनि गीतमु ।

ग म प नि नी सा नी पा म प म ग रि स ।
ब अ अ अ रा आ ने को उ उ उ उ उ च । अनि सूळादिखण्डिक ।

प नि स रि सा नि प म नि प म ग रि स स स ।
अ अ अ अ आ रे इ सु व ळु अ सु व रि ते णे ।
अनि अष्टराग सूळादि प्रयोगमु ।

सम्पूर्णरागमुलु 14. षाडवरागमु 1. अंतु 15.

काम्भोजि

मेळकर्त । घोट्टरागविभाषकाम्भोजि मेळमु । षट्टुत्वलेननगा-समपलु शुद्धमुलु । रि ध लु पञ्चश्रुतुलु । अन्तरगान्धारमु । कैशिकिनिषादमु । ई मेळमन्दु कूडिन सम्पूर्ण षाडवौडवरागमुलकु विवरमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

కాంభోజి, నారాయణగౌళ, కేదారగౌళ, బళహంస, నాగధ్వని, ఛాయాతరంగిణి, ఈశమనోహరి, ఎరుకలకాంభోజి, నాటకురంజి, కనడ, ఈ 10యును సంపూర్ణములు. ఇందులో కాంభోజి, కేదార గౌళ, ఈశమనోహరి ఈ 3ను ఘన నయ యోగ్యములు. నారాయణ గౌళ, బళహంస, నాగధ్వని, ఛాయాతరంగిణి ఈ 4 ను ఘన మాత్ర యోగ్యములు. ఏరుకలకాంభోజి, నాటకురంజి ఈ 2 ను రక్తిరాగ ములు. కనడ ఈ ఒక్కటి దేశీయము, రక్తిరాగము. అంతు సంపూర్ణ ములు 10. షాడవములు :—

నటనారాయణి, ఆంధాళి, సామరాగము. ఈ 3 ను ఘనమాత్ర యోగ్యములు. మోహన ఈ ఒకటి రక్తిరాగము. ఈ నాలుగును షాడవములు.

ఔడవములు :- దేవక్రియ, ఈ ఒకటి ఘన నయ యోగ్యము. మోహనకల్యాణి దేశిరాగము. ఈ రెండును ఔడవములు. అంతు కాంభోజి మేళమునకు కూడిన రాగములు 16.

కాంభోజి

సంపూర్ణము. ఈ రాగమునకు ఆరోహిని మ ని వర్జ్యము. రక్తివిధమందు మధ్యమము క్వాచిత్తుగా వచ్చును. సంపూర్ణమూర్ఛన యందు సర్వాత్మనా రాదు. ఉదాహరణము—

గ ప ధ స సా ని ప। ప ధ ని। ప ధ ప మ గ రి స। అని ఉద్గ్రాహమందు. స రి గ మ రి స। ని ధ ప। ప ద్ధ ధా స్సా। అని ఎడుపునందు. ధ స స। రి రి రి। స రి రి రి। ఈ తాయమున, మ ం మ గ మ। గ మ ప ప్ప। గ ప ధ స సా ని ప ని ని ధ ధా। ప ధ ప మ గ రి వ ని పా। అని ప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

काम्भोजि, नारायण गौळ, केदार गौळ, बलहंस, नागध्वनि, छायातरङ्गिणि ईशमनोहरि, एरुकलकाम्भोजि, नाटकुरञ्जि, कनड ई 10 युनु सम्पूर्णमुलु। इन्दुलो काम्भोजि, केदारगौळ, ईशमनोहरि ई 3 नु घननय योग्यमुलु। नारायण गौळ, बलहंस, नागध्वनि, छायातरङ्गिणि ई 4 नु घनमात्र योग्यमुलु। एरुकलकाम्भोजि, नाटकुरञ्जि ई 2 नु रक्तिरागमुलु। कनड ई ओकटि देशीयमु रक्तिरागमु। अन्तु सम्पूर्णमुलु 10 षाडवमुलु।

नटनारायणि, आन्धालि, सामरागमु ई 3 नु घनमात्र योग्यमुलु। मोहन ई ओकटि रक्तिरागमु। ई नालुगुनु षाडवमुलु।

औडवमुलुः—देवक्रिय ई ओकटि घननययोग्यमु। मोहनकल्याणि देशिरागमु। ई 2 नु औडवमुलु। अन्तु काम्भोजि मेळमुनकु कूडिन रागमुलु 16.

काम्भोजि

सम्पूर्णमु। ई रागमुनकु आरोहिनि मनि वर्ज्यमु। रक्तिविषमन्दु मध्यममु कचित्तुगा वच्चुनु। सम्पूर्णमूर्छनयन्दु सर्वात्मना रादु। उदाहरणमु—

ग प ध स सा नि प। प ध नि। प ध प म ग रि स—अनि उद्ग्रहमन्दु। स रि ग म रि स। नि ध प। प द्ध धा स्सा—अनि एडुपुनन्दु। ध स स। रि रि रि। स रि रि रि—ई ठायमुन। म म्म ग म। ग म प प्प। ग प ध स सा नि प नि नि ध धा। प ध प म ग रि स नि पा—अनि प्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

పా మ గ ప ధ సా స। ప ధ ని ధ ధ ప మ గ రి స। అని గీత ప్రయోగము. జ్ఞ జ్ఞ ఝు ఝు న కి। త్క త్క ది న్న జ్ఞ జ్ఞ ఝుం త రి। ఇది ఒక ప్రబంధమందు.

ని ధ ప ధ ధ ప మ గ రి స।......
త్క త్క త్క ద్గి ద్గి త అం ధి మి కి...(మఱియొక ప్రబంధప్రయోగము.)

నా రా య ణ గౌ ళ

నారాయణగౌళకు కాంభోజి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని పంచమపర్యంతము నడచునప్పుడే గాంధారము విశిష్టముగా నడచును. పైని- ని ధ ని స। ధ ని స। అనియే కాని, ప ధ ని స అని రాదు. అవరోహిని 'ని' చక్కగా నడవదు. పా మ ప మ గ। రి గ రి స। రి మ ప ని ధ ని సా। ని స ని ధ। ప ధ ప మ। పా మా మ గ రి స గా రి స అని తారషడ్జతానమందు ప్రయోగము.

మ గ రి గ రి సా- రి మ ప। మ గ రి గ రి స। ఈ రాయమందు- రి మ ప ని ని స। ని స ని ధ ప ధ ప మ। ప మ మ గ। రి గ రి స। అని ప్రయోగము ఉన్నది.

రి మ ప ని ధ ని ప రి। సా ని స ని ధ ప ప మ గ రి గ రి స। అని గీత ప్రయోగము.

రి మ మ ప ని ధ ని స ని ధ। ప ధ మ ప మ
త కు ధి కు తొం గి ణం గి। తక తక తక తక తక
గ రి గ రి స।
తక తక తక తక తక। అని ప్రబంధము.

కే దా ర గౌ ళ

ఉపాంగము. కేదారగౌళకు కాంభోజిమేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని గాంధారలంఘనము. అవరోహిని క్రమముగా నడచును. ఉదాహరణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

पा म ग। प ध सा स। प ध नि ध ध प म ग रि स—अनि गीतप्रयोगमु। ज्ग ज्ग झु झु न कि। त्क त्क रि न्न ज्ग ज्ग झुं त रि इ दि ओक्क प्रबन्धमन्दु।

नि ध प ध ध प म ग रि स ....
त्क्क त्क त्क द्रि द्रि त अं धि मि कि .... (मरियोक्क प्रबन्ध प्रयोगमु।)

नारायणगौळ

नारायणगौळकु काम्भोजि मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहिनि पञ्चमपर्यन्तमु नडचुनप्पुडे गान्धारमु विशिष्टमुगा नडचुनु। पैनि–नि ध नि स। ध नि स–अनिये कानि प ध नि स--अनि रादु। अवरोहिनि 'नि' चक्कगा नडवदु। पा म प म ग। रि ग रि स। रि म प नि ध नि सा। नि स नि ध। प ध प म। पा मा म ग। रि स गा रि स। अनि तारषड्जतानमन्दु प्रयोगमु।

म ग रि ग रि स। रि म प। म ग रि ग रि स। ई ठायमन्दु—रि म प नि नि स। नि स नि ध प ध प म। प म म ग। रि ग रि स–अनि प्रयोगमु उन्नदि।

रि म प नि ध नि स रि। सा नि स नि ध प प म ग रि ग रि स–अनि गीत प्रयोगमु।

रि म म प नि ध नि स नि ध। प ध म प म
त कु धि कु तों गि णं गि। तक्क तक्क तक तक्क तक

ग रि ग रि स।
तक तक्क तक्क तक्क तक्क। अनि प्रबन्धमु।

केदारगौळ

उपाङ्गमु केदारगौळकु काम्भोजि मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहिनि गान्धार लंघनमु। अवरोहिनि क्रममुगा नडचुनु। उदाहरणमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

సా స్స ని ని ధ ప। ని సా ధ ప మ గ రి। రి మ ప ని సీ ధ ని స ని ధ ప మ। ప ని ని స। అని ఆయి త్తమునందు ప్రయోగము. సా ధ ని స రి మ మ పా। మ ప ని ధ ప మ। మ గ రి స ని సా। ని స ని ని ధ ప మాం మ। అని మధ్యమస్థాయి మొదటి తానమందు ప్రయోగము. ప మ గ రి మ మ ప మ గ రి। ఈ రాయమందు - రి మ ప ని ని ని స। ని ధ ప మ మ గ రి। అని ప్రయోగము ఉన్నది. ఈ రాయమందే ని ధ ప మ ప ధ ని స రి రి రి స। ని ధ ప మ మం మ గ రి స। సా స్స। మా గ రి। గ మ ప ని ధ ప ధ ని స। రి మ మా మ గ రి స ని ధ ప మ। ప ధ ని స। ని ని స స్స। ని ని ని స స స ని ని ధ ప మ గ మ ధ ధ ని సీ। అని గ్రహాస్వర ఖండము.

ని ధ ప మ గ రి స ని ధ। ప। మ ప ని ని స ని ని రి।
గె ఉ ర ఎ ఎ ఎ ఎ గం థ। క రి క ద ల భ గ అ మి।
రి రి సా స। స ని స రి మ మ ప ని సీ సా।
ని ఇ రె ర। అ అ అ అ అ అ అ అ ఆ రె।

అని గీతముల ప్రయోగములు.

బ ళ హ ం స

బళహంసకు కాంభోజి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని స్వరములు ముందు వెనుకలుగా నవరించుకొని వచ్చును. కాని చక్కగా నడవదు. అవరోహిని సక్రమములుగా వచ్చును.

పా మ రి। గ మ ప మ రి। మ గ రి స। రి గ రి। స రి స ని ధ ప। ధ స రి మ గ రి। మ ప ధ ప స సా। ని ధ ప ధ ప మ గ। ప మ గ। మ గ రి స। రి స ని ప ధ స స రి। అని ఉద్గ్రహము.

రి మ గ రి స। రి ౹రి। ధ స రి మ గ రి। గ రి స రి ౹రి। ఈ రాయమున - ధ స రి మ మ ప। ధ ప మ గ రి। స రి గ రి స రి ౹రి। సా ని ధ ప। ధ ప మ గ రి స రి ౹రి। అని రాయప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

सा स्स नि नि ध प। नि सा ध प म ग रि। रि म प नि नी ध नि स नि ध प म। प नि नि स। अनि आयित्तमुनन्दु प्रयोगमु। पा ध नि स रि म म पा। म प नि ध प म। म ग रि स नि सा। नि स नि नि ध प. मा म्म। अनि मध्यमस्थायि मोदद्दितानमन्दु प्रयोगमु। प म ग रि म म प म ग रि—ई ठायमन्दु। रि म प नि नि नि स। नि ध प म म ग रि—अनि प्रयोगमु उन्नदि। ई ठायमन्दे नि ध प म प ध नि स रि रि रि स। नि ध प म म म्म ग रि स। सा स्स। मा ग रि। ग म प नि ध प ध नि स। रि म मा म ग रि स नि ध प म। प ध नि स। नि नि स स्स। नि नि नि स स स नि नि ध प म ग म ध ध नि नी—अनि ग्रहस्वरखण्डमु।

नि ध प म ग रि स नि ध। प। म प नि नि स नि नि रि।
गे उ र ए ए ए ए ग न्ध। क। रि क द ल म ग अ भि।

रि रि सा स। स नि स रि म म प नि नी सा।
नि इ रे र। अ अ अ अ अ अ अ अ आ रे।

अनि गीतमुलप्रयोगमुलु।

बलहंस

बलहंसकु काम्भोजि मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहिनि स्वरमुलु मुन्दुवेनुकलुगा सवरिंचुकोनि वच्चुनु। कानि चक्कगा नडुवदु। अवरोहिनि समविषमुलुगा वच्चुनु।

पा म रि। ग म प म रि। म ग रि स। रि ग रि। स रि स नि ध प। ध स रि म ग रि। म प ध प स सा। नि ध प ध प म ग। प म ग। म ग रि स। रि स नि प ध स स रि। अनि उद्ग्रहमु।

रि म ग रि स। रि रिं। ध स रि म ग रि। ग रि स रि रिं। ई ठायमुन—ध स रि म म प। ध प म ग रि। स रि ग रि स रि रिं। सा नि ध प। ध प म ग रि स रि रिं। अनि ठायप्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

నాగధ్వని

భాషాంగము. నాగధ్వనికి కాంభోజి మేళము. సంపూర్ణము. [రాగాంగము ?] ఆరోహావరోహములందు వక్రగతిగా నడచును. స్థాయిని ఋషభధైవతములకు తానములు లే(వు). నాలుగైదు స్వరములు అయినప్పటికిని చక్కగా నడవదు. ఉదాహరణము.

మాగమరిగస। మపపపనిధని। నినిధమపమగమ రిగస। సనిసీస్సా। అని తారమద్ధ్యతానము.

రిగసనిససమగమరిగసనిస। మామపనిధప। మప మమగమ। రిగసనిస। అని తాయప్రయోగము.

మనిధనినిససరిగస। రిగసాససాసనిస।
మందరఅదిమవఅస్తు। మహితోదయాఅఅచె।
మగమరిగససనిధని।
ఋతెరుఉద్రుకుమమఅమ।
పపమగరిగ।
మరరుఉకోబల। అని గీతప్రయోగము.

ఛాయాతరంగిణి

భాషాంగము. ఛాయాతరంగిణికి కాంభోజి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరములు అవక్రసందర్భములుగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

మాగరిససనిస। రిమమపపనిధపమపా। మపమమ గరిస। నిసనినిధపమ। పధనిపస। నింనిసాసరీ। రిపమమ గరిస। సససీసరీమగరిస। అని రెండవ మెదుపు.

మమపప। ధనిసపాధనిసాస।
పవనత నూభవసంగతరె.రె। ఈ గీతమందే

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

नागध्वनी

भाषाङ्गमु नागध्वनि कि काम्भोजि मेळमु। सम्पूर्णमु। [रागांगमु?] आरोहावरोहमुलन्दु वक्रगतिगा नडचुनु। स्थायिनि ऋषभधैवतमुलकु तानमुलु लेवु। नालुगैदु स्वरमुलु अयिनप्पटिकिनि चक्कगा नडुवदु। उदाहरणमु—

मा ग म रि ग स। म प प प नि ध नि। नि नि ध म प म ग म रि ग स। स नि नी स्सा। अनि तारषड्जतानमु।

रि ग स नि स स म ग म रि ग स नि स। मा म प नि ध प। म प म म ग म। रि ग स नि स—अनि ठायप्रयोगमु।

म नि ध नि नि स स रि ग स। रि ग सा स सा स नि स।
म न्द र अ दि म व अ स्तु। म हि तो द या अ अ चे।

म ग म रि ग स स नि ध नि।
ऋ ते रु ड द्रु कु म म अ म।

प प म ग रि ग।
म ठ रु ड को व ल। अनि गीतप्रयोगमु।

छायातरङ्गिणि

भाषाङ्गमु छायातरङ्गिणिकि काम्भोजि मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु अवक्रसन्दर्भमुलुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

मा ग रि स स नि स। रि म म प प नि ध प म पा। म प म म ग रि स। नि स नि नि ध प म। प ध नि प म। नि न्नि सा स री। रि प म म ग रि स। स स नी स री म ग रि स। अनि रेंडव पद्दु।

म म प प। ध नि स पा ध नि सा स।
प व न त। नू भ व स ङ्ग त रे रे। ई गीतमन्दे।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

సా స స స స। స ని ధ ప మ గ రి స।
శ్రీ ఇ ఇ ఇ ఇ। ము ని స తి యు య అ అ।   అని యున్నది.

ఈ శ మ నో హ రి

ఈశమనోహరికి కాంభోజి మేళము. సంపూర్ణము.

(గ్రంధపాఠము)

ఎ రు క ల కాం భో జి

రక్తిరాగము. ఎరుకలకాంభోజికి కాంభోజి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని గాంధార నిషాద లంఘునసహిత సందర్భవిశేషముగా వచ్చును. అవరోహిని (అవక్రసందర్భము)గా వచ్చును. ఉదాహరణము.

స రి మ ప ధ వ ని ధ ప। ధ ధ స్సా। ని ధ ధ ప మ గ రి గ రి రీ స।

ఈ రాగమున దరవులు, వర్ణములు అనేక ప్రయోగములు ఉన్నవి.

నా ట కు రం జి

నాటకురంజికి కాంభోజి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు పంచమలంఘునము. ఉదాహరణము.

సా న్ని ధ ని స। ని స రి గా మ రి స ని ధ। ని స ని। ప ధా ని ధ మ గ స। మ గ మ ని ధ ని స। ని స రి గా మ రి స। ని స ని ప। ధా ని స ని సా స్స। ఇటువలె నడచును.

క న డ

దేశిరాగము. కనడకు కాంభోజి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు సమ విషమములుగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

సా స్స స ని। రీ స స ని స ధా ప మ మ। గా మ గ రి స। మ గ మ వ మ। ధా ని స ని రీ। స ని స। ధా ప మ ధా ని స సీ। రీ సా। అని ఆలాపప్రయోగము. స రి గ మ ప మ ప ధ ని స ని రి సా।
శ్రీ ఇ ఇ ఇ శై ఇ ల భృం గాం బి కే। ఇత్యాది

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

सा स स स स। स नि ध प म ग रि स।
श्री इ इ इ इ। मु नि स ति य य अ अ। अनि युन्नदि।

ईशमनोहरी

ईशमनोहरिकि काम्भोजि मेळमु। सम्पूर्णमु।
(ग्रन्थपातमु)

एरुकलकाम्भोजि

रक्तिरागमु एरुकलकाम्भोजिकि काम्भोजि मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहिनि गान्धारनिषादलंघनसहित सन्दर्भविशेषमुगा वच्चुनु। अवरोहिनि (अवक्रसन्दर्भमु) गा वच्चुनु। उदाहरणमु—

स रि म प ध प नि ध प। ध स स्सा। नि ध ध प म ग रि ग रि री स।

ई रागमुन दरवुलु, पदमुलु अनेक प्रयोगमुलुन्नवि।

नाटकुरञ्जि

नाटकुरञ्जिकि काम्भोजि मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलन्दु पञ्चमलंघनमु। उदाहरणमु—

सा नि ध नि स। नि स रि गा म रि स नि ध। नि स नि। प धा नि ध म ग स। म ग म नि ध नि स। नि स रि गा म रि स। नि स नि प। धा नि स नि सा स्स। इटुवले नडचुनु।

कनड

देशिरागमु। कनडकु काभोजी मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलन्दु समविषममुलुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

सा स्स स नि। री स स नि स धा प म म। गा म ग रि स। म ग म प म। धा नि स नि री। स नि स। धा प म धा नि स नि। री स्सा। अनि आलापप्रयोगमु। स रि ग म प म प ध नि स नि रि सा।

श्री इ इ इ शै इ ल भृ ङ्गा म्बि के। इत्यादि।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

అని గీతప్రయోగము ఉన్నది. అంతు సంపూర్ణరాగములు 10.

ఇక షాడవరాగములు :—

నటనారాయణి

నటనారాయణికి కాంభోజి మేళము. నిషాదవర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహిని గాంధారము రాదు. ఉదాహరణము.

పా ప మ గ రి। మ గ రి గ రి రి। ప ధ ధ రి స రి। మ మ ప ధ ప ప ధ ధా స్సా। ధ స ధ ధ ప మ ప। మ మ గ రి గ రి రీ। అని ఉద్గ్రిహ మందు ప్రయోగము. స ధ ధ స స్సా। ధ స స్సా। ఈ తాయమందే పా ధ స స రి రి। మ గ రి। గ రి రి। మ మ ప ప ధ ధ సా స్సా। ధ స ధ ధ ప మ। ప మ మ గ రి గ రి రి। అని ప్రయోగము.

స రి స రి మ ప। మ ప ధ స స రి। పా మ గ రి।
అ అ అ అ అ అ। అ అ అ అ అ అ। కో ద ం డ।
స్స రి గ గ రి। ధ స ద్ధ ధ ప ప మ మ గ గ రి రి స।
ఖ ం డ ను రె। ద శ గ్రీ ఇ వ ధీ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ ఇ రు।

అని గీతప్రయోగము.

ఆంధాళి

పంచమరాగవిభావ. ఆంధాళికి కాంభోజి మేళము. ధ వర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహిని షడ్జాదిమ పర్యంతములోనే గాంధారము వచ్చును. అన్యత్ర రాదు. ఉదాహరణము.

ని స రి గ మ। రి మ మ ప। మ ప ని నీ స అని ఉద్గ్రిహమందు ప్రయోగము.

సా స్స ని ప। ప ని ప మ మ రి। గ మ రి స। అని అవరోహిని షడ్జతానము. ప మ రి గ మ మ్మా। రి మ మ ప। ప ని ప ప మ రి గ మం మ। రి మ మ ప ని ని స। ని ప ప ని ప ప మ రి గ మం మ। అని తాయ ప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

अनि गीतप्रयोगमु उन्नदि । अन्तु सम्पूर्णरागमुलु 10.

इक षाडवरागमुलु—

नटनारायणि

नटनारायणिकि काम्भोजि मेळमु । निषादवर्ज्यमु । षाडवमु । आरोहिणि गान्धारमु रादु । उदाहरणमु—

पा प म ग रि । म ग रि ग रि रि । प ध ध रि स रि । म म प ध प प ध धा स्सा । ध स ध ध प म प । म म ग रि ग रि री—अनि उद्ग्रहमंदु प्रयोगमु । स ध ध स स्स । ध स स्स । ई ठायमन्दे—पा ध स स रि रि । म ग रि । ग रि रि । म म प प ध ध सा स्स । ध स ध ध प म । प म म ग रि ग रि रि । अनि प्रयोगमु ।

स रि स रि म प । म प ध स स रि । पा म ग रि ।
अ अ अ अ अ अ । अ अ अ अ अ अ । को द ण्ड ।

स्स रि ग ग रि । ध स द्ध ध प प म म ग ग रि रि स ।
ख ण्ड नु रे । द श ग्री इ व धी इ इ इ इ इ इ रु ।

अनि गीतप्रयोगमु ।

आन्धाळि

पञ्चमरागविभाष । आन्धाळिकि काम्भोजि मेळमु । ध वर्ज्यमु । षाडवमु । आरोहिणि षड्जादिम पर्यन्तमुलीने गान्धारमु वच्चुनु । अन्यत्र रादु । उदाहरणमु—

नि स रि ग म । रि म म प । म प नि नी स—अनि उद्ग्रहमन्दु प्रयोगमु ।

सा स्स नि प । प नि प म म रि । ग म रि स—अनि अवरोहिणि षड्जतानमु । प म रि ग म म्म । रि म म प । प नि प प म रि ग म म्म । रि म म प नि नि स । नि प प नि प प म रि ग म म्म—अनि ठायप्रयोगमु ।

13

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ప ని స రి గ మ రి స ని స స ని ప ప మ రి గ మ రి స
తె ఎ య అ అ అ అ అ అ అ అ అ అ ఉ వొ ఇ రి ఇ రి
అని గీతప్రయోగము.

సా మ రా గ ము

సామరాగానికి కాంభోజి మేళము. నిషాదవర్జ్యము. షాడవము. ఆరోహిని గాంధారలంఘనము. అవరోహిని చక్కగా నడచును. ఈ రాగానికి స రి గ మ ప అని రాడు. ఉదాహరణము.

స రి స రి మ గ రి। మ మ ధ ధ ప। ధ ధా స్సా। అని ఆరోహి తారషడ్జము తానమందు ప్రయోగము. సా ద్ధ ప మ మ ప మ గ స రి మ మాం మ। సా। అని అవరోహి షడ్జము తానప్రయోగము. ధ రి రి స। రి రి స। ధ స రి మ గ రి గ రి స రి। ధ రి రి స। రి రి స। అని తాయ ప్రయోగము.

ధ సా స ధ ప చు గ రి స రి మ మా।
సు జ న మ నో ఓ ఓ ఓ ఓ ఓ వం ద్యా। అని గీతప్రయోగము.

మో హ న ము

రక్తి రాగము మోహనకు కాంభోజి మేళము. నిషాధ వర్జ్యము. షాడవము. అల్పమధ్యమము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

సా ధ ప। ధ స రి గ। రి గ మ గ గ రి గ రి రీ స ధ ప ధ ధ స స్సా। ఈ రీతిగా నడచును.

దే వ క్రి య

క్రియాంగము. దేవక్రియకు కాంభోజి మేళము. గ ని వర్జ్యము. ఔడవము. ఆరోహావరోహములందు స్వరములు అవక్ర సందర్భముగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

प नि स रि ग म रि स नि स स नि प प म रि ग म रि स।
ते र य अ अ अ अ अ अ अ अ अ अ अ उ वो इ रि इ रि।

अनि गीतप्रयोगमु।

सामरागमु

सामरागानिकि काम्भोजि मेळमु। निषादमु वर्ज्यमु। षाडवमु। आरोहिनि गान्धारलंघनमु। अवरोहिनि चक्कगा नडचुनु। ई रागानिकि स रि ग म प अनि रादु। उदाहरणमु—

स रि स रि म ग रि। म म ध ध प। ध धा स्सा—अनि आरोहि तारषड्जमु तानमन्दु प्रयोगमु। सा द्ध प म प म ग स रि। म मा म्म। सा। अनि अवरोहि षड्जमु तान प्रयोगमु। ध रि रि स रि रि स। ध स रि म ग रि ग रि स रि। ध रि रि स। रि रि स। अनि ठायप्रयोगमु।

ध सा स ध प म ग रि स रि म मा।
सु ज न म नो ओ ओ ओ ओ ओ व न्ध। अनि गीत प्रयोगमु।

मोहन

रक्ति रागमु मोहनकु काम्भोजि मेळमु। निषादवर्ज्यमु। षाडवमु। अल्पमध्यमम्। आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलनडवडिककु। उदाहरणमु—

सा ध प। ध स रि ग। रि ग म ग ग रि ग रि री स ध प ध ध स स्सा। ई रीतिगा नडचुनु।

देवक्रिय

क्रियाङ्गमु देवक्रियकु काम्भोजि मेळमु। ग नि—वर्ज्यमु। औडवमु। आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु अवक्रसन्दर्भमुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

పమమంమరిసరిసధససమరిమససపమమ। ధధస్సా। ధసధధపమమరిస। నిసధస్సా। అని ఆరోహిని షడ్జతానము.

సధమపప్పా। ధధసధధమపప్పా। అని తాయప్రయోగము.

మోహన కల్యాణి

మోహనకల్యాణికి కాంభోజి మేళము. మని వర్జ్యము. ఔడవము. ఆరోహావరోహములందు చక్కఁగా నడచును. ఉదాహరణము.

సా్రిసధప। ధసరిగరిగపధపధస్సా। ధపధస్సధప। ధపగరి। గపగధపధ। గపగధపగ। పగరిగరిరీస। ఈ రీతిగా రాగము నడవడిక. కాంభోజి మేళమందు కూడిన సంపూర్ణ షాడవ ఔడవ రాగములు అంతు 16.

భైరవి

భైరవి ఉపాంగము. మేళకర్త సాయంకాల రాగము. భైరవికి మేళము ఎటువలెననగా,

సమపధలు శుద్ధములు. సాధారణ గాంధారము. పంచశ్రుతి ఋషము. కైశికి నిషాదము. సంపూర్ణము. ఈ రాగము మేళమందు కూడియుండు రాగములకు వివరము:

భైరవి, ఆహరి, ఘంటారవము, ఇందుఘంటారావము. ఈ 4 న్ను ఘన నయ యోగ్యములు. రీతిగౌళ, హిందోళ వసంతము, ఆనందభైరవి, ఆభేరి ఈ 4 న్ను ఘనమాత్ర యోగ్యములు. నాగగాంధారి 1 న్ని రక్తి రాగము. సంపూర్ణరాగములు 9. ఔడవము ఘనమాత్ర యోగ్యము. అంతు 10.

భైరవి

భైరవి సంపూర్ణము. ఉపాంగము. సాయంకాలరాగము. ఈ రాగమునకు ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

प म म म्म रि स रि स ध स स म रि म स स प म म। ध ध स्सा। ध स ध ध प म म रि स। नि स ध स्सा। अनि आरोहिनि षड्जतानमु।

स ध म प प्प। ध ध स ध ध म प प्प—अनि ठाय प्रयोगमु।

मोहनकल्याणि

मोहनकल्याणिकि काम्भोजि मेळमु। म नि—वर्ज्यमु। औडवमु। आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु चक्कगा नडचुनु। उदाहरणमु—

सा रिं स ध प। ध स रि ग रि ग प ध प ध स्सा। ध प ध स्स ध प। ध प ग रि। ग प ग ध प ध ग प ग ध प ग। प ग रि ग रि री स। ई रीतिगा रागमु नडवडिक। काम्भोजि मेळमन्दु कूडिन सम्पूर्ण षाडवौडव रागमुलु अंतु 16

भैरवि

भैरवि उपाङ्गमु। मेळकर्त। सायङ्काल रागमु। भैरविकि मेळमु एट्टुवलेननगा—

स म प ध लु—शुद्धमुलु। साधारणगान्धारमु। पञ्चश्रुतिऋषभमु। कैशिकिनिषादमु। सम्पूर्णमु। ई रागमु मेळमन्दु कूडियुण्डुरागमुलकु विवरमु—

भैरवि, आहरि, घण्टारवमु, इन्दुघण्टारवमु, ई 4 न्नु घननययोग्यमुलु। रीतिगौळ, हिन्दोळवसन्तमु आनन्दभैरवि, आमेरि ई 4 न्नु घनमात्रयोग्यमुलु। नागगान्धारि, 1 नि रक्तिरागमु। सम्पूर्णरागमुलु 9. औडवमु घनमात्र योग्यमु। अन्तु 10.

भैरवि

भैरवि सम्पूर्णमु। उपाङ्गमु सायङ्कालरागमु। ई रागमुनकु आरोहावरोह-मुलन्दु स्वरमुल नडवडिककु। उदाहरणमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

గా రి స। స రి న ని ని ధ। ప ధ ని ధ ప మ। ప మ ప ధ ని। ప ధ ని స। ని స గ గ మ। గ మ ని ని ధ ని। సా ధ ని స ని సీ। స్సా ప ధ ని స ని ని ధ। ప ధ ని। ప ధ ని ధ ధ ప మ। గ మ గ గ రి స। అని ఉద్గ్రాహ ప్రయోగము.

గ గ రి స ని స। గ రి స ని స। ఈ ఠాయమున గ రి స। స రి స ని। ని ధ ని ప ధ ప మ। ప ధ ని ప ధ ని। ధ ని స గ గ మ గ రి స। గ గ మ గ మ ప ధ ప మ మ ప మ ప గ। గ గ మ గ రి స। అని ఠాయ ప్రయోగము.

స రి గ మ ప ధ ని స। ప ధ ని ధ ప మ గ రి స ని సా।
అ అ అ అ అ అ అ ఆ। హా ఇ హా ఇ హా ఒ ఒ ఒ ఒ ఇ రె।
అని గీతప్రయోగము.

స గ గ మ గ రి స ని ధ ని। స ని న్ని ధ ధ ధ ప మ।
ధా ద్గు ధా ద్గు ద్గు ద్గు ద్గు ద్గు ద్గు ద్గు। ధి మి ధి మి కి।
అని ప్రబంధము.

ప ధ ని స గ గ మ ప మ గ రి స।
క మ ల జ న అ ర అ ధి పా ం ఘ్రి
గ రి స రి స ని ప ధ ని సా।
క మ అ అ ఆ అ అ అ ల వా। అని సూళాది ప్రయోగము.

ఆ హ రి

ఆహరి సాయంకాల గేయము. టక్క-భాష. ఆహరికి భైరవి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరములు అవక్రములుగా నడచును. ఉదాహరణము.

మ ప గ రి స ని స రి రి సా। గ గ రి గ మ ప ధ ధ ప ప సా। స ని ధ ధ ప। మ ప ధ ప ప మ గ రి స ని స। అని ఉద్గ్రాహప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

गा रि स। स रि स नि नि ध। प ध नि ध प म। प म प ध नि। प ध नि स। नि स ग ग म। ग म नि नि ध नि। पा ध नि स नि नी स्सा। प ध नि स नि नि ध। प ध नि। प ध नि ध ध प म। ग म ग ग रि स। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

ग ग रि स नि स। ग रि स नि स—ई ठायमुन। ग रि स। स रि स नि। नि ध नि प ध प म। प ध नि प ध नि। ध नि स ग ग म ग रि स। ग ग म ग म प ध प म। म प म प ग। ग ग म ग रि स। अनि ठायप्रयोगमु।

स रि ग म ध नि स। प ध नि ध प म ग रि स नि सा।
अ अ अ अ अ अ अ। हो इ हो इ हे ओ ओ ओ ओ इ रे।

अनि गीतप्रयोगमु।

स ग ग म ग रि स नि ध नि। स नि नि ध ध ध प म।
धा द्गु धा द्गु द्गु द्गु द्गु द्गु द्गु द्गु। धि मि धि मि क्रि।

अनि प्रबन्धमु।

प ध नि स ग ग म प म ग रि स।
क म ल ज न अ र अ धि पां घ्रि।

ग रि स रि स नि प ध नि सा।
क म अ अ अ अ अ अ ल वा। अनि सुळादिप्रयोगमु।

आहरि

आहरि सायङ्काल गेयमु। टक्कभाष। आहरकि भैरवि मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु अवक्रमुलुगा नडचुनु। उदाहरणमु—

म प ग रि स नि स रि रि सा। ग ग रि ग म प ध ध प प सा। स नि ध ध प म प ध प। प म ग रि स नि। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ప ప మ గ రి స ని స। మ ప ధ ప ప మ గ రి స ని స। ధ ధ ప గ మ ప న సా ని ధ ప। మ ప ధ ప ప మ గ రి స ని స। అని రాయ ప్రయోగము.

స న మ గ రి స స మ మ ప ప గ మ।
పదు మ అ దేవి మ నో ఓ ఓ ర మి ళు।
ప ని స రి స ని ధ ప మ ప మ గ రి స స।
ద అ న క ర్ణ స మ అ ను వ అ రె ఎ ఎ ఎ। అని గీతప్రయోగము.

సా ప ప్ప మ ప ధ ప ప మ గ రి గ మ గ। రి రి స ని। సా స। సా నీ ధా మా ప ధ ప ప మ గ రి స। అని ప్రబంధ స్వరఖండము.

ఘ ం టా ర వ ము

భాషాంగము. ఘంటారవమునకు భైరవి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరములు అవక్రసందర్భముగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

పా మ ప గ రి స గ రి ని స గ రి గ మ ప। ని ధ ప నీ స్సా। ని స ని ధ ప। మ ప ని ధ ప। మ ప మ గ రి స గ రి ని సా స్స। అని రాయ ప్రయోగము.

నీ స గ రి గా మ గ రి। సా గ రి రి స ధ ధ ప। ......
అ య్యో ఎ ఎ అ య్యో ఎ ఎ। ఆ ఇ తు ఇ ఎ ఇ య ఇ। ......
అని గీతప్రయోగము.

రీ తి గౌ ళ

సాయంకాలరాగము. రీతిగౌళకు భైరవి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని ఋషభవర్జ్యము. పంచమస్వరాంతములు వచ్చెడి వరుసలు తరుచు. ధైవతాంతముగా వచ్చుట క్వచిత్తు. అవరోహిని షడ్జాది పంచమాంతవరుసయందు ధైవత లంఘనము. పంచమమునకు ఇవతల వచ్చునపుడు పంచమలంఘనము. కాబట్టి (ఆరోహావ)రోహములందు ఏకాంతరితద్వ్యంతరితములుగా స్వరములు నడచును. ఉదాహరణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ఇందు ఘంటారవము

ఇందు ఘంటారవమునకు భైరవి మేళము, సంపూర్ణము, ఆరోహిని దైవతలంఘనము, అవరోహిని, ఋషభలంఘనము కాగా, ప ధ ని స అని......మ గ రి స అని రాదు, ఉదాహరణము.

సా ని ధ ప మ। ప ని స। ని స రి స రి గ మ గ స। రి గ మ ప ధ ప మ ప నీ స్సా। ని స ని ధ ప మాం మ గ రి మ గ—అని ఉద్గ్రాహ ప్రయోగము. స ని ధ ప మ ప। ని స గ రి రి స। స ని ధ ప మ ప। అని ఠాయము.

धा म प ग रि स ग रि नि स ग रि ग म प । नि ध प नी स्सा ।
नि स नि ध प । म प नि ध प । म प म ग रि स ग रि नि सा स्स ।
नि स स्स — अनि ठायप्रयोगमु ।

नी स ग रि गा म ग रि । सा ग रि रि स ध ध प । ....
अ य्ये ए ए अ य्ये ए ए । आ इ तु इ ए इ य इ । ....

अनि गीतप्रयोगमु ।

रीतिगौळ

सायङ्कालरागमु । रीतिगौळकु भैरवि मेळमु । सम्पूर्णमु । आरोहिनि ऋषभवर्ज्यमु । पञ्चमस्वरान्तमुलु वच्चेडिवरुसलु तरुचु । धैवतान्तमुगा वच्चुट कचित्तु । अवरोहिनि षड्जादि पञ्चमान्तवरुसयन्दु धैवतलंघनमु । पञ्चममुनकु इवतल वच्चुनपुडु पञ्चमलंघनमु । कावट्टि (आरोहाव) रोहमुलन्दु एकान्तरितद्व्यन्तरितमुलुगा स्वरमुलु नडचुनु । उदाहरणमु—

14.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

इन्दुघंटारवमु

इन्दुघंटारवमुनकु भैरवी मेळमु । सम्पूर्णमु । आरोहिनिधैवतलंघनमु । अवरोहिनि, ऋषभलंघनमु काग, प ध नि स—अनि....... म ग री स—अनि रादु । उदाहरणमु—

सा नि ध प म । प नि स । नी स रि स रि ग म ग स । रि ग म प ध प म प नी स्सा । नि स नि ध प मा म्म ग रि म ग—अनि उद्ग्रहप्रयोगमु । स नि ध प म प । नि स रि रि स । स नि ध प म प—अनि ठायमु ।

ఉదాహరణము.

పా మ ప × రి స × రి ని స × రి × మ ప। ని ధ ప నీ స్సా। ని స ని ధ ప। మ ప ని ధ ప। మ ప మ గ రి స × రి ని సా స్స। అని రాయ ప్రయోగము.

నీ స × రి గా మ × రి। సా × రి రి స ధ ధ ప। ......
అ య్యో ఎ ఎ అ య్యో ఎ ఎ। ఆ ఇ తు ఇ ఎ ఇ య ఇ। ......
అని గీతప్రయోగము.

రీతిగౌళ

సాయంకాలరాగము. రీతిగౌళకు భైరవి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని ఋషభవర్జ్యము. పంచమస్వరాంతములు వచ్చెడి వరుసలు తరుచు. ధైవతాంతముగా వచ్చుట క్వచిత్తు. అవరోహిని షడ్జాది పంచమాంతవరుసయందు ధైవతలంఘనము. పంచమమునకు ఇవతల వచ్చునపుడు పంచమలంఘనము. కాబట్టి (ఆరోహావ)రోహములందు ఏకాంతరితద్వ్యంతరితములుగా స్వరములు నడచును. ఉదాహరణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

प प म ग रि स नि स। म प ध प प म ग रि स नि स ध ध प ग म प स सा नि ध प। म प ध प प म ग रि स नि स। अनि ठायप्रयोगमु ।

स स म ग रि स स म म प प ग म।
प दु म अ दे वि म नो ओ ओ र मिळु।

प नि स रि स नि ध प म प म ग रि स स।
द अ न क र्ण स म अ नु व अ रे ए ए ए। अनि गीतप्रयोगमु ।

सा प प्प म प ध प प म ग रि ग म ग। रि रि स नि। सा स। सा नी धा मा प ध प प म ग रि स—अनि प्रबन्धस्वरखण्डमु ।

घण्टारवमु

भाषाङ्गमु घण्टारवमुनकु भैरवि मेळमु । सम्पूर्णमु । आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु अवक्रसन्दर्भमुगा वच्चुनु । उदाहरणमु—

पा म प ग रि स ग रि नि स ग रि ग म प । नि ध प नी स्सा । नि स नि ध प। म प नि ध प। म प म ग रि स ग रि नि सा स्स । नि स स्स—अनि ठायप्रयोगमु ।

नी स ग रि गा म ग रि। सा ग रि रि स ध ध प। ....
अ य्ये ए ए अ य्ये ए ए। आ इ तु इ ए इ य इ। ....
अनि गीतप्रयोगमु ।

रीतिगौळ

सायङ्कालरागमु । रीतिगौळकु भैरवि मेळमु । सम्पूर्णमु । आरोहिनि ऋषभवर्ज्यमु । पञ्चमस्वरान्तमुलु वच्चेडिवरुसलु तरुचु । धैवतान्तमुगा वच्चुट कद्दितु । अवरोहिनि षड्जादि पञ्चमान्तवरुसयन्दु धैवतलंघनमु । पञ्चममुनकु इवतल वच्चुनपुडु पञ्चमलंघनमु । क्वाचित्क (आरोहाव) रोहमुलन्दु एकान्तरितव्यन्त-रितमुलुगा स्वरमुलु नडचुनु । उदाहरणमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

మా గా రి। గ మ గ రి గా రి స। గ మ ని ధ మ। ని సీ స్సా సీ సీ ధ మ గా రి। అని ఉద్గ్రాహము.

ని ని ని। గ రి స ని ని ని ని గ గ మ గ రి గ మ గ రి గ రి స ఈ తాయమున సా ని ని స। స స గ గ మ। ప ధ ప మ। పా ధ ప మ మా గ రి। గ రి స। అని ప్రయోగము.

గ రి న్ని సా ని సా ని ని ధ ధ మ మా మ మ గ రి గ రి స।
గు ణ క్రి యా లం కృ తి నా ద ప రం జ్యో తి।
అని గీతప్రయోగము.

ని ని సా ని ని సా। ని ధ ని ప ని ధ మ గ రి స।
శ్రు తి తు ప తి యా। గ తి వి ఝు అ రె అ ల్లా అ రె।
అని సూళాది ప్రయోగము.

హిం దో ళ వ సం త ము

హిందోళవసంతమునకు భైరవి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహిని పంచమపర్యంతము చక్కగా నడవదు. పైని చక్కగా నడచును. అవరోహిని పంచమపర్యంతము చక్కగా నడచును. ఇవతల చక్కగా రాదు. ఉదాహరణము.

సా స్స ని ధ। స ని ధ। ప ధ ప ధ ని ని ధ మ। పా ధ మ గ స। గ మ పా ధ। ప ధ స స మా గ స మ గ రి గ స స। మ గ స। స ని ధ ప ధ సా స్స। అని ఆయిత్తము.

పా ధా సీ సా। గా గా మా గా మ ప్ప ధ ధ ని ధ మ మ గ స। అని తారమధ్యస్థానములందు ప్రయోగము. స స ని ధ స స్స। స స గ స మ గ స। మ గ రి గ స। అని తాయము.

మ గ రి గ స స। ని ధ। ప ధ ని ధ మ గ గ మా మ।
ని శి ది త స్వర్గ వ సు ధా అ ర స అ త లు రె సు।
అని గీతము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

मा गा रि। ग म ग रि गा रि स। ग म नि ध म। नि नी स्सा नी ध म गा रि। अनि उद्ग्रहमु।

नि नि नि। ग रि स नि नि नि नि ग ग म ग रि ग म ग रि ग रि स ई ठायमुन—पा नि नि स। स स ग ग म। प ध प म। पा ध प म मा ग रि। ग रि स। अनि प्रयोगमु।

ग रि न्नि सा नि सा नि नि ध ध म मा म म ग रि गरि स।
गु ण क्रि या ल ङ्कृ ति ना द प र ञ्ज्यो ओ ति।

अनि गीतप्रयोगमु।

नि नि सा नि नि सा। नि ध नि प नि ध म ग रि स।
श्रु ति य प ति या। ग ति वि झ अ रे अ ल्ला अ दे।

अनि सूळादि प्रयोगमु।

हिन्दोळवसन्तमु

हिन्दोळवसन्तमुनकु भैरवि मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहिणि पञ्चमपर्यन्तमु चक्कगा नडचुनु। पैनि चक्कगा नडचुनु। अवरोहिणि पञ्चमपर्यन्तमु चक्कगा नडचुनु। इवतल चक्कगा रादु। उदाहरणमु—

सा स्स नि ध। स नि ध। प ध प ध नि नि ध म। पा ध म ग स। ग म पा ध। प ध स स मा ग स म ग रि ग स स। म ग स। स नि ध प ध सा स्स—अनि आयित्तमु।

पा धा नी सा। गा गा मा गा म प्प ध ध नि ध म म ग स। अनि तारषड्जतानमन्दु प्रयोगमु। स स नि ध प ध स स्स। स स ग स म ग स। म ग रि ग स—अनिठायमु।

म ग रि ग स स। नि ध। प ध नि ध म ग ग मा म।
नि शि दि त स्व र्गे व सु धा अ र स अ त ळ रे सु।

अनि गीतमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

మ గ రీ గ సా। ని ధ ధ ని। ధ మ గ స।
క ర అ గ ం భీ ఇ ఇ ర స అ ల రె।   అని సూళాది.

ఆనందభైరవి

ఆనందభైరవికి భైరవి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహము లందు స్వరములు చక్కగా నడవదు. అల్లిక సందర్భముగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

ప ధ ప మ పా మ మ గ గ రి స ని ని స। గ గ స। పా ప సా స్స। ని ని ధ। ధ ప ప మ। మ గ గ రి స। ని ని స గ గా స్సా। అని తాంమడ్జ తానమందు ప్రయోగము.

గ గ రి స ని ని స గ గ రి స గ రి స ని ని స గ గ మ గ గ స। అని తాయప్రయోగము.

మ మ గ రి। గ రి స ని ధ ప మ గ రి స స ని సీ।
ప్రా వి ఇ ల్యా ఉ ఝు ళ జ ం త్ర గ అ త్ర యు గ ప।
అని గీతము.

గ మ ప ధ ప మ గ మ మా। గ రి గ రి స। ప మ గ రి స।
భే ఎ ఎ ఎ ఎ ద న స మా ర ఘు ఉ ఉ రె। అ అ ఇ।
అని మరియొక్క గీతాంతరము.

ఆభేరి

పంచమభాష. ఆభేరికి భైరవి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడిక సందర్భవిశేషముగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

గ మ ప స సా రి స। ని స ని ధ పా మ గ మ ప స సా మ। మ మ మ మ। మ మ గ గ స ని సా స్స। అని ఆయిత్తము.

పా మ మ గ గ స స। సా మ గ మ పా స ని ని। ప ప మ మ గ గ స సా ని ని ప ప మ మ మ గ మ ప స సా। అని ఉద్గ్రిహప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

म गं री गं सा। नि ध ध नि। ध मं गं स।
क अ र ब गं। भि इ इ र। स अ ल दे। अनि सुळादि।

आनन्दभैरवि

आनन्दभैरविकि भैरवि मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु चक्कगा नडवदु। अल्लिक सन्दर्भमुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

प ध प म पा म म ग ग रि स नि नि स। ग ग स। पा प सा स्स। नि नि ध। ध प प म। म ग ग रि स। नि नि स ग गा स्स। अनि तारषड्जतानमन्दु प्रयोगमु।

ग ग रि स नि नि स ग रि स नि नि स ग ग म ग ग स। अनि ठायप्रयोगमु।

म म ग रि। ग रि स नि ध प म ग रि स स नि नी।
प्रा वि इ ण्य उ झ ळ जं त्र ग ण त्र यु ग प।
अनि गीतमु।

ग म प ध प म ग म मा। ग रि ग रि स। प म ग रि स।
मे ए ए ए ए द न स मा। र थु उ उ रे। ब अ इ।
अनि मरियोक गीतान्तरमु।

आभेरि

पञ्चमभाष। आभेरिकि भैरवि मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुल नडवडिक सन्दर्भविशेषमुगा वच्चुनु। उदाहरणमु—

ग म प स सा रिं स। नि स नि ध पा म ग म प स सा म। म म म म। म म ग ग स नि सा स्स। अनि आयित्तमु।

पा म म ग ग स स। सा म ग म पा स नि नि। प प म म ग गं स सा नि नि प प म म ग म प स सा। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

సా ని ధ ప మ। ప మ। మ మ మ గ స స। అని అవరోహితానము.

స స ని ప। స ని ని ప। ప స స ని స ని సా ని ని ప। అని తాయము.

స స స మ మ ప। స సా ని ధ ప మ। మా మ మ గ రి స।
ఇ య్యం వై ఇ య్య। తె య్యం వై ఇ య్య।। కం స హా రి స క।

అని గీతప్రయోగము. ఇది ఘనమాత్ర యోగ్యము

నా గ గాం ధా రి

ఉపాంగము నాగగాంధారికి భైరవి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు సందర్భవిశేషముగా స్వరములు వచ్చును. ఉదాహరణము.

సా నీ ధ ప మ ప నీ ధ మ ప ని సా। గా రి గ మ
గ రి స రి నీ స ని ధ ప మ ప స్నీ స్సా।

మా ప ని। స రి గ మ ప ని ధ ప మ గ రి స ని రి స ని।
రె య య। భ అ ర తి ఇ భా మ అ వ త దు తు మి।

ధ ప మ ప నీ స।
తు ఝు రె స ము క ఉ వా ణు। అని గీతప్రయోగము.

ధ నా సి

దేశిరాగము. ధనాసికి భైరవి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరములు అవక్రముగా వచ్చును. ఉదాహరణము.

సా ని ధ ప మ గా ప మ గ రి సా గ మ ప నీ ధ ప నీ స్సా। [అని ఆలాపప్రయోగము.]

దీనికి పదాలు, దరువులు అనేక ఉదాహరణములు ఉన్నవి.

హిం దో ళ ము

మధ్యమగ్రామము. హిందోళమునకు భైరవి మేళము. రి, ప వర్జ్యము. ఔడవము. ఆరోహావరోహములందు అవక్రసందర్భముగా స్వరగతి వచ్చును. సర్వదా గేయము. ఉదాహరణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

सा नि ध प म । प म । म म म ग स स । अनि अवरोहितानमु ।
स स नि प । स नि नि प । प स स नि स नि सा नि नि प । अनि ठायमु ।

स स स म म प । स सा नि ध प म । मा म म ग रि स ।
इ यम् वै इ यम् । ते यम् वै इ यम् ए । कं स ह रि स क ।

अनि गीतप्रयोगमु । इदि घनमात्रयोग्यमु ।

नागगान्धारि

उपाङ्गमु । नागगान्धारिकि भैरवि मेळमु । सम्पूर्णमु । आरोहावरोहमुलन्दु सन्दर्भविशेषमुगा स्वरमुलु वच्चुनु । उदाहरणमु—

सा नी ध प म प नी ध म प नि सा । गा रि ग म
ग रि स रि नी स नि ध प म प न्नी स्स ।
मा प नि । स रि ग म प नि ध प म ग रि स नि रि स नि ।
रे य य । भ अ र ति इ भा ष अ व त रु तु मि
ध प म प नी स ।
तु झ रे स मु क उ वा णु । अनि गीतप्रयोगमु ।

धनासि

देशिरागमु । धनासिकि भैरवि मेळमु । सम्पूर्णमु । आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु अवक्रमुगा वच्चुनु । उदाहरणमु—

सा नि ध प म गा प म ग रि सा ग म प नी ध प नी स्सा । [अनि आलापप्रयोगमु]

दीनिकि पदालु, दरुवुलु अनेकोदाहरणमुलु उन्नवि ।

हिन्दोळमु

मध्यमग्राममु । हिन्दोळमुनकु भैरवि मेळमु । रि प वर्ज्यमु । औडवमु । आरोहावरोहमुलन्दु अवक्रसन्दर्भमुगा स्वरगति वच्चुनु । सर्वदा गेयमु । उदाहरणमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

గా స ని ధ ని స। గ స గ గ మ। మ ధ మ। గ మ ధ ని ని స్సా। ని ధ మ। మ ధ మ మ గ స। అని ఉద్గ్రాహమందు।

ని ని ధ మ మ గ మ। ని ధ మ మ। ......

స గా గ మ గ గ ని ని స ని న్ని ధ మ గ స।

అ అ అ అ అ అ అ అ అ ఇ యం వా ఓ ఇ యె ఎ।

అని తాయప్రయోగము.

సంపూర్ణములు 10. ఔడవము 1. అంతు 11.

ఇతి భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజశశాంక ప్రకాశిత

(భైరవి) రాగమేళవివేకః అష్టమః।

ముఖారి

మేళకర్త. ముఖారి సంపూర్ణము. ఈ రాగమేళము ఎటువలె ననిన - సప్తస్వరములు శుద్ధములు. ఋషభ గాంధార ధైవత నిషాద ములు ఈ మధ్యమమేళవీణయందు తక్కువధ్వనిగా పలికేని. మరించుక ముదిరి పలుకవలెను. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

రీ గ రి రీ స్నీ ధ సా స్స। ని ధ మ వ ధ ని పా ని ధా మా గా రి। రి మ మా ప్పా। ని ధా మా। ప ధ ని ప ధ ని స। రి రి మ గ రి స రీ గ రి నీ ధ సా స్సా। అని ఆయిత్తము.

గ రి రి ని ధ। స స్స। ఈ తాయముస। రి మ ప। రి మ ప ని ధ మ ధ ధ సి ప ధ ని స। రి రి మ గ రి స। రి మ ప న్ని ధ మ। సా న్ని ధ మ। పా ధా ని। ని ని ధ మ గ రి స। గ రి రి ని ధ సా। అని తాయము.

రి స్స ని ధ మ పా ద్ధ న్ని ని ధ మ ప ప మ గ రి స।

అ స్స అ అ అ రి త్రి స్స అ ఖి లె అ ప్ర దిం మ అ।

త క త క త క త క త క త క త క దం దం కి ణ।

అని ప్రబంధము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

गा स नि ध नि स। ग स ग ग म। म ध म। ग म ध नि नि स्सा। नि ध म। म ध म म ग स। अनि उद्ग्रहमन्दु।

नि नि ध म म ग म नि ध म म········ ········
स गा ग म ग ग नि नि स नि नि ध म ग स।
अ अ अ अ अ अ अ अ अ इ यं वो ओ इ ये ए।

अनि ठायप्रयोगमु।

सम्पूर्णमुलु 10. औडवमु 1. अन्तु 11.

इति भोसलकुलावतंस श्रीशाहराजशशाङ्कप्रकाशितः
[भैरवि] रागमेळविवेकः अष्टमः ॥

मुखारि

मेळकर्त। मुखारि सम्पूर्णमु। ई रागमेळमु एटुवलेननिन–सप्तस्वरमुलु शुद्धमुलु। ऋषभ, गान्धार, धैवत, निषादमुलु ई मध्यममेळ वीणयन्दु तक्कुवध्वनिगा पलिकेदि। मरि इंचुक मुदिरि पलुकवलेनु। आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुल नडवडिककु उदाहरणमु—

री ग रि री नी ध सा स्स। नि ध म प ध नि पा नि धा मा गा रि। रि म मा प्पा। नि धा मा। प ध नि प ध नि स। रि रि म ग रि स री ग रि नी ध सा स्सा। अनि आयित्तमु।

ग रि रि नि ध। स स्स। ई ठायमुन। रि म प। रि म प नि ध म ध ध नि प ध नि स। रि रि म ग रि स। रि म प नि ध म। सा नि ध म। पा धा नि। नि नि ध म ग रि स। ग रि रि नि ध सा। अनि ठायमु।

रि स्स नि ध म पा द्ध नि नि ध म प प म ग रि स।
अ स्स अ अ अ रि त्त स्स अ लि ले अ प्र दि म्म अ।
तक तक तक तक तक तक तक दं दं कि ण।

अनि प्रबन्धमु।

15

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

స స రి గ మ ప ధ ని ని ధ ధ స ని ధ ప మ గ రి స।

అని సూళాదిప్రయోగము.

వేగవాహిని

మేళకర్త. సంపూర్ణము. ఇది మేళము. స రి మ ప లు శుద్ధములు. అంతరగాంధారము. పంచశ్రుతి ధైవతము. కైశికి నిషాదము. ఈ మేళమందు రాగము ఒక్కటే. ఆరోహావరోహములందు స్వరగతికి ఉదాహరణము.

సాం ని ధ ని స ని ధ ని ప మ గ మాం మ। గ మ ని ధ ప మ। గ మా గ రి స। గ మ ప ధ నీ ధ ప మ గ మ ని ధ ని స రి స మ గ రి స ని ధ। ని ధ ప మ గ మ స్సా। అని ఆయిత్తము.

ని ధ ప మ గ మం మ। ని ధ ని స ని ధ ప మ గ మం మ। అని ఠాయము.

స రి గ మ ప ధ ని ధ ప ప మ గ మ మ్మా।

ద ళి త అ అ అ అ అ అ అ.........

స ని ధ ప మ గ రి స।

మ ం డ ల ...ఎ రె ఎ। అని గీతప్రయోగము.

సింధురామక్రియ

మేళకర్త. క్రియాంగము. స రి ప ధ లు శుద్ధములు. సాధారణ గాంధారము. చ్యుత పంచమ మధ్యమము. చ్యుత షడ్జ నిషాదము. సంపూర్ణము. ఈ మేళమందు రెండు రాగ(ము)లలో సింధురామక్రియ ఘనరాగము.

పంతువరాళి - 1

రక్తిరాగము. ఈ రాగానికి ఆరోహావరోహములందు స్వరనడ పద్ధతికు ఉదాహరణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

स स रि ग म प ध नि नि ध ध स नि ध प म ग रि स।

अनि सूळादि प्रयोगमु।

वेगवाहिनि

मेळकर्त। सम्पूर्णमु। इदि मेळमु। स रि म प लु शुद्धमुलु। अन्तरगान्धारमु। पञ्चश्रुतिधैवतमु। कैशिकिनिषादमु। ई मेळमन्दु रागमु ओकटे। आरोहावरोह मुलन्दु स्वरगतिकि उदाहरणमु—

सा न्नि ध नि स नि ध नि प म ग मा म्म। ग म नि ध प म। ग मा ग रि स। ग म प ध नी ध प म ग म नि ध नि स रि स म ग रि स नि ध। नि ध प म ग म स्सा। अनि आयित्तमु।

नि ध प म ग म म्म। नि ध नि स नि ध प म ग म म्म। अनि ठायमु।

स रि ग म प ध नि ध प प म ग म म्म
द ळि त अ अ अ अ अ अ अ..........

स नि ध प म ग रि स।
म ण्ड ल........ए रे ए। अनि गीतप्रयोगमु।

सिन्धुरामक्रिय

मेळकर्त। क्रियाङ्गमु। स रि प ध लु शुद्धमुलु। साधारणगान्धारमु। च्युतपञ्चममध्यमु। च्युतषड्जनिषादमु। सम्पूर्णमु। ई मेळमन्दु रेण्डु राग-मुललो सिन्धुरामक्रिय घनरागमुलु।

पन्तुवराळि–1

रक्ति रागमु। ई रागानिकि आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु नडवडिककु। उदाहरणमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ఆరోహిని పంచమ లంఘనము. అవరోహిని ఋషభ లంఘనము.

సరిగగమప। మమధప। మద్ధధా। నినీసా। అని ఉద్గ్రాహము.

సాస్సనిధ। ధనిధధ। మధధ। పమమప। గసరి। నిస ధధ। మాధాధానీసారి। గగమమదధ। నినిస। ధధపమమ పగసరి। మమధధనినిసధధపమ... ..నిసధధమద్ధధా నినిసా ॥౩॥ అవరోహి తారషడ్జతానము.

పమమప। రిరిగ। మమధ। పమమప। రిరిగ। అని తాయప్రయోగము.

గసరిగమమధధమధనినిస। అని గీతము.

పంతువరాళి - 2

రక్తిరాగము పంతువరాళికి సింధురామక్రియ మేళము. సంపూర్ణము. ఈ రాగమునకు ఆరోహావరోహములందు అవక్రగతి ఉదాహరణము.

సరిగమపధనిధసీసా। రిగారిరిస। గరినిధనీసా। అని ఆలాపప్రయోగము.

పధనిగరినిధపమగరిస।

రంగరఅఇవిఇఠలరెయ। అని గీతప్రయోగము.

హెజ్జుజ్జి

మేళకర్త. సంపూర్ణము. రాగమేళము. అంతరగాంధారము. కడమ శుద్ధములు. ఈ మేళమందు హెజ్జుజ్జి ఘనరాగము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

आरोहिनि पञ्चमलंघनमु। अवरोहिनि ऋषभलंघनमु।

स रि ग ग म प। म म ध प। म द्ध धा। नि नी स्सा। अनि उद्ग्रहमु।

सा स्स नि ध। ध नि ध ध। म ध ध। प म म प। ग स रि। नि स ध ध। मा धा धा नी सा रि। ग ग म म ध ध। नि नि स। ध ध प म म प ग स रि म म ध ध नि नि स ध ध प म...... ......नि स ध ध म द्ध धा नि नि स्सा। अ। अवरोहि तारषड्जतानमु।

प म म प। रि रि ग। म म ध। प म म प। रि रि ग। अनि ठायप्रयोगमु।

ग स रि ग म म ध ध म ध नि नि स। अनि गीतमु।

पन्तुवराळि–2

रक्तिरागमु पन्तुवराळिकि सिन्धुरामक्रिय मेळमु। सम्पूर्णमु। ई रागमुनकु आरोहावरोहमुलन्दु अवक्रगति। उदाहरणमु—

स रि ग म प ध नि ध नी स्स। रि गा रि रि स। ग रि नि ध नी स्स अनि आलापप्रयोगमु।

प ध नि ग रि नि ध प म ग रि स।
रं ग र अ इ वि इ ठ ल रे य— अनि गीतप्रयोगमु।

हेज्जुज्जि

मेळकर्त। सम्पूर्णमु। राग मेळमु। अन्तरगान्धारमु। कडमशुद्धमुलु। ई मेळमन्दु हेज्जुज्जि घनरागमु। आरोहावरोहमुलन्दु स्वरनडवडिककु। उदाहरणमु—

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

సాద్ధసరిన। నిధప। ధధపమ। గమా ప్పా। గమపమ గగారిస। రిగమ। గమపధ। ధనిధధపమ। గమపధధా స్సా। ధ [సరిగరిరి] గరిస। రీరిసనిధపధధస్స। అని ఆయి త్తము.

ధధపమగమపప్ప। ఈ తాయమందు సారిగమప। ధస నిధప। అని ప్రయోగము.

ధరిసనిధపమా మగరిగరి[c]స।
దళితఅఅరి షడ్గుణలలిత ఆ। అని గీతప్రయోగము.

సామవరాళి

మేళకర్త. సంపూర్ణము. ఈ రాగమేళము కాకలినిషాదము. కడమవి శుద్ధములు. ఈ మేళమందు కూడిన రాగములు సామవరాళి భిన్నపంచమము, గాంధారపంచమము......సంపూర్ణములు.

సామవరాళికి ఆరోహిని గాంధారలంఘనము. కడమ స్వరములు సరళముగా నడచును. ఉదాహరణము.

ధసనరి। రిమమప। పధప। నిధధపపా...స్సా। నిధ ధప। ధపమపమగరిరిగ। సగరిరిసనీ సా। అని ఉద్గ్రాహము.

ధనిధప। మమమ్మ। ధధసనిధ। నిస। ధనీధప। మమం మ। అని తాయప్రయోగము.

గాంధారపంచమము

గాంధారపంచమమునకు సామవరాళి మేళము. సంపూర్ణము. ఈ రాగమునకు ఆరోహావరోహములందు స్వరములు దూరసంగతిగా నడచును. ఉదాహరణము.

పాగాగారీరీసారిగధససా। సనిసా। గాపప। ససధ ప। గరిరిసాన్స। అని తారషడ్జస్థానము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

सा ध्ध स रि स। नि ध प। ध ध प म। ग मा प्पा। ग म प म ग गा रि स। रि ग म। ग म प ध। ध नि ध ध प म। ग म प ध धा स्सा। ध [स रि ग रि रिं] ग रि स। री रि स नि ध प ध ध स्स—अनि आयित्तमु।

ध ध प म ग म प प्प। ई ठायमन्दु। सा रि ग म प। ध स नि ध प। अनि प्रयोगमु।

ध रि स नि ध प मा म ग रि ग रि स।
द ळि त अ अ रि ष ड्गु ण ऊ लि त अ। अनि गीतप्रयोगमु।

सामवराळि

मेळकर्त। सम्पूर्णमु। ई रागमेळमु काकलिनिषादमु। ऋषभवि शुद्धमुलु। ई मेळमन्दु कूडिन रागमुलु-सामवराळि भिन्नपञ्चममु, गान्धारपञ्चममु······ सम्पूर्णमुलु।

सामवराळिकि आरोहिनि गान्धारलंघनमु। ऋषभस्वरमुलु सरळमुगा नडचुनु। उदाहरणमु—

ध स स रि। रि म म प। प ध प। नि ध ध प पा····स्सा। नि ध ध प। ध प म प म ग रि रि ग। स ग रि रि स नी स्सा--अनि उद्ग्रहमु।

ध नि ध प। म म म्म। ध ध स नि ध। नि स। ध नी ध प। म म म्म। अनि ठायप्रयोगमु।

गान्धारपञ्चममु

गान्धार पञ्चममुनकु सामवराळि मेळमु। सम्पूर्णमु। ई रागमुनकु आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु दूरसङ्गतिगा नडचुनु। उदाहरणमु—

पा गा गा री री सा रि ग ध स सा। स नि सा। गा प प। स स ध प। ग रि रि सा स्स। अनि तारषड्जतानमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

భిన్నపంచమము

(దీనికి) మధ్యమగ్రామము. భిన్నపంచమమునకు సామవరాళి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరములు దూరసంగతిగా నడచును. ఉదాహరణము.

సా ని రి। స రి గా గ్గ। గ ధ పా మ ప। గ స రి రి స। ధ ధ ని స। ధా మ పా గ గ ప। గ గ రి రి సా రి। ధ ని రి సా స్స। అని తారషడ్జతానము.

స స ని స। ధా ధ ధ। ధ ప పా ధ ప ని సా ని సా స్స। అని అవరోహి షడ్జతానము.

ఇతి శ్రీ భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజ
శశాంక ప్రకాశితః సామవరాళీ
మేళవివేకః
త్రయోదశః

వసంతభైరవి

మేళకర్త. వసంతభైరవి సంపూర్ణము. ఈ మేళమున కూడిన రాగములు 2. ఈ రెండును సంపూర్ణములు. మేళము ఎట్లనగా:

స రి మ ప ధ లు శుద్ధములు. అంతరగాంధారము. కైశికి నిషాదము. అల్పపంచమము. ఆరోహిని - స రి గ మ అని రాదు. అవరోహిని - ప వర్జ్యము. ఉదాహరణము.

రీ రి స ని ధ। ని ధ మ। ని ని స స। మ మ మ మ। ని ధ మ సా స్స। ని ధ ని స। ని ని ధ మ। మ ప మ మ గ రి రి స। ని ని ధ మ గ। మ ధ మ ధ ని స। గ మ ప మా గ రి రి స్స। రీ రి రి రి స। ని ధ నీ సా స్స। అని తారషడ్జతానము,

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

भिन्नपञ्चममु

(दीनिकि) मध्यमग्राममु। भिन्नपञ्चममुनकु सामवराळि मेळमु। सम्पूर्णमु आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुलु दूरसङ्गतिगा नडचुनु। उदाहरणमु—

सा नि रि। स रि गा ग। ग ध पा म प। ग स रि रि स। ध ध नि स। धा म पा ग ग प। ग ग रि रि सा रि। ध नि रि सा स्स। अनि तारषड्जतानमु।

स स नि स। धा ध ध। ध प पा ध प नि सा नि सा स्स। अनि अवरोहि षड्जतानमु॥

इति श्रीभोसलकुलावतंस श्रीशाहराज
शशाङ्कप्रकाशितः सामवराळी
मेळविवेकः
त्रयोदशः॥

वसन्तभैरवि

मेळकर्त वसन्तभैरवि सम्पूर्णमु। ई मेळमुन कूडिनरागमुलु 2. ई रेण्डुनु सम्पूर्णमुलु। मेळमु एट्लनगा—

स रि म प ध लु शुद्धमुलु। अन्तरगान्धारमु। कैशिकिनिषादमु। अल्प पञ्चममु। आरोहिनि-स रि ग म अनि रादु। अवरोहिनि प वर्ज्यमु। उदाहरणमु—

री रि स नि ध। नि ध म। नि नि स स। म म म म। नि ध म सा स्स। नि ध नि स। नि नि ध म। म प म म ग रि रि स। नि नि ध म ग। म ध म ध नि स। ग म प मा ग रि रि स। री रिं रि स। नि ध नी सा स्स। अनि तारषड्जतानमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

రి ర్రి రి స। ని ధ ని రి రి స। ని ధ ని। ఈ శాయమున మ ధ ని స। మ గ రి రి రి స। మా ని ధ మ। గ మ ప మా గ। రి రి రి స। ని సా। అని ప్రయోగము ఉన్నది.

ని ధ ని సా రి స రి గ మ మ। గ మ ప మ గ మా ధా ని సా స।
అ ఇ య తీ యం వ ఇ య। అ అ అ అ అ అ అ అ రె రె।
ని ని ని ధ మ గ మ ప మ గ। మా గ రి స।
మం ధాం అ న గి రి ధీ ఇ ర। హం వీ ఇ రు।

అని గీతప్రయోగము.

లలిత పంచమము

రక్తిరాగము. లలితపంచమమునకు వసంతభైరవి మేళము. సంపూర్ణము. ఆరోహావరోహములందు స్వరగతికి ఉదాహరణము.

స రి గ మ ధ ప మ। ధా నీ సా। ప ని ధ ప మ గ మ। గ రి స అని ఆలాప ప్రయోగము. ఈ రాగమున దరువులు, పదములు, శ్లోక వర్ణములు అనేకములు ఉన్నవి.

ఇతి శ్రీ భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజశశాంకప్రకాశితః
వసంతభైరవీ మేళవివేకః చతుర్దశః

భిన్నషడ్జము

మేళకర్త, ఋషభగ్రహము, షడ్జగ్రామరాగము. సంపూర్ణము సరిమపధలు శుద్ధములు. చ్యుతషడ్జనిషాదము. ఈరాగమునకు ఈ మేళము ఆలాప..................................

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

रि रि रि स। नि ध नि रि रि स। नि ध नि। ई ठायमुन—म ध नि स। म ग रि रि रि स। मा नि ध म ग म प मा ग। रि रि रि स। नि सा। अनि प्रयोगमुन्नदि।

नि ध नि सा रि स रि ग म म। ग म प म मा धा नि सा स।
अ इ य तो यं व इ य। अ अ अ अ अ अ अ अ रे रे।

नि नि नि ध म ग म प म ग। मा ग रि स।
म न्था अ न गि रि धी इ र। हं वी इ रु।

अनि गीतप्रयोगमु।

ललितपञ्चमम्

रक्तिरागमु ललितपञ्चममुनकु वसन्तभैरवि मेळमु। सम्पूर्णमु। आरोहावरोह मुलन्दु स्वरगतिकि उदाहरणमु—

स रि ग म ध प म। धा नी सा। स नि ध प म ग म ग रि स—अनि आलाप प्रयोगमु। ई रागमुन दरुवुलु, पदमुलु श्लोकवर्णमुलु अनेकमुलु उन्नवि।

इति श्री भोसलकुलावतंस श्री शाहराजशशाङ्कप्रकाशितः
वसन्तभैरवीमेळविवेकः चतुर्दशः ॥

भिन्नषड्जमु

मेळकर्त। ऋषभग्रहमु। षड्जग्रामरागमु। सम्पूर्णमु। स रि म प ध लु–शुद्धमुलु। च्युतषड्जनिषादमु। ई रागमुनकु ई मेळमु आलाप..........

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

...(ఆ) లోచనచేతను, లక్షణ పరామర్శచేతను లక్ష్య లక్షణ సంగతమై ఉన్నది. కనుక స్వతంత్రమేళకర్తగా వ్రాసినారము. ఈ మేళమందు కూడిన రాగములు 2. భిన్నషడ్జము, భూపాళము. భిన్నషడ్జమునకు ఆరోహావరోహారములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

గ గ గ రి స రి । మ ప ధ ధ పా ప్ప మ ప మ గ రి స అని ఎడుపు ప్రయోగము.

సా ధ సా । రి గ గ గ రి । పా మ స ధ ని సా । స సా ని ధ ప । ప ధ ప ద ప మ । గ గ గ రి । స రి స రి స ధ । రి రి ప నీ స్సా । అని తారషడ్జతానము.

గ రి స రి స ని ధ ప ధ । ఈ ఠాయమందు ని స రి గ రి గ మా గ గ గ రి. 1వ ప్రయోగము. గ రి స రి గ మ ప మ గ గ గ రి. 2వ ప్రయోగము. స ని ధ ప ప । ధ ధ ప మ గ గ రి స । గ గ గ రి మ ప ధ ప । ధ ని స । అని ఒక ఠాయప్రయోగము.

ధ ధ ప ధ ని స రి గ రి స । ధ ప ధ ప మ ప ధ ని సా స ।
అ ని మి ష క ఉ ఉ ఉ ఉ ఉ । రు మ వి ర కి టి న ర సిం హా ।
అని ఒక గీతప్రయోగము.

ధ గ గా గ స ని ధ ప మ గ రి స ।
అ తు లి త ప్ర భ అ అ అ అ అ వు ।
అని మరియొక గీతప్రయోగము.

భూ పా ళ ము

భూపాళమునకు భిన్నషడ్జము మేళము. మ ని వర్జ్యము. ఔడవము. ఆరోహావరోహములందు స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

స స రి గ గ రి । గ ధ ధ ప । ప । ధ ప గ । ప ధ ధ స్సా ధ ప ప ధ ధ ప గ గా రి । అని ఉద్గ్రిహప్రయోగము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

..........(आ) लोचनचेतनु, लक्षणपरामर्शचेतनु लक्ष्यलक्षणसङ्गतमै उन्नदि। कनुक स्वतन्त्रमेळकर्तगा ग्रासिनारमु। ई मेळमन्दु कूडिन रागमुलु 2, भिन्नषड्जमु भूपालमु। भिन्नषड्जमुनकु आरोहावरोहमुलन्दु स्वरमुल नडवडिककु उदाहरणमु—

ग ग ग रि स रि। म प ध ध पा प्प म प म ग रि स। अनि एडुपुप्रयोगमु।

सा ध सा। रि ग ग ग रि। पा म प ध नि सा। स सा नि ध प। प ध प ध प म। ग ग ग रि। स रि स रि स ध। रि रि स नी स्सा। अनि तारषड्जतानमु।

ग रि स रि स नि ध प ध–ई ठायमन्दु। नि स रि ग रि ग मा ग ग ग रि–1 व प्रयोगमु। ग रि स रि ग म प म ग ग ग रि–2 व प्रयोगमु। स नि ध प प। ध ध प म ग ग रि स। ग ग ग रि म प ध प ध नि स। अनि ओकठायप्रयोगमु।

ध ध प ध नि स रि ग रि स। ध प ध प म प ध नि सा स।
अ नि मि ष क उ उ उ उ उ। रु म वि र क्कि टि न र सिं ह।
अनि ओक गीतप्रयोगमु।

ध ग गा ग स नि ध प म ग रि स।
अ तु लि त प्र भ अ अ अ अ अ वु। अनि मरियोक गीतप्रयोगमु।

भूपाळमु

भूपाळमुनकु भिन्नषड्जमुलु मेळमु। म नि वर्ज्यमुलु। ओडवमु। आरोहाव-रोहमुलन्दु स्वरनडवडिककु उदाहरणमु —

स स रि ग ग रि। ग ध ध प। प। ध प ग। प ध ध स्सा ध प प ध ध प ग गा रि। अनि उद्ग्रहप्रयोगमु।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

గ రి స । రి రి స ధ । ప ధ స రి గ రి స రి రి స ధ । అని ఠాయు। ప్రయోగము.

గ ప ధ స ద ధ । ప గ గ రి రి స ।
న ర సిం ం ం । హా భ వ తె ఎ ఎ । అని గీతప్రయోగము.

గ ప ధ స । స స ధ ప । ధ ధ ప గ । గ రి రి స।
భ ర ది హ ను। మ న । త హా యు । ఉ గ య అ ।

అని సూళాది.

ఇతి భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజశశాంకప్రకాశితః
భిన్నషడ్జమేళవివేకః పంచదశః ॥

దే శా క్షి

మేళకర్త. సంపూర్ణము. ప్రాతఃకాలరాగము. మే ళ ము ఎటువలెననగా స మ ప లు శుద్ధములు. షట్ శ్రుతి ఋషభము. [అంతరగాంధారము పంచశ్రుతి దైవతము. కాకలినిషాదము] ఈ మేళ మందు దేశాక్షి-1. ఆరోహావరోహ స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.

గ పా ధ సా మ మ మ రి । స స స ని। ప ధ రి । పా ధ। ప ని ప ప మ । మ రి స అని ఉద్గ్రాహము. రి స స ని ధ । స స । ధ ధ ప ధ స స్స । అని ఒక ఠాయుమందు ప్రయోగము.

ధ స ని ప మ మ రి। ప ధ ని స రి। స ని। ధ స ని ప మ మ రి। అని ఠాయాంతర ప్రయోగము.

[గ ప ధ స్స స స స్స ధ స స రి స ని ధ సా స్స ।
చ దు రు ద శ భు వ నా ధీ శ వేం క టే శ.[అని గీతము.

గ ప ధ సా స ని ధ రి స స స ని ప ।
తొ ద్గి ద అం దం దం దం దం దం త ధి మి ।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ग रि स। रि रि स ध। प ध स रि ग रि स रि रि स ध। अनि ठायप्रयोगमु।

ग प ध स ध ध। प ग ग रि रि स।
न र सिं० ० ०। ह म व ते ए ए। अनि गीतप्रयोगमु।

ग प ध स। स स ध प। ध ध प ग। ग रि रि स।
भ र दि। ह नु म न। त ह य। उ ग य अ। अनि सूळादि।

इति श्री भोसलकुलावतंस श्री शाहराजशशाङ्कप्रकाशितः
भिन्नषड्जमेळविवेकः पञ्चदशः ॥

देशाक्षि

मेळकर्त। सम्पूर्णमु। प्रातःकालरागमु। मेळमु एदुवलेननगा—स म प लु शुद्धमुलु। षट्श्रुतिऋषभमु। [अन्तरगान्धारमु। पञ्चश्रुतिधैवतमु। काकलिनिषादमु] ई मेळमन्दु देशाक्षि–1. आरोहावरोह स्वरनडवडिककु उदाहरणमु—

ग पा ध सा म म म रि। स स स नि। पा ध रि। पा ध। स नि प प म। म रि स। अनि उद्ग्रहमु। रि स स नि ध। स स्स। ध ध प ध स स्स। अनि ओकठायमन्दु प्रयोगमु।

ध स नि प म म रि। प ध नि स रि स नि। ध स नि प म म रि। अनि ठायान्तर प्रयोगमु।

[ग प ध स्स स स स्स ध स स रि स नि ध सा स्स।
च तु रु द शु भु व ना धी श वे ङ्क टे श।] अनि गीतमु।

ग प ध सा स नि ध रि स स स नि प।
तो द्रि ग द आं दं दं दं दं दं त धि मि।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

గ ప ధ స స రి స స ని ధ।

కి టతాంగిణంగి. . అని ప్రబంధ ప్రయోగము.

ఇతి శ్రీ భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజశశాంకప్రకాశితః
దేశాక్షిమేళవివేకః షోడశః

ఛా యా నా ట

ఉపాంగము. మేళకర్త. సంపూర్ణము. ఈ మేళము ఎట్లనగా, సమపలు శుద్ధములు. షట్శ్రుతి ఋషభము. అంతరగాంధారము పంచమశ్రుతి ధైవతము... ....ఈ మేళమందు ఈ రాగము ఒకటే. ఈ రాగమునకు ఆరోహావరోహస్వర నడవడికకు ఉదాహరణము.

రి గ మ ప ధ ని ప। ధ ని స్సా। స ని ధ ని ప ప మ రి గ మ రి స స ని ని ప ని ప ని సీ స్సా। అని ఈ ప్రకారము ఈ రాగనడవడిక.

ఇతి శ్రీ భోసలకులావతంస శ్రీ శాహరాజశశాంకప్రకాశితః
ఛాయానాటమేళవివేకః సప్తదశః

సా రం గ

దేశిరాగము. మేళకర్త. సంపూర్ణము. సారంగకు ఇప్పటి లక్ష్యానుసార మేళము స(ప)లు శుద్ధములు. పంచశ్రుతి ఋషభము. షట్శ్రుతి ధైవతము. శుద్ధమధ్యమగాంధారము, ఉచ్చమధ్యమము. కాకలి నిషాదము. ఈ మేళమందు సారంగ ఒక్కటే (రాగము). ఈ రాగమందు విశేషము శుద్ధ వికృత స్వరూపములై............ని చెప్పవచ్చును. ఇప్పటివారు శుద్ధమధ్యమమును గాంధారముగా వ్యవహరించుచున్నారు.............కాగా, సంపూర్ణమని చెప్పుట అనుపపన్నము. ఉదాహరణము.

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ग प ध स स रि स स नि ध।
कि ट तों गि णं गि · · · ·।   अनि प्रबन्ध प्रयोगमु।

इति श्री भोसलकुलावतंस श्री शाहराजशशाङ्कप्रकाशितः
देशाक्षिमेळविवेकः षोडशः ॥

——

छायानाट

उपाङ्गमु। मेळकर्त। सम्पूर्णमु। ई मेळमु एट्लनगा—स म प लु शुद्धमुलु। षट्श्रुति ऋषभमु। अन्तरगान्धारमु। पञ्चश्रुतिधैवतमु। ····ई मेळमन्दु ई रागमु ओकटे। ई रागमुनकु आरोहावरोह स्वर नडवडिककु उदाहरणमु—

रि ग म प ध नि प। ध नि स्म। स नि ध नि प प म रि ग म रि स स नि नि प नि प नि नी स्सा। अनि ई प्रकारमु ई राग नडवडिक।

इति श्री भोसलकुलावतंस श्री शाहराजशशाङ्कप्रकाशितः
छायानाटमेळविवेकः सप्तदशः ॥

——

सारङ्ग

देशिरागमु मेळकर्त। सम्पूर्णमु। सारङ्गकु इप्पटि लक्ष्यानुसार मेळमु। स (प) लु शुद्धमुलु। पञ्चश्रुति ऋषभमु। षट्श्रुति धैवतमु। शुद्धमध्यमगान्धारमु। उच्चमध्यममु। काकलि निषादमु। ई मेळमन्दु सारङ्ग ओकटे(रागमु) ई रागमन्दु विशेषमु शुद्धविकृत स्वरूपमुलै·························नि चेप्पवच्चुनु। इप्पटिवारु शुद्धमध्यममुनु गान्धारमुगा व्यवहरिंचुचुन्नारु··························· कागा सम्पूर्णमनि चेप्पुट अनुपपन्नमु। उदाहरणमु—

17

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

స రి మ మ ప ధ ని స। స ధ ప మ। మ మ రి స।

పు. . . . . ము।

ఈ పక్షమందు సంపూర్ణమనవచ్చును. క్వాచిత్తు పంచశ్రుతి ధైవతము వచ్చును. పూర్వలక్ష్యానుసారి.........................

తో డి

తోడి సంపూర్ణము. మేళము - స రి మ ప ధ లు శుద్ధములు. సాధారణగాంధారము. ఈ మేళమందు కూడిన రాగములు తోడి, పున్నాగవరాళి, నాగవరాళి ఈ తిన్ను సంపూర్ణరాగములు. తోడి దేశిరాగము. కడమ రెండుని రక్తిరాగములు. తోడికి ఆరోహావరోహములందు (స్వరనడవడికకు ఉదాహరణము.)

ధ ప మ గా రి స ని ధ నీ రీ స్సా।

గీతములందు పంచమరహితముగానె ఉన్నది.

పు న్నా గ వ రా ళి

తోడిమేళము. సంపూర్ణము. ఉదాహరణము.........

నా గ వ రా ళి

నాగవరాళికి తోడిమేళము. సంపూర్ణము. ఉదాహరణము.

గ గ గ రి రి స। రి స నీ। స రి స రి। గ గ గ రి గ రి రి।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

स रि म म प ध नि स। स ध प म। म म रि स।

पु . . . . मु।

ई पक्षमन्दु सम्पूर्णमनवच्चुनु । कचित्तु पञ्चश्रुतिधैवतमु वच्चुनु।
पूर्वलक्ष्यानुसारि...

तोडि

तोडि सम्पूर्णमु। मेळमु। स रि म प ध लु—शुद्धमुलु। साधारण-गान्धारमु। ई मेळमन्दु कूडिन रागमुलु तोडि, पुन्नागवराळि, नागवराळि ई अन्नु सम्पूर्णरागमुलु। तोडि देशिरागमु। कडमरेंडुनि रक्तिरागमुलु। तोडिकि आरोहावरोहमुलन्दु (स्वरमुल नडवडिककु उदाहरणमु)

ध प म गा रि स नि ध नी री स्स।

गीतमुलन्दु पञ्चमरहितमुगाने युन्नदि।

पुन्नागवराळि

तोडि मेळमु। सम्पूर्णमु। उदाहरणमु (. . . . .)

नागवराळि

नागवराळिकि तोडि मेळमु। सम्पूर्णमु। उदाहरणमु—

ग ग ग रि रि स। रि स नी। स रि स रि। ग ग ग रि ग रि रि।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

క ల్యా ణి

దేశిరాగము మేళకర్త. సంపూర్ణము. మేళము స ప లు శుద్ధ ములు. రి ధ లు పంచశ్రుతులు. కాకలి (నిషాదము) ఈ మేళమందు కూడిన రాగములు - కల్యాణి. శుద్ధకల్యాణి రెండు రాగములు. కల్యాణికి ఆరోహావరోహ స్వరగతికి ఉదాహరణము.

స రి గ మ............

శు ద్ధ క ల్యా ణి

శుద్ధకల్యాణికి కల్యాణి మేళము. సంపూర్ణము.

గ ప ధ స సా ని ధ ప మ గా రి । గ ధ ప పా మ గా రి ।

ప్రయోగము.

గా ప ద్ధ ప మ గ గ ప ధ స సా స ।

అ రె భ య అ అ న క గ ం భీ ర । అని గీతప్రయోగము.

రి స రి గా పా ధ స్స ని ధ స సా ।

అ అ అ అ అ అ అ అ అ అ రె ।

సా ని ధ ప మ గ రి గ ం మ గ రి స్స ని సా ।

ఫ ం త అ న అ క అ అ యం వ త్తె అ రా ।

※—※

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

कल्याणि

देशिरागमुं मेळकर्त। सम्पूर्णमु। मेळमु स प लु-शुद्धमुलु। रि ध लु-पञ्चश्रुतुलु। कलि (निषादमु) ई मेळमन्दु कूडिनरागमुलु-कल्याणि। शुद्धकल्याणि रेण्डु रागमुलु। कल्याणिकि आरोहावरोह स्वरग उदाहरणमु—

स रि ग म ....

शुद्धकल्याणि

शुद्धकल्याणिकि कल्याणि मेळमु। सम्पूर्णमु।

ग प ध स सा नि ध प म गा रि। ग ध प पा म गा रि। (प्रयोगमु)

गा प द्ध प म ग ग प ध स सा स।

अ रे भ य अ भ न क ग म्भी र। अनि गीतप्रयोगमु।

रि स रि गा पा ध स्स नि ध स सा।

अ अ अ अ अ अ अ अ अ अ रे।

सा नि ध प म ग रि ग म्म ग रि स्स नि सा।

कृ त अ न अ क अ आ यं व चे अ रू।

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

INDEX

S.No.	Index of Rāgās	Page No.
1.	ābhēri	108, 109
2.	āhari	102, 103
3.	ānandabhairavi	108, 109
4.	āndhāli	96, 97
5.	ārabhi	68, 69
6.	ārdradēśi	28, 29
7.	balahamsa	90, 91
8.	bauli	52, 53
9.	bibhāsu	46, 47
10.	bilāhuri	82, 83
11.	bhairavi	100, 101
12.	bhinnapancama	120, 121
13.	bhinnaṣaḍja	122, 123
14.	bhūpālam	124, 125
15.	chāyāgaula	30, 31
16.	chāyānāṭā	128, 129
17.	chāyātarangini	92, 93
18.	desākṣi	126, 127
19.	devagāndhāri	8, 9
20.	dēvakriya	98, 99
21.	dēvamanōhari	16, 17
22.	dhanāsi	110, 111
23.	dhanyāsi	20, 21
24.	dipakam	64, 65
25.	erakulakāmbhōji	94, 95
26.	gandhārapancama	118, 119
27.	gauḍipantu	44, 45
28.	gaula	46, 47
29.	gaurimanōhari	42, 43
30.	ghantāravamu	104, 105

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

S.No.	Index of Rāgās	Page No.
31.	gōḍumallāru	84, 85
32.	gujjari	32, 33
33.	gunḍakriya	34, 35
34.	hejjuji	116, 117
35.	hindōlam	110, 111
36.	hindōlavasantam	106, 107
37.	husēni	14, 15
38.	īsamanōhari	94, 95
39.	indughantāravamu	104A, B
40.	jayantasēna	18, 19
41.	julāvu	82, 83
42.	kalyāni	132, 133
43.	kāmbhoji	84, 85
44.	kanaḍa	94, 95
45.	kannaḍagaula	6, 7
46.	kannaḍabangāla	48, 49
47.	kāpi	14, 15
48.	kedāra	84, 85
49.	kedāragaula	88, 89
50.	kuranji	80, 81
51.	lalita	52, 53
52.	lalitapancama	122, 123
53.	mādhavamanōhari	10, 11
54.	madhyamādi	20, 21
55.	madhyamagrāma	12, 13
56.	māgadhi	42, 43
57.	malahari	54, 55
58.	mālavagaula	24, 25
59.	mālavasri	16, 17
60.	mālavi	60, 65
61.	mangalakaisika	38, 39
62.	manirangu	18, 19
63.	māruva	42, 43

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

S.No.	Index of Rāgās	Page No.
64.	mēcabauli	40, 41
65.	mēgharanji	58, 59
66.	mōhana	98, 99
67.	mōhanakalyāni	100, 101
68.	mukhāri	112, 113
69.	nādarāmakriya	36, 37
70.	nāgadhvani	92, 93
71.	nāgagāndhāri	110, 111
72.	nāgavarāli	130, 131
73.	nārayani	74, 75
74.	nārāyanadesākṣi	76, 77
75.	nārāyanagaula	88, 89
76.	nāṭa	22, 23
77.	nāṭakuranji	94, 95
78.	nāṭanarāyani	96, 97
79.	paḍi	50, 51
80.	pantuvarāli	116, 117
81.	phalamanjari	34, 35
82.	punnāgavarali	130, 131
83.	pūrnacandrika	80, 81
84.	pūrnapancama	56, 57
85.	pūrvagaula	72, 73
86.	pūrvi	46, 47
87.	rēvagupti	58, 59
88.	rītigaula	104, 105
89.	saindhavi	14, 15
90.	salagabhairavi	10, 11
91.	sālanganāṭa	28, 29
92.	sāma	98, 99
93.	sāmavarāli	118, 119
94.	sāmantam	76, 77
95.	sānkarabharana	64, 65
96.	sāranga	128, 129

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

S.No.	Index of Rāgās	Page No.
97.	sarasvatimanōhari	72, 73
98.	sāvēri	44, 45
99.	saurāṣtra	36, 37
100.	sindhurāmakriya	114, 115
101.	śri rāga	2, 3
102.	śriranjani	16, 17
103.	sudhadeśi	12, 13
104.	suddhakalyāni	132, 133
105.	suddharāmakriya	62, 63
106.	suddhasāvēri	56, 57
107.	suddhavasantam	70, 71
108.	surasindhu	82, 83
109.	takka	32, 33
110.	tōḍi	130, 131
111.	udayaravicandrika	24, 25
112.	varāli	60, 61
113.	vasantabhairavi	120, 121
114.	vēgavāhini	114, 115
115.	velāvali	6, 7

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

ERRATA

Page No.	For	Read
vii	kannaḍa gaula	kannaḍagaula
xiii	suddha ni	suddha ri
xv	dhansri	dhanāsri
6, 7	kanaḍagaula	kannaḍagaula
84, 85	ghōṭṭa	bōṭṭa
116, 117	pantuvarāli-2	pantuvarāli
26, 27	add gaula before lalita in the ṣāḍava rāga list.	
128, 129	add kaisiki ni in chāyanāṭa.	

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi

CC0. In Public Domain, Digitizagtion by eGangotri

आ
भरतनि

Dr. Urmila Sharma Collection, Varanasi